

โครงการวิจัย การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน
สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร และคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะวิจัย

หัวหน้าโครงการ

อาจารย์ ดร. ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ ^{(1), (3)}

หัวหน้าโครงการร่วม

รศ. ดร. อารี วิบูลย์พงศ์ ^{(2), (3)}

นักวิจัย

อาจารย์วรลักษณ์ หิมะกลัด ⁽¹⁾

ประทานทิพย์ กระมล ⁽³⁾

อาจารย์นันทมน ชีระกุล ^{(1), (3)}

ผู้ช่วยนักวิจัย

พิมลพรรณ สุระวาศรี ⁽³⁾

ศุภเชษฐ์ ศรีนอยขาว ⁽³⁾

(1) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(2) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(3) ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ชีดความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการและการจ้างงานในท้องถิ่น

รายงานฉบับนี้มุ่งศึกษาในระดับจุลภาค คือ ระดับผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของ กลุ่มอาชีพสตรีผลิตภัณฑกระดาดสาบ้านไร่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้บทเรียนจากความสำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคของหน่วยประกอบการ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางปรับปรุงธุรกิจของหน่วยประกอบการเป็นสำคัญ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณประธานกลุ่ม คณะกรรมการ และสมาชิกทุกท่าน ที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี และตอบข้อสัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ รายงานฉบับนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากความร่วมมือของท่าน ตลอดจนการอนุญาตให้เสนอรายงานได้ตามความเป็นจริง

คณะวิจัย

มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
คณะวิจัย	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	2
1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	2
1.4.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ศึกษา	2
1.4.3 วิวิธีวิเคราะห์	5
1.5 ทบทวนเอกสาร	10
1.5.1 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	10
1.5.2 กระจาดสาและผลิตภัณฑ์กระจาดสา	13
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน	27
2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์	27
2.1.1 สภาพทางกายภาพ	27
2.1.2 สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก	27
2.2 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	28
2.3 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	28
2.3.1 สภาพทางสังคม	28
2.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ	30
2.4 ทุนทางสังคมและภูมิปัญญาชาวบ้านของประชากรในหมู่บ้าน	30
2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	31
2.6 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านและสภาพปัญหา	32
2.6.1 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน	32
2.6.2 สภาพปัญหาและการแก้ไข	32
2.7 ศักยภาพการพัฒนาของหมู่บ้าน	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มฯ	33
3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มฯ	33
3.1.1 ชื่อสถานประกอบการ	33
3.1.2 สถานที่ตั้ง	33
3.1.3 ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ	34
3.2 ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของกลุ่มฯ	34
3.3 บทบาทของกลุ่มฯ ต่อชุมชน	35
3.4 การจัดการองค์กรและการบริหารงานของกลุ่มฯ	35
3.4.1 การบริหารและจัดการองค์กรของกลุ่มฯ	35
3.4.2 ปัญหาจัดการองค์กรของกลุ่มฯ	39
3.5 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ	39
3.6 ศักยภาพการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ	39
บทที่ 4 การผลิตและเทคโนโลยีการผลิต	40
4.1 ผลิตภัณฑ์	40
4.2 การบริหารการผลิต และการวางแผนการผลิต	41
4.2.1 การบริหารการผลิต	41
4.2.2 การวางแผนการผลิต	42
4.3 การจัดหาปัจจัยการผลิต	44
4.3.1 วัตถุดิบ	44
4.3.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต	48
4.3.3 บรรจุภัณฑ์	49
4.3.4 โรงเรือน	49
4.3.5 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต	50
4.4 แรงงานและการจ้างงาน	51
4.4.1 การใช้แรงงานในการผลิต	51
4.4.2 การจ้างงาน	51
4.5 ต้นทุนและผลตอบแทน	51
4.6 กรรมวิธีการผลิต	85
4.6.1 เครื่องประดับผม	85
4.6.2 การ์ด	87
4.6.3 กรอบรูป	88
4.6.4 กล่อง	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.6.5 กระเป๋	90
4.6.6 อัลบั้ม	92
4.6.7 เฟรมประดับ	93
4.6.8 แจกัน	94
4.6.9 หมวก	95
4.6.10 ตะเกียง	95
4.6.11 พวงกุญแจ	96
4.6.12 สมุด	96
4.7 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต	101
4.8 สภาพและผังของสถานที่ผลิต	101
4.9 การจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต	102
4.10 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์	103
4.11 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต	103
4.11.1 ปัญหาด้านการผลิต	103
4.11.2 ความต้องการทางการผลิตของกลุ่มฯ	103
4.12 ศักยภาพการผลิต	103
4.12.1 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์	103
4.12.2 ศักยภาพของปัจจัยการผลิต	110
4.12.3 ศักยภาพของกระบวนการผลิต	110
บทที่ 5 การตลาด	111
5.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด	111
5.1.1 การบริหารการตลาด	111
5.1.2 การวางแผนการตลาด	111
5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	113
5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย	113
5.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ	113
5.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์	114
5.4 ราคาและการตั้งราคา	121
5.5 การส่งเสริมการขาย	126
5.5.1 วิธีการรักษาลูกค้าเก่า	126
5.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่	126
5.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด	126

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.6.1 ปัญหาด้านการตลาด	126
5.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกลุ่มฯ	126
5.7 ศักยภาพทางการตลาด	126
บทที่ 6 การเงิน	127
6.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน	127
6.1.1 การบริหารการเงิน	127
6.1.2 การวางแผนการเงิน	127
6.2 แหล่งเงินทุน	127
6.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน	128
6.3.1 ผลการดำเนินงาน	128
6.3.2 สถานภาพทางการเงิน	131
6.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน	132
6.4.1 ปัญหาด้านการเงิน	132
6.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ	132
6.5 ศักยภาพทางการเงิน	133
บทที่ 7 SWOT Analysis ของกลุ่มฯ	137
7.1 จุดแข็ง	137
7.1.1 การจัดการองค์กร	137
7.1.2 การผลิต	137
7.1.3 การตลาด	137
7.1.4 การเงิน	137
7.2 จุดอ่อน	138
7.2.1 การผลิต	138
7.2.2 การตลาด	138
7.3 โอกาส	138
7.4 ข้อจำกัด	138
บทที่ 8 บทสรุป	139
8.1 สรุปผลการศึกษา	139
8.1.1 การจัดการองค์กร	139
8.1.2 การผลิต	140
8.1.3 การตลาด	142
8.1.4 การเงิน	143

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
8.2 ศักยภาพการพัฒนา	144
8.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง	144
8.3.1 การจัดการองค์กร	144
8.3.1 การผลิต	144
8.3.2 การตลาด	145
8.3.3 การเงิน	145
เอกสารอ้างอิง	146
ภาคผนวก ก. รูปภาพ	
ภาคผนวก ข. การคำนวณต้นทุนการผลิต	
ภาคผนวก ค. ต้นทุนการผลิต	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 จำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน	4
1.2 จำนวนตัวอย่างในการศึกษา แยกตามรายผลิตภัณฑ์	4
1.3 พื้นที่ศึกษาหัตถกรรมแต่ละประเภท แยกตามรายจังหวัด	5
2.1 จำนวนประชากรบ้านไร่แยกตามช่วงอายุ	28
2.2 ระดับการศึกษาประชากรบ้านไร่	29
2.3 กลุ่มในหมู่บ้านบ้านไร่	29
2.4 กลุ่มอาชีพของหมู่บ้านบ้านไร่	30
2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	31
3.1 ประวัติของคณะกรรมการ	38
3.2 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	39
4.1 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ	40
4.2 ปริมาณการผลิตและกำลังการผลิต	42
4.3 ช่วงเวลาการผลิตของกลุ่มฯ	43
4.4 ช่วงเวลาการจัดหาวัตถุดิบ	46
4.5 การจัดหาวัตถุดิบ	47
4.6 วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน	49
4.7 การจ้างงานในการผลิตของกลุ่มฯ	51
4.8 ต้นทุนและผลตอบแทน	60
4.9 วัตถุดิบและอุปกรณ์การผลิต	97
4.10 ยอดขายและอัตรากำไรของผลิตภัณฑ์	105
5.1 ช่วงเวลาการจัดจำหน่ายของแต่ละผลิตภัณฑ์ ปี พ.ศ.2544	112
5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	113
5.3 ราคาและการตั้งราคา	122
6.1 แหล่งเงินทุนของกิจการ	127
6.2 ผลการดำเนินงาน	128
6.3 อัตราส่วนทางการเงิน	135

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1.1 ขั้นตอนการทำกระดาษสาด้วยมือ	22
1.2 ขั้นตอนการผลิตกระดาษสาแบบญี่ปุ่น	23
3.1 ที่ตั้งของสถานประกอบการ	33
3.2 โครงสร้างองค์กร	36
4.1 กรรมวิธีการผลิตก๊ปป	85
4.2 กรรมวิธีการผลิตปิ่น	86
4.3 กรรมวิธีการผลิตที่คาดผม	87
4.4 กรรมวิธีการผลิตการ์ดอวยพร	87
4.5 กรรมวิธีการผลิตกรอบรูปมาตรฐาน	88
4.6 กรรมวิธีการผลิตกล่องกระดาษทิชชูและกล่องนามบัตร	89
4.7 กรรมวิธีการผลิตกล่องอเนกประสงค์	90
4.8 กรรมวิธีการผลิตกระเป๋าสะพาย	90
4.9 กรรมวิธีการผลิตกระเป๋าถือ	91
4.10 กรรมวิธีการผลิตซองใส่ของอเนกประสงค์	91
4.11 กรรมวิธีการผลิตอัลบั้ม	93
4.12 กรรมวิธีการผลิตเฟรมประดับ	94
4.13 กรรมวิธีการผลิตโถงแจกัน	94
4.14 กรรมวิธีการผลิตหมวก	95
4.15 กรรมวิธีการผลิตตะเกียงกระป๋อง	95
4.16 กรรมวิธีการผลิตพวงกุญแจสมุดโน้ต	96
4.17 กรรมวิธีการผลิตสมุด	97
4.18 ผังแสดงสถานที่ผลิตของกลุ่มฯ	102
5.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ	114
5.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องประดับผม	115
5.3 ช่องทางการจัดจำหน่ายของการ์ดอวยพร	115
5.4 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกรอบรูปมาตรฐาน	116
5.5 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทกล่อง	116
5.6 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋า	117
5.7 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทอัลบั้มรูป	117
5.8 ช่องทางการจัดจำหน่ายของเฟรมติดผนังขนาดใหญ่	118
5.9 ช่องทางการจัดจำหน่ายของโถงแจกัน	118
5.10 ช่องทางการจัดจำหน่ายของหมวกขนาดใหญ่	119

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่	หน้า
5.11 ช่องทางการจัดจำหน่ายของตะเกียงกระป๋อง	119
5.12 ช่องทางการจัดจำหน่ายของพวงกุญแจสมุดโน้ต	120
5.13 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทสมุด	120

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

หัตถกรรมนับเป็นการผลิตนอกการเกษตรที่มีความสำคัญของไทย เนื่องจากสามารถรองรับแรงงานได้ถึง 5.24 ล้านคน ในปี 2543 (สำรวจรอบที่ 1 (ก.พ.) โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ) หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.59 ของแรงงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด และการจ้างงานในสาขาหัตถกรรมได้เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ร้อยละ 14.46 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสาขาการผลิตดังกล่าวเป็นที่พึ่งพิงของกำลังแรงงานได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้สินค้าหัตถกรรมยังเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศและทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมาก และการพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมในระดับชุมชนยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาชนบทซึ่งเน้นหนักในเรื่องของธุรกิจชุมชน เพื่อยกระดับรายได้และเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน นอกจากนี้การส่งเสริมอุตสาหกรรมหัตถกรรมในชุมชนจะมีส่วนช่วยอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ

แม้อุตสาหกรรมหัตถกรรมในภาพรวมจะมีการเติบโตค่อนข้างดีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แต่ในระดับจุลภาควิธีการดำเนินงานหัตถกรรมในแต่ละชุมชนค่อนข้างแตกต่างกันทั้งในด้านการประกอบการเชิงธุรกิจ อันนำมาซึ่งรายได้ของผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ ตลอดจนคุณภาพของงานฝีมือและการใช้เทคโนโลยี ดังจะเห็นได้จากการคัดเลือกผลิตภัณฑ์เข้าสู่โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันมีคุณภาพแตกต่างกันอย่างมาก และแม้แต่ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่โครงการแล้วก็ยังมีศักยภาพที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปได้อีกมาก จากการสำรวจเบื้องต้นได้พบว่า แม้งานหัตถกรรมทุกประเภทได้เกี่ยวเนื่องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมแล้วก็ตาม แต่ผู้ผลิตงานหัตถกรรมยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน อาทิเช่น ปัญหาด้านวัตถุดิบในงานปั้น เทคโนโลยีเตาเผาของเครื่องปั้นดินเผา การย้อมสีในผ้าฝ้าย การกำหนดราคาในงานผลิตภัณฑ์กระดาษสา และการจัดการองค์กรของกลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

สำหรับรายงานฉบับนี้ มุ่งศึกษาในระดับจุลภาค คือ ระดับผู้ประกอบการ หรือกลุ่มประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้บทเรียนจากความสำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคของหน่วยประกอบการ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางปรับปรุงธุรกิจของแต่ละหน่วยประกอบการเป็นสำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ชีตความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการและการจ้างงานในท้องถิ่น

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เฉพาะกล่าวคือ

1. เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันและพัฒนาการของงานหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะลึกถึงผู้ประกอบการแต่ละราย (รายเดี่ยวหรือรายกลุ่ม) ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาด โครงสร้างทางการเงิน การระดมทุน ลักษณะการประกอบการหรือการดำเนินธุรกิจ รูปแบบการจัดองค์กร เทคโนโลยีการผลิต/แปรรูป การเงิน และศักยภาพในการขยายธุรกิจและขยายตลาด รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งหมายรวมถึงเทคโนโลยีที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วย
2. เพื่อทำแผนการปรับปรุงโครงสร้างการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรที่เหมาะสมให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน
3. เพื่อจัดทำ Website สำหรับใช้ในการส่งเสริมการขายให้แก่ผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน และเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ประกอบการในด้านเทคโนโลยี สถาบันการเงิน และการตลาด

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างธุรกิจหัตถกรรมพื้นบ้านในรายงานนี้ เป็นการศึกษาแบบเจาะลึกเป็นรายผู้ประกอบการและรายผลิตภัณฑ์ในลักษณะกรณีศึกษา ทั้งนี้เพื่อทราบสภาพการผลิตและการตลาด รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงและชัดเจนของผู้ประกอบการแต่ละราย และผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

1.4 ระเบียบวิธีการวิจัย

1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้จะมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นสำคัญ ซึ่งจะได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน ประกอบกับวิธีการสังเกตการณ์ โดยเยี่ยมสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหลายครั้ง (multiple visits)

1.4.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ศึกษา (ของโครงการหลัก)

พื้นที่ในการศึกษา

พื้นที่ที่เลือกทำการศึกษา ได้แก่ จังหวัดในภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีจำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมรวมทั้งสิ้นถึง 1,403 ราย (ตารางที่ 1.1)

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน

เลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่จะศึกษาโดยพิจารณาจากพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น และยึดรูปแบบการจัดประเภทตามแบบของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ทั้งสิ้น 5 ประเภท ได้แก่ :

- (1) เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค (2) ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า (3) กระดาษสาและผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา (4) ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช และ (5) ไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้

จำนวนตัวอย่างของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทจะถูกกำหนดให้มีทั้งรายกลุ่มและรายเดี่ยว โดยจะให้น้ำหนักกับจำนวนของผู้ประกอบการรายกลุ่มมากกว่าโดยเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการศึกษาธุรกิจชุมชน (ตารางที่ 1.2) สำหรับธุรกิจเชรามิคและเครื่องปั้นดินเผา และธุรกิจไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้นั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายเดี่ยวซึ่งมีขนาดใหญ่ (ระดับโรงงาน) ดังนั้นสัดส่วนจำนวนตัวอย่างที่เลือกทำการศึกษาต่อจำนวนผู้ผลิตทั้งหมด จึงน้อยกว่าผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ

ผู้ประกอบการ

ตัวอย่างผู้ประกอบการที่ถูกเลือกเพื่อศึกษาในเชิงกรณีศึกษานั้น มีทั้งสิ้น 40 ราย (ทั้งผู้ประกอบการรายกลุ่มและรายเดี่ยว) ซึ่งจะเน้นถึงผู้ประกอบการธุรกิจระดับชุมชนประเภทกลุ่มเป็นสำคัญ โดยตัวอย่างผู้ประกอบการรายกลุ่มมีจำนวน 35 ราย (ร้อยละ 87.5 ของตัวอย่างทั้งหมด) ส่วนตัวอย่างผู้ประกอบการรายเดี่ยวมีทั้งสิ้น 5 ราย (ตารางที่ 1.3) โดยมุ่งเน้นไปที่ธุรกิจชุมชนที่สามารถเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาได้

สำหรับการคัดเลือกตัวอย่างจะพิจารณาจาก

1. กรณีผู้ประกอบการรายกลุ่ม

-: ผู้ประกอบการต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 ข้อ

1. เป็นผู้ประกอบการที่มีชื่อเสียง หรือได้รับรางวัลหมู่บ้านอุตสาหกรรมดีเด่น
2. เป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในโครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรม
3. เป็นผู้ประกอบการที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 หรือศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา ให้คำแนะนำว่ามีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิตและการตลาด และมีลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ตลาดให้ความสนใจ
4. กิจการของผู้ประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ
5. กิจการของผู้ประกอบการ มีความต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงโครงสร้างของกิจการ

2. กรณีผู้ประกอบการรายเดี่ยว

-: ผู้ประกอบการต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 ข้อ

1. เป็นผู้ประกอบการที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ให้คำแนะนำว่ามีศักยภาพ และมีลักษณะผลิตภัณฑ์ที่ตลาดให้ความสนใจ
2. กิจการของผู้ประกอบการตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ

ทั้งนี้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าธุรกิจดังกล่าวมีศักยภาพที่จะพัฒนาได้ (ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น)

ตารางที่ 1.1 จำนวนผู้ผลิตหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวนผู้ผลิตในภาคเหนือตอนบน (ราย)									
	แม่ฮ่องสอน	เชียงใหม่	เชียงใหม่	ลำพูน	ลำปาง	พะเยา	แพร่	น่าน	ตาก	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	-	9	82	1	163	7	1	2	1	266
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	18	55	212	67	18	25	65	32	6	498
กระดาสาบ และผลิตภัณฑ์จากกระดาสาบ	5	9	83	8	21	2	13	7	-	148
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช	11	8	35	18	18	28	16	30	9	173
อัญมณี	2	16	41	1	-	1	-	7	1	69
ไม้แกะสลัก และผลิตภัณฑ์จากไม้	-	3	103	22	5	1	15	2	-	151
เครื่องเงิน	-	-	22	-	-	-	-	-	-	22
อื่น ๆ	2	4	42	1	15	-	11	-	1	76
รวมรายจังหวัด (ราย)	38	104	620	118	240	64	121	80	18	1,403

ที่มา : สรุปจากข้อมูลของศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1, 2542

ตารางที่ 1.2 จำนวนตัวอย่างในการศึกษา แยกตามรายผลิตภัณฑ์

ประเภท	จำนวนผู้ผลิต (ราย)	จำนวนตัวอย่าง (ราย)		
		กลุ่ม	รายเดี่ยว	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	266	3	1	4
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	498	14	2	16
กระดาสาบและผลิตภัณฑ์จากกระดาสาบ	148	5	1	6
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช	173	11	1	12
ไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์จากไม้	151	2	0	2
รวม	1,236	35	5	40

ตารางที่ 1.3 พื้นที่ศึกษาหัตถกรรมแต่ละประเภท แยกตามรายจังหวัด

ประเภทผลิตภัณฑ์	จังหวัด	จำนวนตัวอย่าง (ราย)		
		กลุ่ม	รายเดี่ยว	รวม
เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	ลำปาง	1	-	1
	เชียงราย	2	-	2
	เชียงใหม่	-	1	1
	รวม	3	1	4
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	เชียงราย	1	-	1
	พะเยา	2	-	2
	แพร่	2	-	2
	น่าน	2	-	2
	เชียงใหม่	5	2	7
	ลำพูน	2	-	2
	รวม	14	2	16
กระดาสา และผลิตภัณฑ์จากกระดาสา	ลำปาง	3	-	3
	เชียงใหม่	2	1	3
	รวม	5	1	6
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ หวาย และเส้นใยพืช	เชียงใหม่	2	1	3
	ลำปาง	1	-	1
	ตาก	2	-	2
	พะเยา	6	-	6
	รวม	11	1	12
ไม้แกะสลัก และผลิตภัณฑ์จากไม้	เชียงใหม่	2	0	2
รวมทั้งหมด		35	5	40

1.4.3 วิวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบนนี้ ครอบคลุมทั้งในส่วนของผู้ประกอบการ และผู้ซื้อ โดยทางด้านผู้ประกอบการนั้นจะประกอบด้วยการศึกษาโครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงานของผู้ประกอบการทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาด และโครงสร้างทางการเงิน

ในการศึกษาโครงสร้างแต่ละด้านของผู้ประกอบการ มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

โครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงาน

การศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงาน จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแต่ละรายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกิจการ วัตถุประสงค์การจัดตั้ง และลักษณะของธุรกิจ (รายกลุ่ม หรือรายเดี่ยว) และสำหรับธุรกิจประเภทกลุ่ม การศึกษาครอบคลุมรูปแบบการจัดองค์กร ขนาดของธุรกิจโดยพิจารณาจากจำนวนสมาชิก ลักษณะการกระจายการถือหุ้น และความสอดคล้องกันระหว่างหน้าที่ตามตำแหน่งงานกับงานที่ปฏิบัติจริง

โครงสร้างการผลิต

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการผลิตนั้น จะประกอบด้วยความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การคัดคุณภาพของวัตถุดิบ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต และความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต รวมถึงศักยภาพของผลิตภัณฑ์ อันประกอบด้วย ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย ศักยภาพทางด้านยอดขาย และศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวม

1. ชนิดและสัดส่วนของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด เพื่อแสดงถึงความหลากหลายของผลิตภัณฑ์
1. การคัดคุณภาพของวัตถุดิบ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีการผลิต จะศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์จากผู้ประกอบการแต่ละราย ว่ามีวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร และนำมาประมวลผลร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจน

3. ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตจะใช้วิธีการคำนวณดังนี้

- 3.1 ต้นทุนรวมต่อการผลิต

$$\text{ต้นทุนรวมต่อครั้ง} = \text{ต้นทุนผันแปรต่อครั้ง} + \text{ต้นทุนคงที่ต่อครั้ง}$$

- 3.2 ต้นทุนต่อหน่วย

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย} = \text{ต้นทุนรวมต่อครั้ง} / \text{ปริมาณการผลิตต่อครั้ง}$$

- 3.3 ผลตอบแทนสุทธิต่อการผลิต

$$\text{ผลตอบแทนสุทธิต่อการผลิต} = \text{รายได้รวมต่อครั้ง} - \text{ต้นทุนรวมต่อครั้ง}$$

- 3.4 ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย

$$\text{ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย} = \text{ผลตอบแทนสุทธิต่อครั้ง} / \text{ปริมาณการผลิตต่อครั้ง}$$

- 3.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อครั้ง

$$\text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อครั้ง} = \text{รายได้รวมต่อครั้ง} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อครั้ง}$$

4. ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต จะศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

ผู้ประกอบการแต่ละราย และนำมาประมวลผลร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปที่แน่ชัดในระดับอุตสาหกรรม

5. ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย

การศึกษากำไรต่อหน่วย ประกอบด้วย อัตรากำไรต่อราคาขาย และอัตรากำไรต่อต้นทุน

5.1 อัตรากำไรต่อราคาขาย

$$\text{อัตรากำไรต่อราคาขาย} = (\text{กำไรต่อหน่วย} / \text{ราคาขายต่อหน่วย}) \times 100$$

5.2 อัตรากำไรต่อต้นทุน

$$\text{อัตรากำไรต่อต้นทุน} = (\text{กำไรต่อหน่วย} / \text{ต้นทุนต่อหน่วย}) \times 100$$

6. ศักยภาพทางด้านยอดขาย

การศึกษาศักยภาพทางด้านยอดขายนั้น พิจารณาจากยอดขายเฉลี่ยต่อรายต่อปี

$$\text{ยอดขายเฉลี่ยต่อรายต่อปี} = \text{ยอดขายรวมตลอดปีของผู้ประกอบการทุกราย} / \text{จำนวนผู้ประกอบการ}$$

7. ศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวม

การศึกษาศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวมประกอบด้วย ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี และยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์หลัก หมายถึงผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีศักยภาพมากที่สุดของผู้ประกอบการ และมีการผลิตเป็นระยะเวลานานพอสมควร

7.1 ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี

$$\text{ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักเฉลี่ยต่อรายต่อปี}$$

$$= \text{ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักตลอดปีของผู้ประกอบการทุกราย} / \text{จำนวนผู้ประกอบการ}$$

7.2 อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม

$$\text{อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวม}$$

$$= (\text{ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อปี} / \text{ยอดขายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมรวมต่อปี}) \times 100$$

7.3 อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ

$$\text{อัตรากำไรจากหัตถกรรมต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ}$$

$$= (\text{กำไรจากหัตถกรรมต่อปี} / \text{ยอดขายทั้งหมดของกิจการต่อปี}) \times 100$$

7.4 ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี

$$\text{ยอดขายรวมเฉลี่ยต่อรายต่อปี} = (\text{ยอดขายรวมทั้งปีของผู้ประกอบการทุกราย} / \text{จำนวนผู้ประกอบการ})$$

7.5 ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี

$$\text{ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมเฉลี่ยต่อรายต่อปี}$$

$$= \text{ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่หัตถกรรมรวมทั้งปีของผู้ประกอบการทุกราย} / \text{จำนวนผู้ประกอบการ}$$

โครงสร้างทางการเงิน

การศึกษาถึงโครงสร้างการเงินนั้น ประกอบด้วยการศึกษาเกี่ยวกับ การตัดสินใจในด้านการบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การกู้ยืมเงิน การวางแผนการใช้จ่ายเงิน และศักยภาพทางการเงิน

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับ การตัดสินใจในด้านการบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การกู้ยืมเงิน และการวางแผนการใช้จ่ายเงินนั้น จะใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแต่ละราย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา และสรุปเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้พิจารณาประกอบกับข้อมูลด้านศักยภาพทางการเงิน

การศึกษาศักยภาพทางการเงินนั้น จะมีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงสภาพคล่องระยะสั้นของธุรกิจ ประกอบด้วยอัตราส่วนดังต่อไปนี้

- 1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน (หรืออัตราส่วนเดินสะพัด)

$$= \text{สินทรัพย์หมุนเวียน} / \text{หนี้สินหมุนเวียน (current ratio)}$$

$$= CA / CL \quad (\text{เท่า})$$
- 1.2 อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น (หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน หรืออัตราส่วนฉับพลัน) (Acid Test Ratio หรือ Quick Ratio)

$$= (\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงคลัง}) / CL = \text{สินทรัพย์สภาพคล่อง} / CL \quad (\text{เท่า})$$
- 1.3 อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity Ratio)

$$= (\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์} + \text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน}) / CL \quad (\text{เท่า})$$
- 1.4 ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital) = CA – CL (บาท)

2. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity / efficiency Ratio)

อัตราส่วนต่อไปนี้ชี้ให้เห็นประสิทธิภาพและสภาพคล่องระยะยาวของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย:

- 2.1 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnover Ratio)

$$= \text{ยอดขายเชื่อ} / \text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย} \quad (\text{ครั้ง หรือ รอบ})$$
- 2.2 ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)

$$= 365 \text{ วัน} / \text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า} \quad (\text{วัน})$$
- 2.3 อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า

$$= \text{ยอดซื้อเชื่อ} / \text{เจ้าหนี้การค้าถัวเฉลี่ย} \quad (\text{ครั้ง หรือ รอบ})$$
- 2.4 ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้

$$= 365 / \text{อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า} \quad (\text{วัน})$$
- 2.5 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)

$$= \text{ต้นทุนสินค้าขาย} / \text{สินค้าคงคลังเฉลี่ย} \quad (\text{ครั้ง หรือ รอบ})$$
- 2.6 อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in days)

$$= 365 \text{ วัน} / \text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง} \quad (\text{วัน})$$
- 2.7 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle)

$$= \text{ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้} + \text{อายุสินค้า} \quad (\text{วัน})$$

2.8 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Asset Turnover Ratio)

$$= \text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด} \quad (\text{ครั้ง หรือ เท่า})$$

$$= S / \text{Total Asset หรือ } S / (CA+FA)$$

2.9 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover Ratio)

$$= \text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ถาวรสุทธิ} \quad (\text{ครั้ง หรือ เท่า})$$

$$= S / FA$$

3. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม

(Debt Ratio or Leverage Ratio)

3.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (Debt Ratio)

$$= (\text{หนี้สินทั้งหมด} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด}) \times 100\%$$

3.2 หนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ (D/E)

$$= \text{หนี้สิน} / \text{ส่วนของเจ้าของ} \quad (\text{เท่า})$$

3.3 อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long - Term Debt/Total Capitalization)

$$= \text{หนี้ระยะยาว} / (\text{หนี้ระยะยาว} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}) \quad (\text{เท่า})$$

3.4 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or Interest Coverage Ratio)

$$= \text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{ดอกเบี้ยจ่าย} = EBIT / I \quad (\text{เท่า})$$

3.5 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ

$$(\text{Fix Charge Coverage Ratio})$$

$$= (EBIT + \text{ค่าเช่า}) / (I + \text{ค่าเช่า}) \quad (\text{เท่า})$$

3.6 Degree of Financial Leverage

$$= EBIT / (EBIT - I) = EBIT / EBT \quad (\text{เท่า})$$

4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

4.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

$$= (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{ยอดขาย}) \times 100\%$$

$$= (EAT / S) \times 100\%$$

4.2 อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)

$$= (GP / S) \times 100\%$$

4.3 อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout Ratio)

$$= (\text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{กำไรสุทธิต่อหุ้น}) \times 100\%$$

5. อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึง อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน (Return to Investors)

5.1 อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment : ROI)

$$= (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{สินทรัพย์รวม}) \times 100\%$$

$$= (\text{EAT} / \text{Total Assets}) \times 100\%$$

$$= ((\text{EAT}/S) \times (S/\text{TA})) \times 100\%$$

5.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)

$$= (\text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{สินทรัพย์รวม}) \times 100\%$$

$$= (\text{EBIT} / \text{Total Assets}) \times 100\%$$

5.3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

$$= (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}) \times 100\%$$

$$= (\text{EAT} / \text{Equity}) \times 100\%$$

5.4 กำไรต่อหุ้น (Earning per Share)

$$= \text{ผลตอบแทนแก่หุ้นสามัญ} / \text{จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด} \quad (\text{บาท/หุ้น})$$

5.5 ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น หรืออัตราส่วนราคาหุ้นต่อผลกำไร

$$(\text{Price to Earning Ratio})$$

$$= \text{ราคาตลาดต่อหุ้น} / \text{กำไรสุทธิต่อหุ้น} \quad (\text{เท่า})$$

5.6 อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (Dividend Yield)

$$= (\text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{ราคาตลาดต่อหุ้น}) \times 100\%$$

โครงสร้างทางการตลาดของผู้ประกอบการ

การศึกษาโครงสร้างการตลาดของผู้ประกอบการ เป็นการศึกษาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และ ยอดขายโดยเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดในแต่ละช่องทางตลาด โดยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการถึงกระบวนการตลาดของผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ผู้ประกอบการทำการผลิต ข้อมูลส่วนนี้สามารถนำมาประมวลเพื่อสรุปเป็น แนวทางการขยายตลาดของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดต่อไป

1.5 ทบทวนเอกสาร

1.5.1 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

สมถวิล เจริญทรัพย์ (2539) และวิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) ได้ให้ความหมายของ “ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน” ไว้ว่า หมายถึง ศิลปหัตถกรรมที่เกิดขึ้นจากฝีมือของช่างในท้องถิ่น การประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นไปตาม เทคนิควิธี และรูปแบบที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยมีการเรียนรู้เฉพาะภายในครอบครัว มิได้มีการ ถ่ายทอดให้บุคคลอื่น เพราะทำขึ้นใช้ภายในครอบครัวเป็นหลัก และการเรียนรู้จะถ่ายทอดในช่วงเวลาที่ว่างจากการ เกษตร ซึ่งแต่ละครอบครัวมีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงทำให้ไม่มีการถ่ายทอดให้ครอบครัวอื่น

การกำเนิดงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

สมถวิล เจริญทรัพย์ (2539) วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) และไทยล้านนา (2541) ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านว่ามี 3 ประการ คือ

1. เกิดจากความจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนในชุมชน
2. เกิดจากสภาพทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
3. เกิดจากวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และการนับถือศาสนาของคนในชุมชน

ลักษณะเฉพาะของศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน

ศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้านมีลักษณะเฉพาะตามที่ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2527) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย
2. สร้างขึ้นเป็นจำนวนมาก
3. ต้องมีราคาที่เหมาะสม
4. ต้องมีลักษณะเฉพาะถิ่น
5. เป็นผลผลิตของช่างฝีมือ (craftsman) ธรรมดา มิใช่จากฝีมือศิลปินชั้นเยี่ยม

ประเภทของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านแบ่งออกได้เป็น 10 ประเภท (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2527) ได้แก่

1. เครื่องเคลือบดินเผา (Ceramics)

เครื่องเคลือบดินเผามีอยู่เกือบทุกภาคของประเทศ ซึ่งจะมีกรรมวิธีการผลิตและเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างกันไป เช่น การปั้นโอ่ง อ่าง กระถางเคลือบลายมังกร ของ จ.ราชบุรี เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา และเครื่องปั้นดินเผาของ จ.เชียงใหม่ เป็นต้น

2. การทอผ้าและการเย็บปักถักร้อย (Textile and Embroidery)

การทอผ้าและการเย็บปักถักร้อย ได้แก่ การทอผ้าในท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น การทอผ้าไหมของภาคเหนือ และภาคอีสาน การทอผ้าเกายอ ของ จ.สงขลา การทอผ้าพุมเรียง อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี รวมถึงการเย็บ ปัก ถัก ร้อย เพื่อการตกแต่ง เช่น การทอยกดอก การทอจก และการประดับตกแต่งด้วยลูกปัดและกระจก รวมถึงการทอธง หรือตุ๊ก ของภาคเหนือ และภาคอีสาน

3. การแกะสลัก (Carving)

งานหัตถกรรมประเภทแกะสลัก ได้แก่ การแกะสลักเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น การทำครกหิน ที่อ่างศิลา จ.ชลบุรี การแกะสลักไม้สำหรับทำเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งอาคารของภาคเหนือ การแกะสลักไม้เป็นรูปเคารพของภาคอีสาน การแกะสลักตัวหนังสือของภาคใต้ เป็นต้น

4. หัตถกรรมโลหะ (Metal Works)

งานหัตถกรรมโลหะ ได้แก่ การทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยเหล็ก เช่น จอบ เสียม มีด พร้า อารู และการบินหล่อรูปเคารพ การทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยทองเหลือง ทองแดง สำริด ตะกั่ว รวมถึงการทำเครื่องประดับตกแต่งด้วย เงิน ทอง เป็นต้น การทำหัตถกรรมโลหะในปัจจุบันมีอยู่ทั่วไป เช่น การทำมีดอรัญญิก ของ จ.อยุธยา การทำบาตร ที่บ้านบาตร กรุงเทพฯ และการทำเครื่องเงิน ของ จ.เชียงใหม่

5. เครื่องจักสาน (Basketry หรือ Mat)

เครื่องจักสาน ได้แก่ การสานและการถักภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วย ไม้ไผ่ หวาย กก เชือก ป่าน ปอ กระจุ๊ด ไบลาน ไบลำเจียก ไบเตย ย่านลิเภา ฯลฯ การทำเครื่องจักสานเป็นหัตถกรรมที่ทำกันอย่างแพร่หลายที่สุด และกระจายอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ

6. การก่อสร้าง (Architectures)

การก่อสร้าง ได้แก่ งานสถาปัตยกรรมพื้นบ้านทั่วไป เช่น เรือนเครื่องสับ หรือเรือนไทยของภาคกลาง เรือนกาแลของภาคเหนือ เรือนเสาลอยของภาคใต้ และเรือนพื้นบ้านของภาคอีสาน เป็นต้น รวมถึงที่พักอาศัยชั่วคราว เช่น เพิง กระต๊อบ กระต่อม เถิงนา ของภาคเหนือ เถียงไร่เถียงนาของภาคอีสาน และหน้าของภาคใต้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานศิลปกรรมทางพุทธศาสนา เช่น โบสถ์ หรือ สิม ของภาคอีสาน ซึ่งมีลักษณะของท้องถิ่นเด่นชัด

7. ภาพเขียน (Painting & Drawing)

หัตถกรรมประเภทภาพเขียน ได้แก่ งานจิตรกรรมหรือภาพเขียนระบายสี และภาพลายเส้น ซึ่งมักเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนา เช่น การเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังตามโบสถ์และอุโบสถต่างๆ ที่แสดงให้เห็นลักษณะของฝีมือช่างพื้นบ้านอย่างเด่นชัด (เช่น ภาพเขียนภายนอกสิม หรือ โบสถ์ วัดไชยศรี อ.เมือง จ.ขอนแก่น) นอกจากนี้งานจิตรกรรมที่ถือว่าเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน คือ การตกแต่งเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวชนบท เช่น การตกแต่งเกวียน หรือ กระทะ ของภาคเหนือ

8. การปั้นรูปและลวดลายประดับ (Sculpture and Decorating motive)

การปั้นรูปและลวดลายประดับ ได้แก่ งานประติมากรรมทั้งหลาย เช่น การปั้นพระพุทธรูป การปั้นรูปเคารพ และปั้นตุ๊กตาต่าง ๆ เช่น ตุ๊กตาเสียบบาล เป็นต้น งานปั้นจะเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการปั้นลวดลายประดับที่นอกเหนือจากการตกแต่งอาคารทางพุทธศาสนานั้นไม่ค่อยปรากฏ

9. การทำเครื่องกระดาศ

การทำเครื่องกระดาศพื้นบ้าน เช่น การทำกระดาศสาของภาคเหนือ การทำกระดาศข่อยของภาคกลาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการทำกระดาศสำหรับใช้ตกแต่งในงานเทศกาล หรืองานนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ซึ่งมักดัดเป็นรูปร่าง และรูปพวงมาลัยดอกไม้ นานาชนิด รวมถึงการทำร่ม ว่าว หวีไซ และหน้ากาก

10. ประเภทเบ็ดเตล็ด

เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่ไม่แพร่หลาย และไม่สามารถจัดเข้าประเภทใดได้แน่นอน เช่น การจัดดอกไม้ การแกะสลักผลไม้ การแทงหยวก การทำหุ่นกระดาศ การทำเครื่องดนตรี การทำยานพาหนะ เช่น เกวียน ล้อ เลื่อน กระทะ เป็นต้น

ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านภาคเหนือ

งานศิลปหัตถกรรมของภาคเหนือที่เกิดขึ้นตามลักษณะภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นที่เห็นได้ชัด (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2527) ได้แก่

1. แกะสลัก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อุดมด้วยป่าไม้ ชาวเหนือจึงนิยมทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยไม้
2. จักสาน เนื่องจากการบริโภคข้าวเหนียว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะถิ่น ทำให้เกิดเครื่องมือเครื่องใช้ในการหุงหรือนึ่งข้าวเหนียว ได้แก่ หวดนึ่งข้าว ก่องข้าว และแอบข้าว นอกจากนี้เนื่องจากตามบ้านเรือนในภาคเหนือจะมีบ่อน้ำสำหรับใช้และดื่ม เป็นบ่อน้ำที่ขุดลึกลงไปใต้ดิน จึงต้องใช้น้ำฟุ้ง หรือน้ำถุ้ง ผูกเชือกหย่อนลงไปบ่อเพื่อตักน้ำ
3. เครื่องปั้นดินเผา เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมการบริโภค เช่น หม้อนึ่ง หม้อน้ำ เป็นต้น

1.5.2 กระดาษสาและผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา

กระดาษสา เป็นกระดาษพื้นเมืองทางภาคเหนือที่ผลิตด้วยมือ วิธีการทำกระดาษสาถูกเผยแพร่เข้ามาพร้อมกับพุทธศาสนาจากประเทศจีน เพื่อใช้ทำบันทึกคำสั่งสอน ดังนั้นการใช้กระดาษสาของชาวพื้นเมืองทางภาคเหนือจึงเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและพิธีกรรมทางพุทธศาสนาอย่างมาก กล่าวคือ การตกแต่งถวายทานแทบทุกประเภทจะตกแต่งด้วยกระดาษสาทาสีต่าง ๆ ให้สวยงาม เพื่อใช้ในงานเทศกาลต่างๆ ของวัด และพิธีกรรมต่างๆ

การผลิตกระดาษสาในต่างประเทศ ประเทศจีนนับได้ว่าเป็นแหล่งกำเนิดของการผลิตกระดาษชนิดต่างๆ โดยชาวจีนได้ผลิตกระดาษขึ้นมาใช้ตั้งแต่ตอนต้นคริสต์ศตวรรษ นับเป็นเวลาสองพันปีมาแล้ว ชาวจีนได้ผลิตกระดาษจากวัสดุต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะกระดาษสาซึ่งนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ในสมัยขงจื้อใช้ทำหมวก ทำเสื้อผ้า เกราะป้องกันอาวุธ ผ้าปูที่นอน ผ้า màn ฉากบังตา ปกหนังสือ และใช้เป็นกระดาษเขียนบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ชาวญี่ปุ่นรู้จักการทำกระดาษมาเป็นเวลาประมาณพันสี่ร้อยกว่าปีมาแล้ว และรู้จักการผลิตกระดาษก่อนชาวยุโรปมากกว่า 500 ปี กระดาษที่ญี่ปุ่นผลิตด้วยมือหรือกระดาษสาที่มีชื่อเรียกว่า "Washi" ใช้ในชีวิตประจำวันต่างๆ มานานหลายศตวรรษ เช่น ใช้ทำเสื้อผ้า ฝาครอบตะเกียง ฉากบังตา กระดาษเขียนบันทึกข้อความ ใช้ทำแบบ และใช้ในการวาดภาพต่าง ๆ

การผลิตกระดาษสา

วัตถุดิบที่ใช้ทำกระดาษสาซึ่งนำมาจากส่วนของต้นปอสาหรือปอกระดาษนั้นมีชื่อเรียกโดยทั่วไปว่า ปอกระสา (ภาคเหนือ) หมูพีหรือหมอพี (ภาคกลาง) ปอฝ้าย (ภาคใต้) ข้าสา (นครสวรรค์) หรือ จำปา (นครราชสีมา) โดยมีชื่อสามัญ คือ Paper Mulberry ชื่อวิทยาศาสตร์ คือ *Broussonetia papyrifera* (Linn). Vent. ชื่อวงศ์ MORACEAE (บุญทอง เจริญ และคณะ, 2530)

ชนิดของปอสา

ปอสาที่มีกำเนิดในเอเชียมี 2 ชนิด คือ

1. ปอสาไทย (*Broussonetia papyrifera*, Vent) ปัจจุบันมี 2 พันธุ์ คือ

- ปอสดันสีม่วง มีกิ่งอ่อน และก้านใบมีสีม่วงแกมน้ำตาล ขึ้นได้ดีทั่วทุกภาคและให้ผลผลิตมากกว่าพันธุ์อื่นๆ
 - ปอสดันสีเขียว ลักษณะกิ่งอ่อน มีก้านใบสีเขียว ไม่ค่อยแพร่หลาย เพราะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ไม่ดี
2. ปอสาญี่ปุ่น (*Broussonetia kazinoli*, Sieb) มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศญี่ปุ่น คุณภาพเส้นใยดีกว่าปอสาไทย แบ่งออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่
- Aka Kozo มีลำต้นสีแดงใช้ผลิตกระดาษได้ดี
 - Kuro Kozo มีลำต้นสีดำ
 - Shiko Kozo มีลำต้นสีขาว
 - Yama Kozo เป็นปอเปลือกบาง ขึ้นในที่สูง

ปัจจุบันประเทศไทยมีการผลิตปอสาเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตกระดาษถึงร้อยละ 68 ของปอสาที่ใช้ในประเทศทั้งหมด ส่วนอีกร้อยละ 32 ได้จากการนำเข้าจากประเทศลาวและพม่า โดยร้อยละ 50 ของปอสาที่ผลิตได้ในประเทศเป็นปอสาที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ร้อยละ 30 ได้จากการปลูก และร้อยละ 20 ได้จากปอสาที่ขึ้นในพื้นที่เกษตร ซึ่งเกษตรกรเข้าไปจัดการเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิต ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตกระดาษ 6 โรง ซึ่งนอกจากจะผลิตกระดาษด้วยมือแล้วยังมีการผลิตด้วยเครื่องจักร และยังรับซื้อเปลือกปอสาเพื่อนำมาคัดเกรดส่งขายยังต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2540 มีการนำเข้าเปลือกปอสาจากประเทศลาวผ่านจุดผ่านแดน 4 จุด คิดเป็นปริมาณเปลือกปอสา 453,800 กิโลกรัม ซึ่งมีมูลค่าถึง 3,174,400 บาท โดยผ่านจุดผ่านแดน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จุดผ่านแดน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน จุดผ่านแดน อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย และจุดผ่านแดน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย (สงคราม ธรรมิภูษ และ มะลิวัลย์ ธนะสมบัติ, 2542)

แหล่งผลิตปอสาที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตกระดาษที่สำคัญอยู่ในเขตภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง รวม 13 จังหวัด (งานบริการตลาด, 2539)

- ภาคเหนือ 11 จังหวัด ได้แก่ แพร่ น่าน สุโขทัย เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง พะเยา ลำพูน พิชณุโลก อุตรดิตถ์ และตาก
- ภาคกลาง 1 จังหวัด ได้แก่ อุทัยธานี
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 จังหวัด ได้แก่ เลย

ลักษณะของต้นปอสา

ต้นปอสา เป็นต้นไม้ประเภทไม่มีแก่น ลำต้นค่อนข้างเปราะ แตกกิ่งก้านออกรอบต้น เปลือกมีสีขาวปนเทาหรือสีเขียวอ่อน ใบมี 2 ชนิด ใบหยักและใบไม่หยัก ใบมีขนาดเล็กน้อย ต้นปอสาชอบขึ้นในพื้นที่ที่มีอากาศชื้น เช่น ตามหุบเขา ตามริมห้วยหรือพื้นที่ชุ่มชื้น โดยปกติจะพบในพื้นที่ภาคเหนือ เช่น จ.ลำปาง เชียงใหม่ และเชียงราย ใยจากเปลือกของต้นปอสาที่มีคุณสมบัติพิเศษเหมาะสำหรับทำเป็นเชือกได้ แต่ส่วนมากมักจะถูกนำมาใช้ทำกระดาษ ปอสาที่นำมาใช้ทำกระดาษจะต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นประมาณ 7-10 ซม. หรือมีอายุประมาณ 3-4 ปี (สงคราม ธรรมิภูษ และ มะลิวัลย์ ธนะสมบัติ, 2542)

ต้นปอสาที่นำมาเป็นวัตถุดิบในการทำกระดาษสาแบ่งได้เป็น 4 ส่วน ตามที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 ได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

1. เปลือกใน (inner bark หรือ white bark)
2. เปลือกนอก (outer bark หรือ black bark)
3. เปลือกนอกและเปลือกใน (outer bark และ inner bark)
4. แก่น (hart wood, duramen หรือ pith)

แหล่งผลิตกระดาษสา

แหล่งผลิตที่สำคัญของประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคเหนือ โดยจะตั้งอยู่ในเขต จ. เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน พะเยา เชียงราย ลำปาง พะเยา น่าน อุตรดิตถ์ และสุโขทัย (อารยา ดำรงค์ดี, 2531 และสงคราม ธรรมิณูช และมะลิวัลย์ ธนะสมบัติ, 2542) กระดาษสาที่ทำกันโดยทั่วไปในภาคเหนือของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัวที่นับได้ว่าเป็นการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมมาจากบรรพบุรุษ ส่วนใหญ่แล้วทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกระดาษทำร่ม ทำวาว ทำกระดาษห่อของขวัญ และสำหรับห่อบรรจุของแตกง่าย กระดาษลอกลายฝานั่ง และกระดาษแบบเลื้อ (บุญทอง เจริญ และคณะ, 2530)

การผลิตกระดาษสาในลักษณะเชิงอุตสาหกรรมในปัจจุบันของไทย มีอยู่ประมาณ 6 โรงงาน (สงคราม ธรรมิณูช และมะลิวัลย์ ธนะสมบัติ, 2542) ได้แก่

- บริษัทก๊วงไถ สเปเชียล เปเปอร์ จำกัด จ.สุโขทัย
- บริษัทสยามพรหมประทาน จำกัด จ.เชียงใหม่
- บริษัทรอยัล คราฟท์ จำกัด จ.เชียงราย
- บริษัทสา เปเปอร์ จำกัด จ.ลำปาง
- บริษัทสยาม นอร์ทเทิร์น เปเปอร์ จำกัด จ.เชียงราย
- บริษัทคลาสสิก คราฟท์ จำกัด จ.น่าน

การผลิตกระดาษสาในลักษณะเป็นแผ่น ซึ่งอาศัยเครื่องมือและอุปกรณ์ง่าย ๆ แบบพื้นบ้านดั้งเดิม มีแหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่

- หมู่ 1 บ.ป่าหุง ต.ป่าหุง อ.พาน จ.เชียงราย
- หมู่ 1 บ.นาเหลืองใน ต.นาเหลือง อ.เวียงสา จ.น่าน
- หมู่ 4 บ.นาปลาจวด ต.ห้วยนา อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
- หมู่ 4 บ.อุทธรณ์ ต.น้ำรัด อ.หนองม่วงไข่ จ.แพร่

แหล่งผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาในลักษณะเป็นโรงงานขนาดเล็ก มีคนงานจำนวนมากรับจ้างผลิต มีมากใน จ.เชียงใหม่ ลำปาง และกรุงเทพฯ ในบางแหล่งผลิตที่ จ.แพร่ น่าน และเชียงราย จะมีการผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษสาปะปนกับการผลิตแผ่นกระดาษด้วย แต่ไม่มากนัก (สุวรรณ วุฒธยาคม, 2542) แหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่

- หมู่ 1 บ.ต้นเปา ต.ต้นเปา อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
- หมู่ 9 บ.สันต้นม่วงใต้ ต.สันปูเลย อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

- หมู่ 6 บ.ลองลือบุญ ต.บ้านหนอง อ.สอง จ.แพร่
- หมู่ 9 บ.ท่าล้อ ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง
- หมู่ 5 บ.จำตาเหิน ต.ทาสบเส้า อ.แม่ทา จ.ลำพูน
- กรุงเทพมหานคร

พัฒนาการของผลิตภัณฑ์กระดาศา

ประเทศไทยได้นำวิธีการทำกระดาศาจากประเทศจีนและญี่ปุ่นซึ่งได้มีการพัฒนาเรื่อยมา จนถึงยุคปัจจุบัน (อารยา ดำรงค์ดี, 2531) การผลิตกระดาศามีการทำกันมากในเขต จ.เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง พะเยา และน่าน ทั้งนี้สันนิษฐานว่าการทำกระดาศาของไทยคงจะได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีน โดยแต่เดิมการผลิตกระดาศามีลักษณะการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน เมื่อมีความต้องการและเห็นประโยชน์จากกระดาศามากขึ้น จึงมีการปรับเปลี่ยนเป็นการทำहतอุตสาหกรรมขนาดย่อม และนอกจากจะประดิษฐ์เป็นของใช้แล้วยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นของที่ระลึกมากยิ่งขึ้น (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2540) ในปัจจุบันมีการนำพืชที่มีเส้นใยต่าง ๆ เช่น ปอแก้ว หน่อคา และกก มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กระดาศาด้วย (เชียงใหม่นิวส์, 2542)

พัฒนาการผลิตภัณฑ์กระดาศาในจังหวัดเชียงใหม่

แหล่งผลิตภัณฑ์กระดาศาแหล่งใหญ่ของเชียงใหม่ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักตั้งอยู่ที่ตำบลบ่อสร้าง โดยชาวบ้านบ่อสร้างนำกระดาศามาประดิษฐ์เป็นร่มในช่วงว่างจากการทำนา แล้วนำไปขายเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ต่อมารายได้จากการทำร่มขายมีการพัฒนาจนกลายเป็นรายได้หลักของชาวบ้าน อาชีพทำร่มจากกระดาศาจึงกลายเป็นอาชีพหลักของตำบลบ่อสร้าง นอกจากการทำร่มจากกระดาศาจะสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านบ่อสร้างแล้วยังสร้างรายได้ให้แก่ตำบลใกล้เคียงอีกด้วย เนื่องจากตำบลบ่อสร้างไม่ได้ผลิตส่วนประกอบในการทำร่มทั้งหมด แต่จะกระจายการผลิตวัตถุดิบไปยังหมู่บ้านใกล้เคียงเพื่อทำวัสดุต่าง ๆ เช่น กระดาศาทำที่หมู่บ้านต้นเปา ก้านร่มทำที่แม่ฮ้อยเงิน ซี่ร่มหรือโครงร่มทำที่บ้านต้นสนแห่น แล้วสุดท้ายวัสดุอุปกรณ์ในการทำทุกชิ้นจะส่งมารวมกันที่บ้านบ่อสร้าง แล้วประกอบเป็นร่มจนสำเร็จขั้นสุดท้าย ซึ่งในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกระดาศาได้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่ร่มกระดาศา ยังมีของชำร่วยประเภทต่าง ๆ และของใช้ประจำวันอื่น ๆ อีกมากมาย (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2540) นอกจากนี้ จ.เชียงใหม่แล้วยังมีแหล่งผลิตร่มและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกระดาศาแหล่งใหญ่อีกแห่งหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านสันต้นแห่น ต.แม่คือ อ.ดอยสะเก็ด โดยมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพทำร่มกระดาศาขึ้นและมีสมาชิกกว่า 60 คน (ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2539)

รูปแบบผลิตภัณฑ์

รูปแบบของผลิตภัณฑ์จากกระดาศาได้รับการพัฒนาให้มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์มากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากกระดาศาแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่

ประเภทของใช้ประจำวัน เช่น กล้องใส่เครื่องประดับรูปทรงต่าง ๆ กล้องใส่กระดาษเช็ดมือทรงต่าง ๆ ที่ใส่ซองจดหมายแบบต่าง ๆ ภาชนะใส่ของ ตะกร้ารูปทรงต่าง ๆ กล้องใส่กระดาษบันทึก กล้องใส่นามบัตร แฟ้มเอกสาร กล้องบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของชำร่วย ของที่ระลึกแผ่นบัตรอวยพร แผ่นนามบัตร ชุดเครื่องใช้สำนักงาน สมุดภาพ สมุดบันทึกหัตถกรรมเครื่องจักสานประเภทกระเป๋า ตะกร้า และเชือกผูกมัดห่อของ เป็นต้น

ประเภทของประดับตกแต่งและของที่ระลึก เช่น ภาพประดับผนัง โคมไฟแขวนและตั้งโต๊ะจากกันห้อง ปฏิทินแขวน พัด ว่าวรูปทรงต่าง ๆ โคมไฟแขวนแบบต่าง ๆ การ์ดสำหรับเทศกาลต่างๆ ของประดับตกแต่งต้นคริสต์มาส กรอบรูปแขวนและตั้งโต๊ะ เป็นต้น

ประเภทดอกไม้ประดิษฐ์ เช่น พุ่มบูชาประเภทต่างๆ ของชำร่วย (พุกกลิ่น และพู่ใจ) พวงอุบะแขวนกระทง ดอกไม้ประดิษฐ์เลียนแบบดอกไม้จริงและสร้างสรรค์ประเภทต่างๆ ดอกไม้และต้นไม้ประดิษฐ์ เป็นต้น

นอกจากจะใช้เส้นใยที่ได้จากเปลือกลำต้นปอสาในการทำกระดาษเพื่อทำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันยังมีการนำไปใช้ทางด้านการแพทย์ เช่น กระดาษสาสำหรับห่ออุปกรณ์และวัสดุทางการแพทย์ เสื้อคลุมผ่าตัด กระดาษสำหรับเช็ดทำความสะอาดสิ่งสกปรก เป็นต้น

ลักษณะของกระดาษสาที่จำหน่ายอยู่ตามท้องตลาดในปัจจุบัน สามารถแบ่งได้เป็น

1. **กระดาษสาสีธรรมชาติ** มีสีขาวขุ่นหรือน้ำตาลคล้ำ ค่อนข้างดำ เพราะไม่ได้ฟอกสี เนื้อกระดาษไม่ค่อยสม่ำเสมอเพราะทำด้วยมือ ใช้สำหรับทำร่ม สายขบวนจุดพลุหรือบั้งไฟ และใช้ห่อเครื่องเงิน
2. **กระดาษสาฟอกขาว** เป็นกระดาษสาที่ได้รับการปรับปรุงวิธีการทำให้มีคุณภาพดีกว่าเดิม เนื้อบางสม่ำเสมอ เหนียว มีสีขาว เหมาะสำหรับนำไปเขียนภาพ ทำดอกไม้ ประดิษฐ์ทำการ์ด ทำสมุดข่อย ตัดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และทำผลิตภัณฑ์ที่ระลึกต่างๆ
3. **กระดาษส้าย้อมสี** เป็นการปรับปรุงการทำกระดาษสาให้มีสีอื่นต่างๆ โดยการผสมสีลงไปในน้ำเยื่อสา แล้วช้อนขึ้นตากแดด จะได้กระดาษสีต่างๆ ที่มี texture สลบลายสวยงาม อีกวิธีหนึ่งใช้ลูกกลิ้งๆ บนน้ำสีหมาดๆ แล้วนำไปกลิ้งบนกระดาษสาสีขาว จะได้กระดาษสีต่างๆ ที่สวยงามตามต้องการ

เทคนิคการตกแต่งลวดลายและสีบนกระดาษสา

กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย (ม.ป.พ.) ได้กล่าวถึงวิธีการตกแต่งลวดลายและสีบนกระดาษสา ซึ่งทำได้หลายวิธี ได้แก่

วิธี Stencil

หมายถึง การพิมพ์ลวดลายต่าง ๆ ลงบนวัตถุใด ๆ ก็ตามโดยวิธีการพ่น ทาระบายกดทับสีพ่นแม่แบบลายฉลุ เนื่องจากกระดาษสามีความโปร่งบาง เส้นใยไม่หนาแน่นเหมือนกระดาษทั่วไป การดูดซึมสีของเยื่อกระดาษจะมีมากกว่ากระดาษทั่วไป กระดาษสาที่มีลวดลายและสีโดยวิธีนี้สามารถที่จะนำไปพัฒนาทำ

ผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่น ๆ ได้อีกมาก เช่น ใช้เป็นวัสดุในการกรรจากัน กรุโคมไฟ กรอบโครงว่าว กรุลบพัด และใช้เป็นภาพสำหรับตกแต่งผนัง โดยอาจนำเอาลวดลายฉลุมาวางบนกระดาษสาสีพื้นแล้วพ่นด้วยสี (spray) อาจใช้ใบไม้ กิ่งไม้ หรือวัสดุอื่นมาวางบนกระดาษสาแล้ว spray ด้วยสีสลับไปมา จะได้ลวดลายที่สวยงามแปลกยิ่งขึ้น

การเขียนเทียนบาติก (Batik)

เป็นการพัฒนาเทคนิคกรรมวิธีเขียนเทียนบาติกบนผ้ามาประยุกต์ใช้กับวัสดุตัวใหม่ คือ กระดาษสา โดยเรียกว่า “กระดาษสาบาติก” แต่จะแตกต่างกันในกรรมวิธีการทำ ซึ่งเดิมใช้วัสดุหลัก คือ ผ้าขาว (ผ้าฝ้ายหรือผ้าไหม) นำมาเขียนเทียนและย้อมหรือระบายสี และมีการนำลงต้มน้ำร้อนเพื่อการย้อมและละลายเทียนออกนั้น จะแตกต่างกับการทำลงบนกระดาษสาซึ่งไม่สามารถต้มหรือจุ่มย้อมสีในลักษณะเดียวกับผ้าได้ การทำลวดลายบาติกบนกระดาษสาใช้วิธีเขียนลวดลายด้วยขี้ผึ้งผสมพาราฟิน แล้วนำไปย้อมสีบริเวณที่เป็นลวดลายขี้ผึ้ง จะไม่ติดสีแต่จะมีสีซึมแทรกไปตามรอยแตกของเทียน หรือที่เรียกว่า “Crack” หลังจากสีแห้งแล้วจึงลอกเอาเทียนออก โดยใช้เตารีด เหมาะสำหรับทำภาพประดับผนัง

การมัดย้อม (Tie-Dye)

เป็นการดัดแปลงมาจากการทำผ้ามัดย้อม กล่าวคือ นำเอากระดาษมาขม่ม้วนหรือพับ มัดด้วยเชือกฟางหรือหนีบด้วยคลิปแล้วจุ่มลงในสีย้อมหรือจะใช้สีย้อมหยดลงบนกระดาษสาก็ได้ บริเวณที่มัดด้วยเชือกฟางจะไม่ติดสีย้อม ทิ้งให้สีหมาด แล้วแกะเชือกฟางที่ผูกไว้ออก จะเกิดเป็นลวดลายต่างๆ สลับสีสวยงามมาก เหมาะสำหรับนำไปทำกระดาษห่อของขวัญของชำร่วยของที่ระลึก ฯลฯ

การพิมพ์ซิลค์สกรีน (Silk Screen)

คือ การพิมพ์ลวดลายและสีโดยผ่านแม่แบบที่ทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์ในลอน และไปลิเอสเตอร์ การพิมพ์ซิลค์สกรีนสามารถพิมพ์ได้บนวัสดุหลายประเภท เช่น ผ้า กระดาษ ไม้ โลหะ พลาสติก แต่นำมาประยุกต์ใช้กับกระดาษสา โดยจะเป็นการพิมพ์ลวดลายบนกระดาษสา โดยใช้วิธีเดียวกับการพิมพ์ผ้า เหมาะสำหรับนำไปทำเป็นกระดาษห่อของขวัญ

วิธี Collage หรือวิธี Paper-Applique

คือ กรรมวิธีการฉีก การตัดกระดาษให้เป็นชิ้น แล้วนำไปปิดทับบนพื้นที่ที่ต้องการให้มีลวดลายประดับตกแต่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษหรือชิ้นงานที่ยังไม่สำเร็จรูปเพื่อให้เกิดความสวยงาม

วิธี Marbling

เป็นการทำลวดลายและสีบนกระดาษสา โดยใช้หลักการง่ายๆ ของการที่น้ำกับน้ำมันไม่รวมตัวกัน และน้ำมันจะลอยตัวอยู่บนผิวน้ำ แล้ววางกระดาษสาทาบลงบนสีน้ำมันที่ลอยตัวอยู่ สีจะซึมเข้ากระดาษสา ทำให้ได้ชิ้นงานที่มีลวดลายและสีสันคล้ายหิน

นอกจากเทคนิคการตกแต่งลวดลายหรือสีบนกระดาษสาข้างต้นนี้ ซึ่งกองส่งเสริมหัตถกรรมไทยได้พัฒนาขึ้น ยังมีกรรมวิธีการตกแต่งลวดลายและสีบนกระดาษอีกลักษณะหนึ่ง คือ การใส่วัสดุต่างๆ ผสมลงในเนื้อกระดาษระหว่างขั้นตอนการทำกระดาษสาในช่วงการช้อน หรือการตะเยื่อปอสาบนตะแกรง วัสดุที่ใส่เข้าไปอาจจะเป็น เศษใบไม้ เปลือกไม้ เส้นด้าย เส้นไหม ใยต่างๆ ฯลฯ เมื่อกระดาษแห้งดีแล้ว วัสดุนี้จะฝังตัวอยู่ในเนื้อกระดาษเป็นลวดลายธรรมชาติ

เทคโนโลยีการผลิตกระดาษสา

ประเภทของกระดาษสา

กระดาษสาแบ่งตามกรรมวิธีการผลิตได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. **กระดาษสาทำด้วยมือตามแบบพื้นบ้าน** ลักษณะเนื้อกระดาษจะมีผิวขรุขระ สามารถทำหนาบางได้ตามต้องการ ซึ่งแสดงออกถึงงานหัตถกรรมทำด้วยมืออย่างแท้จริง ให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติ เนื้อกระดาษสาเดิมจะเป็นสีขาว หรือขาวตุ่นค่อนข้างเหลือง ขนาดของแผ่นกระดาษสา มีหลายขนาดขึ้นอยู่กับขนาดตะแกรงที่ใช้ ได้แก่ 18x22 นิ้ว 22x25 นิ้ว 22 x 37 นิ้ว 44 x 44 นิ้ว และ 40 x 120 นิ้ว (สมบัติ อัสวปิยานนท์ และคณะ, 2526) แต่โดยทั่วไปแล้วผู้ผลิตกระดาษสาจะใช้ตะแกรงขนาด 55 x 77 ซม. และขนาด 65 x 125 ซม. จึงทำให้กระดาษสาที่ซื้อขายทั่วไปมี 2 ขนาดตามขนาดของตะแกรง

2. **กระดาษสาทำด้วยเครื่องจักรในโรงงาน** ลักษณะเนื้อกระดาษบางเหนียว ผิวเรียบ ขนาดของกระดาษสาทำด้วยเครื่องจักรมีหลายขนาด แต่ที่นิยมนำมาใช้ในงานหัตถกรรม คือ เบอร์ความหนา 40-50 กรัม ขนาด 64 x 97 ซม. (กองอุตสาหกรรมในครอบครัว, 2535)

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตกระดาษสา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัว, 2542)

1. **การเตรียมวัตถุดิบ** คือ การคัดเลือก การตัด การแช่ การต้ม และการล้าง
2. **การทำเป็นเยื่อ** คือ การทุบ การตีด้วยเครื่อง การฟอก การย้อมสี และการใส่สารอย่างอื่น ๆ
3. **การทำเป็นแผ่นกระดาษ** คือ การซ้อนแผ่น การตาก การลอก การรีด หรือการอัด
4. **การคัดเลือกและการบรรจุแผ่นกระดาษ** คือ การคัดเลือกกระดาษ การตัด การตกแต่ง และการบรรจุ

กระบวนการทำกระดาษสาเริ่มจากนำต้นสามาตัดเป็นท่อนยาวประมาณ 1 เมตร แล้วนำไปย่างไฟอ่อนๆ บนคานที่เตรียมไว้ ค่อยหมุนลำต้นสาให้ถูกความร้อนทั่วทั้งต้น จนกระทั่งปอสาหัดตัวเข้าหากันจนแลเห็นเนื้อไม้ จึงใช้มีดกรีดและเลาะเอาเปลือกออกตามความยาวของลำต้น ซึ่งการลอกปอสาแต่ดั้งเดิมต้องมีการลอกสด โดยใช้มีด การเผาไฟ การนึ่งอบ แต่ปัจจุบันสามารถพัฒนาเครื่องมือสำหรับลอกเปลือก ซึ่งสามารถลดต้นทุนการผลิตไม่ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อไร่ นอกจากนี้การลอกปอสาแนวใหม่ไม่จำเป็นต้องลอกสด แต่สามารถลอกเปลือกปอสาที่ได้จากการตัดปอสาที่แห้งไว้เป็นเดือน โดยอาศัยเครื่องมือช่วยในการลอก เมื่อได้เปลือกปอสาแล้วจึงนำไปล้างน้ำ ขณะเดียวกันช่างจะใช้มีดขูดผิวสีเขียวยอกจนหมด และนำเปลือกสาไปล้างน้ำให้สะอาดก่อนที่จะนำไปผึ่งแดดให้แห้งสนิท เพราะเปลือกสาที่ลอกออกมานี้ หากยังไม่ขูดผิวทันทีควรเก็บไว้อย่าให้ถูกแดดเพราะเปลือกสาจะกลายเป็นสีดำการขูดผิวควรขูดให้เสร็จภายในเวลาวันเดียว หากทั้งค้างคืนเปลือกปอสาก็จะเปลี่ยนเป็นสีดำเช่นกัน เมื่อได้เปลือกปอสาที่แห้งสนิทแล้วก็พร้อมที่จะนำไปทำกระดาษได้

ถ้าหากนำปอสามาต้มกับน้ำด่าง ในกรณีที่ปอสาแก่มากจะต้องใส่ด่างมากตามสัดส่วน การต้มครั้งหนึ่งจะใส่ด่างโซดาไฟประมาณ 10 กรัม (แผนภาพที่ 1.1) การใช้โซดาไฟในการต้มปอสาแต่ละครั้งจะต้อง

ประมาณสัดส่วนให้พอเหมาะพอดีกับต้นปอ ก่อนต้มให้นำเอาเปลือกปอมาแช่น้ำนานประมาณ 3 ชั่วโมง เพื่อให้ปอสาอ่อนตัวจะสะดวกในการต้มมาก การต้มใช้เวลา 3 ชั่วโมง และจะต้องคอยดูแลไฟให้มีความร้อนสม่ำเสมอด้วย เมื่อต้มปอสาได้ที่ดีแล้วทิ้งไว้ให้เย็น จากนั้นจึงนำมาล้างหลายๆ ครั้งเพื่อให้ปอสาสะอาดหมดน้ำต่าง จากนั้นนำปอสามาทุบซึ่งการทุบปอสานั้นแบ่งออกได้ 2 วิธี คือ

- **ทุบด้วยมือ** โดยนำเยื่อวางบนท่อนไม้แล้วทุบด้วยส้อมไม้ 2 มือสลับกัน การทุบนี้จะทำให้เยื่อสาไม่แตกละเอียดจนเกินไป ซึ่งเมื่อนำไปทำเป็นแผ่นกระดาศาแล้วเยื่อจะประสานตัวกันเป็นอย่างดีทำให้ได้กระดาศาที่มีความเหนียว
- **ทุบด้วยเครื่อง** โดยใช้เครื่องตีเยื่อซึ่งทางกองอุตสาหกรรมในครอบครัวค้นคว้าทดลองทำขึ้น การใช้เครื่องตีเยื่อทำให้การผลิตรวดเร็วขึ้น เพราะเครื่องสามารถปั่นปอสาจำนวน 2-3 กิโลกรัม ได้ในเวลาครึ่งชั่วโมงต่อครั้ง ปอสาที่ได้จากการตีด้วยเครื่องจะแตกละเอียดสม่ำเสมอ เมื่อไปทำแผ่นกระดาศาจะได้กระดาศาที่มีความหนาสม่ำเสมอ แต่การประสานตัวของเส้นใยจะไม่เหนียวเท่ากับการทุบด้วยมือ เนื่องจากความแรงของเครื่องสูง ดังนั้นควรปรับปรุงเครื่องตีเยื่อปอสา โดยให้ลดความเร็วรอบและไม่จำเป็นต้องตีแรง จนเส้นใยแตกละเอียด ซึ่งจะทำให้ลายความเหนียวของกระดาศา

เมื่อนำเยื่อใส่ถังน้ำ ใช้มือหรือไม้ผัดคนเยื่อให้กระจายออกจากกัน (ปัจจุบันได้มีการพัฒนาจากการใช้ถังน้ำหรืออ่างน้ำมาเป็น อ่างไฟเบอร์กลาสความจุ 50 ลิตร ใช้ในการกระจายเยื่อในน้ำ เครื่องมือดักและลอกแผ่นกระดาศา ใช้ดักแผ่นเยื่อกระดาศาและลอกแผ่นขณะเปียกได้ โตะบุด้วยโฟมเก่า ใช้สำหรับเป็นที่วางลอกแผ่นเปียก เครื่องไฮโดรลิกเพรส ใช้รีดน้ำออกจากแผ่นกระดาศาเปียก และ เครื่องอบแห้งด้วยไอน้ำใช้อบแห้งแผ่นกระดาศา (วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2540)) จากนั้นจะเป็นขั้นตอนการทำแผ่นกระดาศาจากเยื่อสาที่ผ่านการทุบแล้ว

การทำแผ่นกระดาศา มีด้วยกัน 3 วิธี ได้แก่

1. **การดักหรือการซ้อน** โดยการนำเยื่อที่ทุบแล้วมาละลายลงในบ่อน้ำลึกประมาณ 80 ซม. ใช้ไม้กวาดเพื่อให้เยื่อกระจายตัวสม่ำเสมอ แล้วใช้ตะแกรงซึ่งอาจเป็นได้ทั้งตะแกรงไนลอนและตะแกรงมุ้งลวดดักซ้อนเยื่อปอสาในบ่อขึ้นมา ตะแกรงที่ใช้ดักซ้อนเมื่อใช้ไประยะหนึ่งจะมีเศษเยื่อเกาะติดอยู่ ต้องนำมาขัดเอาเศษเยื่อออกโดยใช้แปรงลวดและเมื่อขัดแล้วจะทาตะแกรงด้วยน้ำมันหมูเพื่อให้ผิวตะแกรงลื่นเป็นมัน (สกุลไทย, 2534)

2. **การแตะ** โดยการนำเยื่อที่ทุบเป็นก้อนมาละลายลงในกระบอกล้างไม้ไผ่ โดยผสมกับน้ำเล็กน้อยใช้ไม้กระทุ้งเพื่อให้เยื่อแตกตัวสม่ำเสมอแล้วในตะแกรงกรุด้วยผ้ามุ้ง ซึ่งอยู่ในกระบะน้ำตื้น ใช้มือเกลี่ยตะให้เยื่อกระจายออกไปทั่วตะแกรงอย่างสม่ำเสมอแล้วยกขึ้นวางผึ่งให้สะเด็ดน้ำก่อนที่จะนำไปตากต่อไป สำหรับวิธีการแตะนี้ถ้าหากต้องการให้กระดาศาที่มีความหนามาก จะใช้วิธีตากกระดาศาแผ่นหนึ่งให้แห้งเสียก่อนแล้วจึงนำไปประกบลงบนเยื่อสาของอีกแผ่นหนึ่งในขณะกำลังแตะ ซึ่งจะทำให้ได้กระดาศาที่หนาสม่ำเสมอ และทุก ๆ แผ่นจะมีความหนาเท่า ๆ กัน โดยกำหนดจากก้อนเยื่อสาที่ใส่ลงในกระบอกล้างไม้ไผ่แต่ละครั้ง ซึ่งเยื่อสา 1 ก้อนจะทำกระดาศาได้ 1 แผ่น เมื่อดักซ้อนหรือแตะแผ่นกระดาศาเสร็จแล้วจะนำไปตากแดดหรือผึ่งไฟทั้งตะแกรง

จนแห้งสนิทดี

วิธีการทำแผ่นกระดาษด้วยการแตะจะเสียเวลามากกว่าการดักซอน กล่าวคือ ใช้วิธีแตะในวันหนึ่งๆ ผู้ผลิตจะทำแผ่นกระดาษได้ประมาณ 40-100 แผ่น แต่ถ้าใช้วิธีดักซอนจะทำได้ถึง 300-600 แผ่นต่อวัน (สกุลไทย, 2534)

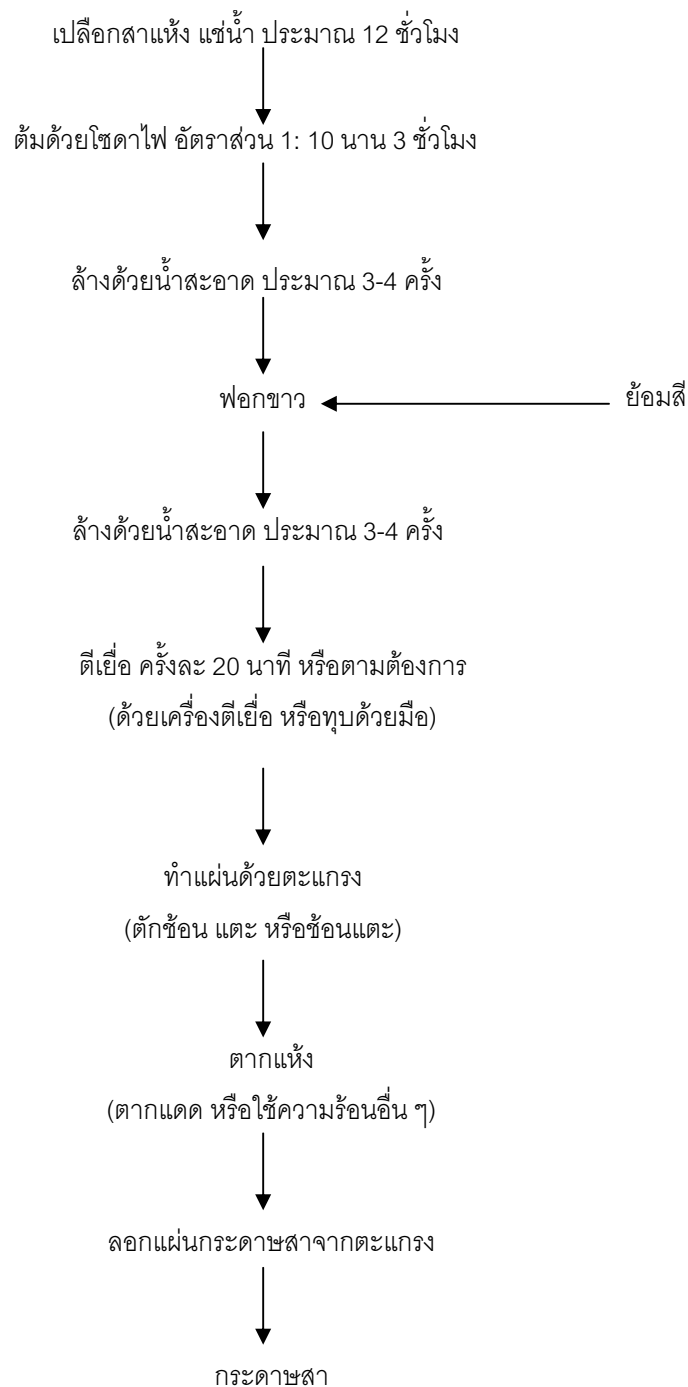
3. การซอนแตะ การทำกระดาษแบบนี้ประยุกต์ใช้วิธีการแบบซอนและแบบแตะเข้าด้วยกัน โดยนำเยื่อปอสาไปกระจายในบ่อสำหรับซอน การคำนวณเยื่อที่ใส่ลงไป เช่น เบอร์ 1.5 ถ้าหากซอนเยื่อหมดใน 10 ครั้ง ก็ใส่ลงไป 1.5 กิโลกรัม หรือ 1,500 กรัม กรรมวิธีการกระจายเหมือนแบบซอน และการซอนทำเช่นเดียวกัน แต่เมื่อซอนขึ้นมาให้ลอยไว้อยู่เหนือน้ำ แล้วใช้ฝ่ามือแตะด้านหน้าหรือด้านหลังแล้วแตะสะดวก ให้เยื่อกระจายสม่ำเสมอทั่วตะแกรงเหมือนวิธีแตะ แต่กระดาษจะมีมาตรฐานต่ำกว่าวิธีแตะ โดยเฉพาะเรื่องน้ำหนักของกระดาษแต่ละแผ่นมักไม่เท่ากัน

แนวคิดการทำกระดาษสาแบบญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีการผลิตกระดาษสาคุณภาพสูง เนื่องจากวัตถุดิบที่มีคุณภาพสูง และกรรมวิธีต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการศึกษาขั้นตอนการทำกระดาษสาของญี่ปุ่นจะนำไปสู่การพัฒนาการผลิตกระดาษสาของไทยได้

การผลิตกระดาษสาของญี่ปุ่น มีขั้นตอนการผลิตที่ไม่แตกต่างกับของไทยมากนักแต่จะต่างกัน ในด้านการปฏิบัติ (ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1, ม.ป.พ.) คือ

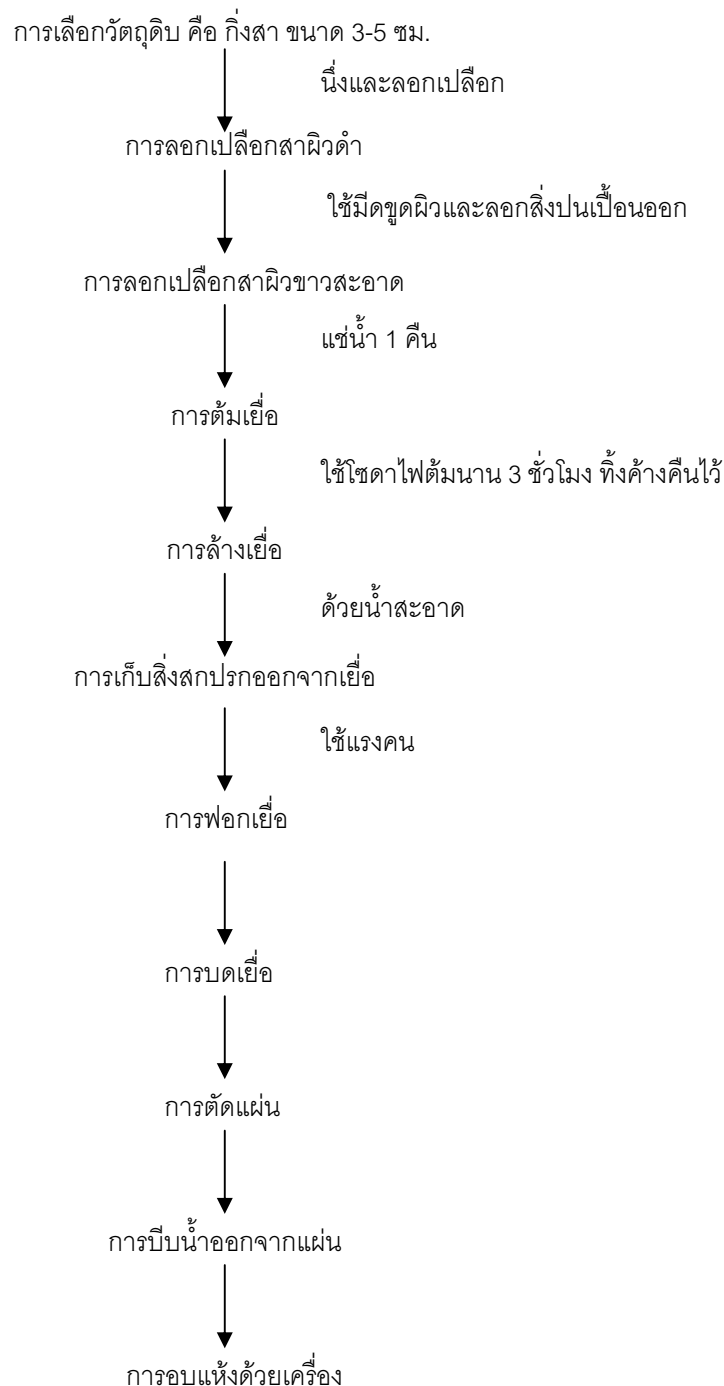
- การลอกเปลือก ญี่ปุ่นมักจะมีเครื่องนึ่งเปลือก (แผนภาพที่ 1.2) แต่ก็มีวิธีการลอกสดด้วยเช่นกัน ซึ่งในด้านคุณภาพไม่ต่างกัน จะมีการนึ่งเปลือกในฤดูที่ลอกสดไม่ได้ แต่ในประเทศไทยในฤดูที่ทำการลอกสดไม่ได้ โดยเฉพาะฤดูแล้ง เกษตรกรผู้ลอกเปลือกนิยมใช้วิธีการเผาหรือย่างด้วยไฟ ทำให้เปลือกที่ได้มีคุณภาพไม่ดี
- ชนิดของปอ การใช้เปลือกปอมาทำกระดาษสาในญี่ปุ่นส่วนใหญ่จะใช้ปอญี่ปุ่น คือ *Broussonetia kazinoli* แต่ปอสาไทย คือ *Broussonetia papyrifera* ปอญี่ปุ่นจะให้กระดาษที่มีคุณภาพดีกว่า แต่ในแง่ของผลผลิตปอสาไทยให้ผลผลิตสูงกว่า
- การเตรียมวัตถุดิบ คือ ในขั้นตอนการเตรียมเยื่อ เมื่อถึงขั้นตอนการเตรียมเยื่อเพื่อทำการดักเป็นแผ่น ในญี่ปุ่นนิยมใช้สารเมือกจากรากพืช เช่น พวก Tororo – aoi ผสมในเยื่อทำให้กระดาษมีคุณภาพดี สามารถลอกได้ขณะที่ยังเปียกอยู่ แต่ของไทยไม่นิยมปฏิบัติกัน

ที่มา : สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัว, 2542.

แผนภาพที่ 1.1 ขั้นตอนการทำกระดาษสาด้วยมือ

- กระบวนการทำกระดาษให้แห้ง ญี่ปุ่นมีการลอกกระดาษตอนเปียกแล้วนำมาบีบน้ำออกจากแผ่นครั้งละหลายๆ แผ่น แล้วจึงนำไปอบด้วยเครื่อง แต่ของไทยมีการทำกระดาษให้แห้งโดยใช้วิธีการตากแดดเท่านั้น

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1, ม.ป.พ.

แผนภาพที่ 1.2 ขั้นตอนการผลิตกระดาษสาแบบญี่ปุ่น

การตลาด

แหล่งจำหน่ายภายในประเทศส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดใหญ่ๆ เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่ สงขลา และชลบุรี ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศ (อารยา ดำรงค์ดี, 2531)

ตลาดต่างประเทศจะมีการส่งออกในรูปแบบของเปลือกสาและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกระดาศา ปัจจุบันมีการส่งออกไปยังต่างประเทศ รวม 4 ทวีป ตามที่งานบริการตลาด (2539) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ทวีปอเมริกาเหนือ ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและแคนาดา
2. ทวีปยุโรป ได้แก่ เยอรมันนี และสวีเดน
3. ทวีปออสเตรเลีย ได้แก่ ออสเตรเลีย
4. ทวีปเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี และไต้หวัน

สภาวะการแข่งขัน

สำหรับตลาดภายในประเทศ ผู้ผลิตในแต่ละแหล่งผลิตจะต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง เพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันในแหล่งผลิตอื่น ๆ ส่วนตลาดต่างประเทศ ต้องพัฒนาสินค้าเพื่อให้มีคุณภาพดีขึ้น และลดต้นทุนให้ต่ำลง เพื่อให้สามารถแข่งขันได้กับประเทศคู่แข่ง เช่น จีน และอินเดีย

สินค้าของคู่แข่งได้แก่ กระดาศาที่ผลิตด้วยเครื่องจักรในลักษณะโรงงาน ซึ่งผลิตได้รวดเร็ว และมีความเรียบ คุณภาพสม่ำเสมอ การที่จะได้เปรียบกระดาศาที่ผลิตด้วยเครื่องจักรได้นั้น จะต้องสร้างความ เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของการใช้มือทำ และรูปแบบที่แปลก มีความหลากหลาย และมีคุณภาพได้มาตรฐาน เทียบได้กับกระดาศาหรือผลิตภัณฑ์กระดาศาที่ผลิตด้วยเครื่องจักร (สุวรรณ วุฒธยาคม, 2542)

ปัญหาและอุปสรรค

ด้านการผลิต

1. ปัญหาความไม่สม่ำเสมอของแผ่นกระดาศา เช่น หนาหรือบางเกินไป การขาดเป็นรู และมีเส้นใยยาวๆ กระจายอยู่เป็นแห่ง ๆ เป็นต้น ซึ่งเกิดมาจากการกระจายตัวของเยื่อไม่ดีพอ เนื่องจากกระบวนการผลิตต่าง ๆ ยังไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกเปลือกสาที่มีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ก่อให้เกิดปัญหาในการต้มเยื่อสุกบ้างไม่สุกบ้าง การใช้ชี้เท้าต้มเยื่อแทนสารเคมีไม่อาจควบคุมปริมาณของด่างที่ต้องการในการย่อยเปลือกสาได้เหมาะสม การกระจายตัวของเยื่อที่ต้มแล้วโดยใช้แรงคน (ตีเยื่อ) ทำให้เกิดความไม่สม่ำเสมอ และสิ้นเปลืองแรงงานมาก
2. การเกิดรอยตะแกรงบนแผ่นกระดาศา การตัดเยื่อที่ต้มและตีแล้วให้เป็นแผ่นกระดาศา ผู้ผลิตกระดาศาใช้ตะแกรงมุ้งลวดซ้อนเยื่อที่ละลายอยู่ในบ่อซีเมนต์ กวนให้เข้ากันดีกับน้ำด้วยไม้ไผ่ แล้วนำไปตากแดดทั้งตะแกรงลวดจนแห้งดีแล้ว จึงจะลอกออกมาเป็นแผ่นทำให้มีรอยตะแกรงปรากฏอยู่บนแผ่นกระดาศา นอกจากนี้วิธีดังกล่าวต้องมีตะแกรงมุ้งลวดเป็นจำนวนมากจึงจะทำการผลิตได้พอกับความต้องการ

3. ความสกปรกของแผ่นกระดาษ เกิดขึ้นเนื่องจากการขาดแคลนน้ำล้างเยื่อภายหลังการต้มกับซี้้เถ้าจนสุกดีแล้ว การไม่เปลี่ยนน้ำในถังละลายเยื่อเพื่อตักแผ่น เกิดการหมักจนเน่าและมีสิ่งแปลกปลอมลงไปปะปนตลอดเวลา การตากตะแกรงไว้กลางแดดบนพื้นดินมีลมพัดฝุ่นปลิวมาติดตอนแผ่นยังไม่แห้งดีเหล่านี้นี้เป็นต้น
4. วัตถุดิบมีคุณภาพไม่แน่นอน เนื่องจากต้นสาเกอบทั้งหมดเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งไม่สามารถคัดเลือกขนาดต้นที่เหมาะสมตามอายุและขนาดได้ อีกทั้งวัตถุดิบเริ่มขาดแคลนต้องซื้อจากต่างประเทศ เช่น ลาว และพม่า นอกจากนี้ผู้ผลิตมีการใช้วัตถุดิบโดยไม่ระมัดระวัง ทำให้เกิดการสูญเสียแบบสูญเสียเปล่าเป็นจำนวนมาก และราคาวัตถุดิบมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี
5. การตีด้วยเครื่อง ทำให้เส้นใยของเปลือกสาเกตขาดจนแหลกละเอียด (ไม่เหมือนการทุบด้วยมือ ซึ่งเส้นใยยังคงยึดตัวกันอยู่) เมื่อทำเป็นกระดาษแล้วไม่เหนียวพอที่จะนำไปใช้เป็นกระดาษทำร่มได้
6. การขนส่งปอสาไม่คุ้มค่าเนื่องจากเป็นสินค้าที่ใช้พื้นที่ในการขนส่งมาก
7. การพัฒนาเทคนิคการผลิตเป็นไปอย่างล่าช้า รวมทั้งรูปแบบและคุณภาพที่ยังขาดการพัฒนาอีกมาก

ด้านการเงิน

ผู้ผลิตกระดาษสาขาดแหล่งเงินทุนหมุนเวียน

ด้านการตลาด

1. เนื่องจากมีผู้ผลิตน้อยรายประกอบกับคุณภาพกระดาษไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ตลาดกระดาษสาอยู่ในวงแคบ
2. การใช้กระดาษสาและผลิตภัณฑ์จากกระดาษภายในประเทศมีปริมาณน้อย และตลาดยังมีจำกัด
3. ผู้ผลิตมีความต้องการที่จะทำการผลิตอย่างต่อเนื่องในลักษณะการรวมกลุ่มอาชีพ แต่ยังไม่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการการผลิตและเงินทุน ขาดอุปกรณ์บางอย่างที่ไม่สามารถหาซื้อได้ภายในจังหวัด เช่น ฝ้ามุ้งสำหรับการทำแผ่น สีและสารเคมีในการย้อมสีเป็นต้น และมีความต้องการที่จะให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการทำกระดาษลดรายและเทคนิคพิเศษ และการแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร
4. ขาดการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาให้มีความหลากหลาย ตรงกับความต้องการของตลาด
5. ผู้ผลิตขาดการรวมกลุ่มกันผลิตและขาย ทำให้เกิดการแข่งขัน และการตัดราคาซึ่งไม่เป็นผลดีต่อผู้ผลิตโดยรวม

แนวทางการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับกระดาสาบ่านไร่ทำในหลาย ๆ ทาง ตามลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านเทคนิคการผลิต รูปแบบ และวัตถุดิบ (สุวรรณ วุฒธยาคม, 2542) ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาวัตถุดิบให้มีคุณภาพดีสม่ำเสมอและปริมาณมากเพียงพอในการใช้เพื่อการพาณิชย์
2. พัฒนารวมวิธีและเทคนิคการผลิตที่ทำให้ลดต้นทุนการผลิตลง ผลิตได้รวดเร็ว และผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดีขึ้น
3. พัฒนารูปแบบให้หลากหลายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กระดาสาบ่านไร่ตามความเหมาะสมของประโยชน์ใช้สอยและความนิยมของตลาด โดยให้มีแนวความคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อนำเสนอตลาด
4. พัฒนาจิตสำนึกของผู้ผลิตในการทำงานตามความชำนาญในลักษณะกลุ่ม

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน

2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

2.1.1 สภาพทางกายภาพ

บ้านไร่ หมู่ 5 ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลทุ่งด้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ (แผนที่ 2.1) มีระยะห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ 24 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 108 (ถนนเชียงใหม่-ฮอด) มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ บ้านช่างกระดาษ หมู่ที่ 1 ตำบลทุ่งด้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้	ติดกับ บ้านเหล่า หมู่ที่ 10 ตำบลทุ่งด้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก	ติดกับ บ้านศรีก่อเกล้า หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งด้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดกับ ตำบลยุหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะทั่วไปของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มดินตะกอน เหมาะแก่การทำเกษตร สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 500 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่พักอาศัยประมาณ 200 ไร่ (ร้อยละ 40) พื้นที่สวนประมาณ 200 ไร่ (ร้อยละ 40) และที่นาประมาณ 100 ไร่ (ร้อยละ 20) แหล่งน้ำธรรมชาติคือ ลำเหมืองแม่กึ่ง

2.1.2 สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก

การคมนาคม มีถนนคอนกรีตเสริมแอสฟัลต์เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน และมีถนนคอนกรีตและถนนลูกรังเชื่อมภายในหมู่บ้าน การคมนาคมไปมาสะดวก

น้ำกินน้ำใช้ แหล่งน้ำสำหรับการเกษตรมาจากระบบคลองชลประทานและลำเหมืองแม่กึ่ง ส่วนแหล่งน้ำที่ใช้ในการบริโภคมาจากน้ำจากบ่อบาดาลและน้ำฝน เนื่องจากยังไม่มีระบบประปาของหมู่บ้าน

ไฟฟ้า ในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน

การคมนาคม หมู่บ้านมีโทรศัพท์ประมาณร้อยละ 70 ของครัวเรือนในหมู่บ้าน

สถานพยาบาล ที่อยู่ใกล้และนิยมไปใช้บริการ คือ สถานีอนามัยสหบาล มีระยะห่างจากหมู่บ้านประมาณ 3 กิโลเมตร

โรงเรียน ภายในหมู่บ้านไม่มีโรงเรียน มีเพียงศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนตำบลทุ่งด้อม ชาวชุมชนต้องส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนสุวรรณราช ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลอำเภอสันป่าตอง

สถาบันการเงิน ของรัฐบาลที่ใกล้ชุมชนมากที่สุด คือ ธนาคารกรุงไทยสาขาสันป่าตอง สถาบันการเงินของเอกชนที่อยู่ใกล้หมู่บ้าน คือ ห้างหุ้นส่วนสินปรวาณี ลิสซิ่ง จำกัด อยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 500 เมตร รับปรึกษาทางการเงินทั่วไป

สถานที่ราชการ ในหมู่บ้านคือ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งด้อม

ร้านค้า ภายในหมู่บ้านมีร้านค้าทั้งหมด 9 ร้าน ได้แก่ ร้านขายของชำขนาดเล็ก 7 ร้าน และร้านอาหารตามสั่ง 2 ร้าน แต่ถ้าต้องการซื้อสินค้าจำนวนมากจะนิยมซื้อจากห้างสรรพสินค้าในอำเภอเมืองเชียงใหม่

2.2 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านไร่ตั้งมานานกว่า 200 ปี เดิมชื่อบ้านไร่ด้อมล่อม ด้อมล่อมเป็นภาษาพื้นเมืองมีที่มาจากชื่อเรียกกิจกรรมอย่างหนึ่งในกระบวนการเก็บเกี่ยวข้าวในสมัยโบราณ แต่เดิมนั้นไม่มีพื้นที่เป็นป่าที่บมีเส้นทางเกวียนตัดผ่านเพื่อเดินทางติดต่อค้าขาย

2.3 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

2.3.1 สภาพทางสังคม

ประชากรในหมู่บ้านมีทั้งหมด 1,072 คน มีจำนวนครัวเรือน 273 ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย 515 คน หญิง 557 คน โดยมีประชากรในช่วงอายุ ต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด ช่วงอายุ 20 – 50 ปี ร้อยละ 60 และช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไปร้อยละ 10 ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรบ้านไร่แยกตามช่วงอายุ

ประชากร	สัดส่วน (ร้อยละ)
ต่ำกว่า 20 ปี	30
20 - 50	60
50 ปี ขึ้นไป	10
รวม	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์นายสิงห์ทอง อินตามา ผู้ใหญ่บ้าน เดือนกุมภาพันธ์ 2545

ระดับการศึกษาสูงสุดของประชากร คือ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 56 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 28 มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 10 ปริญญาตรี ร้อยละ 3 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2 นอกจากนั้นเป็นการศึกษาพิเศษ เช่น หลักสูตรฝึกอาชีพ และหลักสูตรสำหรับผู้พิการ ร้อยละ 1 ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ระดับการศึกษาประชากรบ้านไร่

ระดับการศึกษาสูงสุดของประชากร	สัดส่วน (ร้อยละ)
ประถมศึกษา (ป.1 – ป.6)	56
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3)	28
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6)	10
ปริญญาตรี	3
สูงกว่าปริญญาตรี	2
อื่นๆ (เช่น หลักสูตรฝึกอาชีพ และหลักสูตรสำหรับผู้พิการ)	1
รวม	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

การรวมกลุ่มภายในหมู่บ้านเกิดจากการสนับสนุนของหน่วยงานทางราชการ ด้วยการส่งเสริมผ่านกลุ่มแม่บ้านเป็นหลัก โดยกลุ่มที่มีกิจกรรมร่วมกันอย่างชัดเจนและมีการดำเนินการที่ต่อเนื่อง อีกทั้งยังได้รับการจัดตั้งและขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตอง ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านสมุนไพร ซึ่งมีการรวมกลุ่มกันในปี พ.ศ.2542 มีสมาชิกทั้งหมด 20 คน วัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์พืชสมุนไพรและแปรรูปสมุนไพรให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแพร่หลาย จากนั้นในปี พ.ศ.2543 มีการรวมกลุ่มขึ้นอีก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสา มีสมาชิกทั้งหมด 28 คน วัตถุประสงค์ของกลุ่มเป็นการก่อตั้งเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่ม และเพื่อส่งเสริมฟื้นฟูอาชีพดั้งเดิมของหมู่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีสมาชิกทั้งหมด 30 คน วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่สมาชิก ส่งเสริมให้สมาชิกมีวินัยด้านการเงินรักการเก็บออม นอกจากนั้นยังเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนพึ่งตนเองช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคม เป็นตัวหนุนให้เกิดการพัฒนาในการประกอบอาชีพ ในอันที่จะช่วยในการจัดหาปัจจัยการผลิต จัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตในกิจกรรมการผลิตต่างๆ ต่อมาได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ในปี พ.ศ.2544 เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สมาชิก โดยมีสมาชิก 24 ราย ออมเงินทุกเดือนๆ ละ 100 บาท โดยขอให้จำนวนเงินครบ 300,000 บาท แล้วจึงปล่อยให้สมาชิกกู้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.50 บาท/เดือน ระยะเวลาชำระคืน 5 เดือน รายละเอียดดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 กลุ่มในหมู่บ้านบ้านไร่

กลุ่ม	ปีที่ก่อตั้ง (พ.ศ.)	จำนวนสมาชิก (คน)	บทบาท/หน้าที่ต่อชุมชน
กลุ่มแม่บ้านสมุนไพร	2542	20	- อนุรักษ์สมุนไพรและสร้างงาน
กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสา	2543	28	- สร้างงานในหมู่บ้าน
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	2543	30	- ช่วยเหลือด้านการเงินสำหรับสมาชิก
กลุ่มออมทรัพย์	2544	24	- ช่วยเหลือทางการเงินสำหรับสมาชิก

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

2.3.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของคนในหมู่บ้าน คือ ทำการเกษตร และรับราชการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40 เท่ากัน รองมาคือ ค้าขายและรับจ้าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10 เท่ากัน อาชีพเสริมคือ การแปรรูปสมุนไพรและการประดิษฐ์กระดาดสา รายได้เฉลี่ยของคนในหมู่บ้าน 45,000 บาท/คน/ปี แบ่งเป็นรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 48,000 บาท/คน/ปี และรายได้จากนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 44,000 บาท/คน/ปี (ตารางที่ 2.4) ส่วนการจ้างงานถ้าเป็นแรงงานฝีมือที่มีความชำนาญและมีประสบการณ์ เช่น ช่างไม้ ช่างปูน วันละ 200 บาทต่อคน ถ้าเป็นแรงงานทั่วไป วันละ 150 – 200 บาทต่อคน สำหรับแรงงานชาย และวันละ 100-150 บาทต่อคน สำหรับแรงงานหญิง เนื่องจากแรงงานทั่วไปส่วนใหญ่เป็นการใช้แรงงานในภาคการเกษตร เช่น การเก็บเกี่ยวขนย้ายผลผลิตลำไย ทำให้การคิดค่าจ้างแรงงานของแรงงานชายสูงกว่าแรงงานหญิง และสำหรับพื้นที่ทำกินของหมู่บ้านส่วนใหญ่จะมีที่ดินเป็นของตนเอง มีเพียง 2-3 ครอบครัวยที่ต้งเช่าที่ดินทำกิน

ตารางที่ 2.4 กลุ่มอาชีพของหมู่บ้านบ้านไร่

ชนิดงาน/อาชีพ	สัดส่วนผู้ทำอาชีพ (ร้อยละ)	อายุ (ปี)	ช่วงเดือนที่ทำ	หน่วยงานที่แนะนำสนับสนุน	รายได้/คน/ปี (บาท)
อาชีพหลัก	40	20-50	ก.ค.-ต.ค. และ เม.ย.-มิ.ย.	สำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตองและนโยบายกองทุนหมู่บ้าน	48,000
- ทำการเกษตร	40	20-50	ตลอดปี	-	60,000
- รับราชการ	10	20-50	ตลอดปี	นโยบายกองทุนหมู่บ้าน	36,000
- ค้าขาย	10	20-50	ตลอดปี	-	36,000
- รับจ้าง					
อาชีพเสริม	2	30-50	ตลอดปี	1.1.1.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตอง	24,000
- แปรรูปสมุนไพร	2	30-50	ตลอดปี	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตองและองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อม	24,000
- ประดิษฐ์กระดาดสา					

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

2.4 ทุนทางสังคมและภูมิปัญญาชาวบ้านของประชากรในหมู่บ้าน

ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองมาคือ ศาสนาคริสต์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่มีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การสืบชะตาบ้านประจำปี ตานข้าวใหม่ ทำบุญเข้าพรรษาออกพรรษา และรดน้ำดำหัวสลาภกัตส์ เป็นต้น ชาวบ้านบางส่วนยังมีความเชื่อเรื่องผีและจะมีการเซ่นไหว้ตามเทศกาล สถานที่สำคัญของหมู่บ้านคือ วัดศรีอรุณ และวัดศรีบุญ ซึ่งเป็นวัดที่มีอายุเก่าแก่กว่า 200 ปี ส่วนบุคคลที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือและก่อประโยชน์แก่หมู่บ้านได้แก่

(1) กำนัน สิงห์ทอง อินตามา เป็นกำนันคนปัจจุบันของตำบลและทำหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านของบ้านไร่ มีความสำคัญในด้านการปกครองและดูแลทุกข์สุขของประชาชน

(2) พ่อหนานฉาย พุทธสอน อายุ 67 ปี เป็นผู้นำในการประกอบพิธีทางศาสนาในงานประเพณีเทศกาลต่างๆ

ภูมิปัญญาของหมู่บ้านได้แก่ การปั้น และการประดิษฐ์กระดาษสา นั่นคือ ในหมู่บ้านจะมีช่างปั้น 2 คน ได้แก่ ช่างสุพล ปัญญา และช่างนิคม ปัญญา อายุ 50 และ 55 ปี เป็นช่างปั้นที่มีฝีมือและได้รับการสืบทอดต่อเนื่องมาจากบรรพบุรุษ มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมานานกว่า 30 ปี เป็นผู้สอนงานปั้นให้ลูกหลานในหมู่บ้าน และหมู่บ้านจะมีการประกอบอาชีพทำกระดาษสา ซึ่งเป็นอาชีพที่ทำมานานเกือบชั่วอายุคน

2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

หน่วยงานหลักที่ให้ความช่วยเหลือหมู่บ้าน คือ สำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตอง โดยสำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตองจะช่วยเหลือทางด้านการให้คำแนะนำ และเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร โดยจะเข้ามาในหมู่บ้านเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ส่วนสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตองจะให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน และเครื่องจักรในการดำเนินการผลิตของกลุ่มแม่บ้าน มีการติดตามประเมินผลงานเป็นระยะๆ เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำ โดยจะเข้ามาเฉลี่ยประมาณเดือนละ 2-3 ครั้ง (ตารางที่ 2.5) นอกจากนี้หมู่บ้านยังได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งทำให้เกิดลงทุนทางการเกษตรและค้าขาย การพิจารณาวงเงินในการให้กู้ยืมจะจัดสรรโดยคณะกรรมการกองทุนของหมู่บ้าน ที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นจากการคัดเลือกของที่ประชุมใหญ่ของหมู่บ้าน มีคณะกรรมการจำนวน 15 คน ปัจจุบันได้อนุมัติเงินกู้จนเกือบครบ 1 ล้านบาท และมีเงินเหลือในส่วนของเงินกู้ฉุกเฉินจำนวน 20,000 บาท

ตารางที่ 2.5 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

หน่วยงาน	ปี	จำนวนครั้ง	ความช่วยเหลือ
สำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง	2542	สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	- ให้คำแนะนำและเผยแพร่ความรู้ทางด้านการเกษตร
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตอง	2542	เดือนละ 2-3 ครั้ง	- ให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนและเครื่องจักรในการผลิตของกลุ่มแม่บ้านและกลุ่มฯ
นโยบายกองทุนหมู่บ้าน	2544	1 ครั้ง	- ช่วยเหลือทางการเงิน

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

2.6 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านและสภาพปัญหา

2.6.1 การเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน

การเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา คือ การแบ่งเขตพื้นที่การปกครองขึ้นใหม่ ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตเทศบาล อีกส่วนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายขึ้นภายในหมู่บ้านเนื่องจากความช่วยเหลือและกิจกรรมบางประเภทต้องแยกกันปฏิบัติตามหน่วยงานที่เข้ามาพัฒนาทำให้ความสามัคคีได้ลดน้อยลงในส่วน การเปลี่ยนแปลงที่สังเกตพบอีกประการหนึ่ง คือ ความเจริญด้านวัตถุที่มีมากขึ้นทำให้วิถีชีวิตการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมเปลี่ยนไป

2.6.2 สภาพปัญหาและการแก้ไข

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ หมู่บ้านประสบกับปัญหารายได้ไม่เพียงพอ ผลผลิตข้าวต่อไร่ตกต่ำจึงได้รวมกลุ่มทางอาชีพขึ้น คือ กลุ่มแม่บ้านสมุนไพร และกลุ่มผลิตภัณฑักระดาศา เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว

ปัญหาทางด้านสังคม เยาวชนและชาวบ้านมีการเสพยาเสพติด ซึ่งเกิดจากกลุ่มเพื่อนที่มาจากชุมชนอื่นนำยาบ้าเข้ามาในพื้นที่ การปราบปรามและป้องกันทำได้ยาก การแก้ไขปัญหาคือ การสอดส่องดูแลจากผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน และการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด ให้แก่ เยาวชนในหมู่บ้าน

ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านไม่มีที่ทิ้งขยะและไม่มีรถจัดเก็บ ปัจจุบันแก้ไขด้วยการกำจัดขยะของแต่ละครัวเรือนเองโดยการเผา

2.7 ศักยภาพการพัฒนาของหมู่บ้าน

หมู่บ้านมีศักยภาพในการพัฒนา เนื่องจากได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของราชการ ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตอง และนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ทำให้หมู่บ้านได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรและได้รับเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ นอกจากนี้หมู่บ้านยังมีศักยภาพในด้านการประติษฐักระดาศา เนื่องจากเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ทำการผลิตกระดาศามานาน

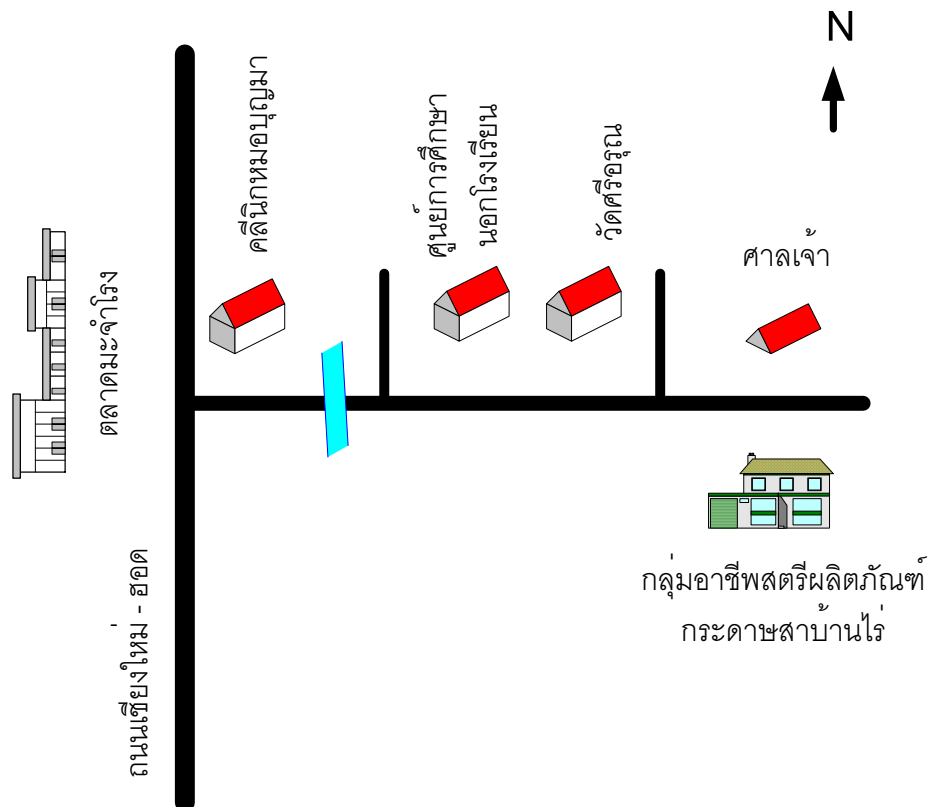
บทที่ 3

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มฯ

3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มฯ

3.1.1 ชื่อสถานประกอบการ : กลุ่มอาชีพสตรีผลิตภัณฑักระดาษสาบ้านไร่

3.1.2 สถานที่ตั้ง : กลุ่มฯ ตั้งอยู่เลขที่ 86/2 หมู่ที่ 5 บ้านไร่ ต.ทุ่งด้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 50120 โทร. 053-311530 ซึ่งจากถนนเชียงใหม่-ฮอด ไปอำเภอสันป่าตอง ทางเข้ากลุ่มฯ จะอยู่ในซอยคลินิกหมอบุญมา ตรงข้ามกับตลาดมะจำโรง มีระยะห่างจากถนนเชียงใหม่ – ฮอด 1 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ 22 กิโลเมตร (แผนภาพที่ 3.1)

แผนภาพที่ 3.1 ที่ตั้งของสถานประกอบการ

3.1.3 ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ

ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ คือ นางสาวนงนุช แก้วเรือนดี อายุ 42 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาศึกษาศาสตร์ เอกศิลปกรรม หลังจากสำเร็จการศึกษาได้เป็นครูประจำกลุ่มของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอสันป่าตอง ทำการสอนได้ 2 ปี จากนั้นได้ลาออกมาประกอบอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าที่บ้านกับน้องสาวฝาแฝด คือ นางสาวนงลักษณ์ แก้วเรือนดี ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ปัจจุบันนางสาวนงนุช แก้วเรือนดี มีตำแหน่งเป็นประธานกลุ่มฯ โดยมีนางสาวนงลักษณ์ แก้วเรือนดี เป็นที่ปรึกษากลุ่มฯ และยังมีบทบาทอื่นๆ ในหมู่บ้าน คือ เป็นกรรมการศูนย์เศรษฐกิจชุมชน อำเภอสันป่าตอง และเลขานุการกลุ่มแม่บ้านบ้านไร่ พร้อมกันนั้นยังเป็นกรรมการประชาคมหมู่บ้านและกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งทำหน้าที่คัดเลือกและอนุมัติเงินกองทุนหมู่บ้าน

3.2 ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของกลุ่มฯ

จากเดิมชาวบ้านในหมู่บ้านมีอาชีพหลักด้านการเกษตร ค้าขายรับจ้าง และรับราชการ แต่จากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และค่าครองชีพสูงขึ้น กลุ่มสตรีในหมู่บ้านจึงได้ประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อร่วมกันสร้างอาชีพในอันที่จะเพิ่มรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว ซึ่งผลการประชุมได้ข้อตกลงร่วมกันว่าควรตั้งกลุ่มอาชีพขึ้นมา และจากแนวคิดจากนางสาวนงนุช ที่เรียนมาด้านศิลปะและมีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ และนางสาวนงลักษณ์ซึ่งมีประสบการณ์ด้านงานหัตถกรรมเนื่องจากประกอบอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าอิสระมานาน ทั้งสองคนเล็งเห็นว่า ควรประกอบอาชีพทำกระดาษสา เนื่องจากเป็นอาชีพเก่าแก่และเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน กลุ่มฯ จึงได้ข้อตกลงที่จะทำการผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาขึ้น โดยซื้อกระดาษสาและวัตถุดิบ จากแหล่งผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีความสวยงามเป็นที่ต้องการของตลาด และในอนาคตถ้ากลุ่มฯ มีความเข้มแข็งและมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้นจะทำการผลิตกระดาษสาขึ้นมาใช้เองเพื่อเป็นการผลิตครบวงจร

การเริ่มดำเนินการของกลุ่มผลิตภัณฑักระดาษสา เริ่มแรกได้ขอใช้บ้านของประธานกลุ่มฯ เป็นสถานที่ผลิต ซึ่งมีความเหมาะสมเนื่องจากก่อนการรวมตัวเป็นกลุ่มฯ นางสาวนงนุชและนางสาวนงลักษณ์ได้ทดลองทำผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาบ้าง ทำให้ที่บ้านมีอุปกรณ์ในการผลิตพร้อมกว่าที่อื่น ส่วนเครื่องมือบางอย่างที่ยังไม่มีจะยืมของสมาชิกใช้ก่อน เมื่อกลุ่มฯ ดำเนินการผลิตมาได้ระยะหนึ่งก็ได้ทำการจัดตั้งกลุ่มฯ อย่างเป็นทางการขึ้น โดยจดทะเบียนกับทางอำเภอ เพื่อที่ทางกลุ่มฯ จะได้รับความช่วยเหลือ และการส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐได้ ในการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มฯ ได้มอบหมายให้ประธานกลุ่มฯ คือ นางสาวนงนุชเป็นผู้ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตอง เพื่อขอจัดตั้งกลุ่มฯ เมื่อสำนักงานพัฒนาชุมชนมาดูงานและการดำเนินการเบื้องต้น เห็นว่ากลุ่มฯ มีแนวคิดที่ดีและการรวมตัวเป็นไปอย่างถูกต้อง น่าจะได้รับการส่งเสริมให้เป็นกลุ่มฯ ที่เข้มแข็งต่อไป จึงรับจดทะเบียนเป็นกลุ่มอาชีพสตรีผลิตภัณฑักระดาษสาขึ้น ในวันที่ 16 ตุลาคม 2544 มีสมาชิก 28 คน ลงหุ้นเป็นทุนดำเนินการ หุ้นละ 100 บาท จำนวน 147 หุ้น รวมเป็นเงิน 14,700 บาท

การดำเนินงานของกลุ่มฯ ในระยะ 5 เดือนแรกหลังจากจดทะเบียนเป็นกลุ่มอาชีพเริ่มมีการขายสินค้า มีการหาช่องทาง การจัดจำหน่าย เน้นออกร้านตามงานแสดงสินค้าหัตถกรรมและงานประเพณี ทำให้มีรายได้เข้ามาในกลุ่มฯ และมีสมาชิกส่วนหนึ่งต้องการให้แบ่งผลกำไร แต่คณะกรรมการยังไม่สามารถแบ่งผลกำไรและ

ผลตอบแทนของกลุ่มฯ ได้ เนื่องจากเห็นว่าความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐยังไม่ถึง ผลกำไรที่ได้มีความจำเป็นในการลงทุนและการจัดการเพื่อให้กลุ่มฯ แข็งแรงก่อน แต่สมาชิกบางส่วนยังไม่เข้าใจที่ประชุมจึงลงมติให้มีการคืนหุ้นทั้งหมดแก่สมาชิก แล้วรวมตัวกันใหม่สำหรับสมาชิกที่สนใจและเข้าใจการจัดการแบบกลุ่มอาชีพอย่างแท้จริง โดยการคืนเงินหุ้นให้แก่สมาชิก ประธานกลุ่มฯ ยินดีรับภาระในส่วนนี้ก่อนเพื่อแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น โดยนำเงินเก็บของประธานและที่ปรึกษามาใช้ในการดำเนินการคืนหุ้น หลังจากการคืนหุ้นเสร็จสิ้นเหลือสมาชิกที่ต้องการรวมกลุ่ม ประมาณ 15 คน โดยเป็นผู้ที่มีเวลาสามารถช่วยในส่วนของการผลิตได้ประมาณ 7 คน ทำให้การดำเนินการรอบที่ 2 เดือน มีนาคม พ.ศ.2545 มีทุนที่เหลือจากการคืนหุ้น 6,000 บาท เงินทุนจากการระดมหุ้นรอบใหม่กำหนดหุ้นละ 100 บาท จำนวน 23 หุ้น จากสมาชิก 15 คน ได้เงินทุน 2,300 บาท ดังนั้นจำนวนเงินก่อตั้งครั้งที่ 2 นี้คือ 8,300 บาท พร้อมด้วยวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตที่เหลือจากการดำเนินการผลิตรอบแรก

ภาวะการณ์ของกลุ่มฯ ในปัจจุบัน ประธานกลุ่มฯ เป็นผู้รับภาระด้านเงินทุนที่ใช้ในการคืนหุ้นให้แก่สมาชิก และเงินทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายในกลุ่มฯ จ่ายค่าตอบแทนให้กับสมาชิกในรูปแบบค่าจ้าง ยังไม่มีการแบ่งผลกำไรหรือผลตอบแทนในรูปแบบอื่น ในอนาคต กลุ่มฯ มีแนวโน้มที่จะเปิดร้านขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เองเมื่อมีความพร้อมทางด้านการเงิน สำหรับรางวัลที่กลุ่มฯ ได้รับจากการผลิต ได้แก่ รางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 ประเภทผลิตภัณฑ์กระดาษสา จาก สุริวงษ์ พลาซ่า และรางวัลหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เขตภาคเหนือตอนบน จาก สมาคมชาวเหนือร่วมกับจังหวัดภาคเหนือตอนบน วันที่ 9 ก.ย.2545 โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรางวัลคือ กีบติดผม และ ชุดกระดาษสา โดยได้รับหนังสือรับรองเข้าโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทกลุ่มแปรรูปกระดาษสา จากอำเภอสันป่าตอง วันที่ 1 ก.ย.2545

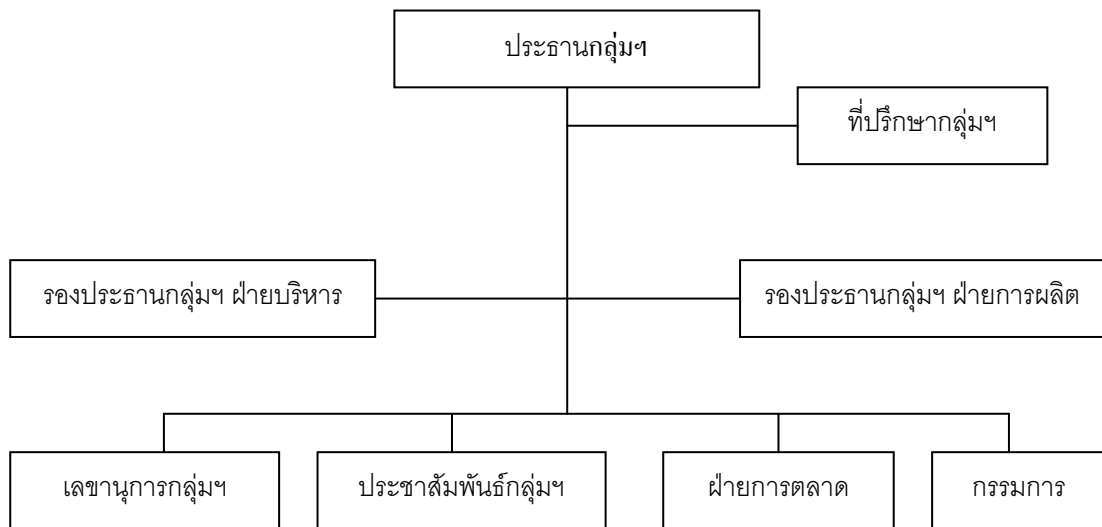
3.3 บทบาทของกลุ่มฯ ต่อชุมชน

กลุ่มฯ มีบทบาทต่อชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การช่วยงานกิจกรรมงานประเพณี งานกีฬาของชุมชน และที่สำคัญคือการเป็นตัวแทนออกร้านหรือออกงานในนามของตำบลหรืออำเภอ เช่น การออกร้านในงานฤดูหนาวของจังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มฯ ได้เป็นแกนหลักในนามของอำเภอสันป่าตอง นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังได้มีส่วนร่วมในการประสานงานกับกลุ่มฯ ต่างๆ ในอำเภอให้มารวมตัวกันเพื่อออกร้าน

3.4 การจัดการองค์กรและการบริหารงานของกลุ่มฯ

3.4.1 การบริหารและการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

องค์กรของกลุ่มฯ แบ่งเป็น ประธาน ที่ปรึกษา รองประธานฝ่ายบริหารและฝ่ายการผลิต เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายการตลาดและกรรมการ ดังแผนภาพที่ 3.2

แผนภาพที่ 3.2 โครงสร้างองค์กร

การคัดเลือกผู้บริหารงานกลุ่มฯ ในแต่ละตำแหน่งทำโดยการออกคะแนนเสียง และกำหนดคุณสมบัติในแต่ละตำแหน่ง ดังนี้

- ประธานกลุ่มฯ ต้องเป็นผู้ที่สามารถบริหารจัดการกลุ่มฯ ได้
- ที่ปรึกษากลุ่มฯ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในการบริหารกลุ่มฯ สามารถให้คำปรึกษากับประธานได้
- รองประธานกลุ่มฯ ฝ่ายบริหาร ต้องเป็นผู้ที่สามารถช่วยประธานในการบริหารกลุ่มฯ ได้
- รองประธานกลุ่มฯ ฝ่ายการผลิต ต้องเป็นผู้ที่มีฝีมือในการผลิต
- เลขานุการกลุ่มฯ สามารถจดบันทึกได้
- ประชาสัมพันธ์กลุ่มฯ มีความชอบในการประชาสัมพันธ์ ติดต่อกับผู้อื่น
- ฝ่ายการตลาด ต้องเป็นผู้ที่สามารถนำผลิตภัณฑ์ออกไปขายตามงานต่างๆ ได้

โดยในการดำเนินการของกลุ่มฯ ยังไม่มีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งในแต่ละตำแหน่ง เนื่องจากเป็นกลุ่มฯ ที่เพิ่งเริ่มก่อตั้ง โดยบทบาทและหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งมีดังนี้ (ตารางที่ 3.1)

ประธานกลุ่มฯ คือ นางสาวนงนุช แก้วเรือนดี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการประชุม ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ จัดทำบัญชี จัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสม ทำการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน ตลอดจนทำหน้าที่ทางด้านการตลาด โดยจะบริหารงานและตัดสินใจร่วมกับที่ปรึกษากลุ่มฯ ภายใต้เงื่อนไขที่สมาชิกทุกคนยอมรับ

ที่ปรึกษากลุ่มฯ คือ นางสาวนงลักษณ์ แก้วเรือนดี เป็นผู้ช่วยให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานของกลุ่มฯ เป็นผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์และควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์

รองประธานกลุ่มฯ ฝ่ายบริหาร คือ นางสาวรณิ คงอรรถการ อายุ 52 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 อาชีพปัจจุบันเป็นช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ทำหน้าที่ช่วยเหลือประธานกลุ่มฯ ในด้านการบริหารจัดการทั่วไป

รองประธานกลุ่มฯ ฝ่ายการผลิต คือ นางนวล แสนดีบ อายุ 48 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 อาชีพเดิมเป็นช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและทำสวนลำไย หน้าที่ภายในกลุ่มฯ ช่วยเหลือประธานในการดูแลควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์

เลขานุการกลุ่มฯ คือ นางพรพรรณ ละออสุวรรณ อายุ 25 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อาชีพปัจจุบันเป็นแม่บ้าน ทำหน้าที่บันทึกและสรุปผลการประชุม พร้อมทั้งช่วยงานด้านเอกสารอื่นๆ ของกลุ่มฯ

ประชาสัมพันธ์กลุ่มฯ คือ นางทัศนีย์ หลุดี อายุ 59 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 อาชีพปัจจุบันคือ รับจ้างทั่วไป ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่สมาชิก พร้อมทั้งนัดการประชุม

ฝ่ายการตลาด คือ นางสาวนงนุช แก้วเรือนดี นางสาวนงลักษณ์ แก้วเรือนดี และ นายอภิรักษ์ จำปาเกษมน์ มีหน้าที่ในการหาสถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ นำผลิตภัณฑ์ไปจัดจำหน่าย และติดต่อลูกค้า

กรรมการกลุ่มฯ คือ สมาชิกทุกคน มีหน้าที่ ร่วมวางแผนการจัดการกลุ่มฯ และให้คำปรึกษาในการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์

จากโครงสร้างการจัดองค์กรดังกล่าว ในการดำเนินการผลิต อำนาจการบริหารงานและการตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับประธานกลุ่มฯ เป็นหลัก โดยมีที่ปรึกษากลุ่มฯ ร่วมกันตัดสินใจ ทั้งด้านการผลิต การเงิน การตลาดและการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ โดยกรรมการที่มีหน้าที่ตามโครงสร้างของกลุ่มฯ จะมีส่วนร่วมตามหน้าที่ที่ได้รับเพียงเล็กน้อย เนื่องจากไม่มีเวลาและขาดประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ของตน และในการปฏิบัติงานกลุ่มฯ ปัจจุบันยังไม่มี การจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้บริหารและคณะกรรมการ เนื่องจากกลุ่มฯ ยังมีรายได้ไม่มากและเป็นช่วงก่อตั้งกลุ่มฯ ครั้งที่สอง โดยกลุ่มฯ จะจัดการประชุมเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และกลุ่มฯ มีแผนที่จะเปิดร้านของกลุ่มฯ เมื่อมีความพร้อม

ตารางที่ 3.1 ประวัติของคณะกรรมการ

ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	ระดับการศึกษา	ตำแหน่ง	บทบาทและหน้าที่	อาชีพเดิม	อาชีพปัจจุบัน	เป็นสมาชิกกลุ่มฯ ในชุมชน	บทบาทภายในชุมชน
นางสาวนงนุช แก้วเรือนดี	43	ปริญญาตรี	ประธาน	ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ควบคุมการผลิตและบริหารการตลาด	ครู	แปรรูปกระดาดชา	บ้านไร่ อ.สันป่าดอง	เลขাপระชาคมใน ชุมชนบ้านไร่
นางสาววณัฏฐ์ แก้วเรือนดี	43	ม.3	รองประธาน	ให้คำปรึกษาประธานและร่วมตัดสินใจ	ตัดเย็บเสื้อผ้า	แปรรูปกระดาดชา	บ้านไร่ อ.สันป่าดอง	-
นางสุวรรณี คงอรรถการ	52	ป.4	รองประธานฝ่ายบริหาร	ช่วยประธานในการบริหารงาน	ตัดเย็บเสื้อผ้า	แปรรูปกระดาดชาและตัดเย็บเสื้อผ้า	บ้านไร่ อ.สันป่าดอง	-
นางนวล เสน่ดี	48	ป.4	รองประธานฝ่ายผลิต	ช่วยประธานในการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์	ทำไร่และทำสวนลำไย	แปรรูปกระดาดชาและทำสวนลำไย	บ้านไร่ อ.สันป่าดอง	-
นางพรพรรณ ละออสุวรรณ	25	ปวส.	เลขานุการ	บันทึกและสรุปผลการประชุม	แม่บ้าน	แปรรูปกระดาดชาและแม่บ้าน	บ้านไร่ อ.สันป่าดอง	-
นางทัศนีย์ หลูดี	59	ป.4	ประชาสัมพันธ์	ประชาสัมพันธ์ และแจ้งข่าวสารให้สมาชิก	รับจ้างทั่วไป	แปรรูปกระดาดชาและรับจ้างทั่วไป	บ้านไร่ อ.สันป่าดอง	-
นายอภิรักษ์ จำปาเกะนันท์	33	ปวส.	ฝ่ายตลาด	หาสถานที่จัดจำหน่ายและเป็นผู้ช่วยประธานในการนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย	ค้าขาย	แปรรูปกระดาดชา	บ้านช่างกระดาด อ.สันป่าดอง	เลขากองทุนหมู่บ้าน ช่างกระดาด

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

3.4.2 ปัญหาการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

- (1) การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามโครงสร้างการจัดองค์กร เนื่องจากสมาชิกไม่มีเวลาให้กับกลุ่มฯ ทำให้ภาระงานส่วนใหญ่ตกอยู่ที่ประธาน ที่ปรึกษา และรองประธานฝ่ายผลิต
- (2) สมาชิกในกลุ่มฯ ไม่ทราบวิธีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนที่ได้รับ

3.5 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ

กลุ่มฯ ได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตอง ให้การสนับสนุนในการตั้งกลุ่มฯ ให้ความรู้ในการบริหารงานของกลุ่มฯ ในเบื้องต้น และให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มฯ เช่น การออกงานฤดูหนาวปี 2544 ของจังหวัดเชียงใหม่ และปัจจุบัน ในปี 2545 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอได้จัดซื้อเครื่องตัดไฟฟ้า เครื่องฉลุ และจักรเย็บผ้าให้กับกลุ่มฯ (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

หน่วยงาน	ความช่วยเหลือที่ได้รับ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตอง	สนับสนุนในการตั้งกลุ่มฯ ให้ความรู้ในการบริหารงานและให้ข้อมูลข่าวสาร และจัดซื้ออุปกรณ์การผลิต

ที่มา : จากการสำรวจ

3.6 ศักยภาพการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ ยังไม่มีศักยภาพ เนื่องจากสมาชิกไม่มีเวลาให้กับกลุ่มฯ และไม่ทราบถึงวิธีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนที่ได้รับ ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามโครงสร้างการจัดองค์กร โดยภาระงานส่วนใหญ่จะตกอยู่ที่ประธาน ที่ปรึกษา และรองประธานฝ่ายผลิต แต่กลุ่มฯ ยังคงอยู่ได้เนื่องจากกลุ่มฯ ได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันป่าตองให้การสนับสนุนในการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานและอุปกรณ์การผลิต นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ นั่นคือ สามารถนำความรู้การจัดการสมัยใหม่เข้ามาใช้ในงานผลิตภัณฑ์กระดาษสาได้ และมีแนวคิดที่ชัดเจนในการสร้างกลุ่มอาชีพ

บทที่ 4

การผลิตและเทคโนโลยีการผลิต

4.1 ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เป็นการประดิษฐ์จากกระดาษสา โดยใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ มีสีสันลวดลายที่เป็นธรรมชาติ เน้นการออกแบบที่มีเอกลักษณ์ของกลุ่มฯ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 12 กลุ่ม 25 ชนิด ดังนี้ (ตารางที่ 4.1 และภาคผนวก ก.)

1. เครื่องประดับผม ได้แก่ กิ๊บติดผมขนาดสั้นมีโบว์ กิ๊บติดผมขนาดยาว ปิ่นปักผม และที่คาดผม
2. การ์ด ได้แก่ การ์ดอวยพร
3. กรอบรูป ได้แก่ กรอบรูปมาตรฐาน
4. กล่อง ได้แก่ กล่องกระดาษทิชชู กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม และกล่องนามบัตร
5. กระเป๋า ได้แก่ กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ กระเป๋าท่อ และซองใส่ซองอเนกประสงค์
6. อัลบั้มรูป ได้แก่ สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม สมุดอัลบั้มยาว กระเป๋าอัลบั้ม และอัลบั้มผ้าปก
7. เฟรมประดับ ได้แก่ เฟรมติดผนังขนาดใหญ่
8. แจกัน ได้แก่ โถแจกัน
9. หมวก ได้แก่ หมวกขนาดใหญ่
10. ตะเกียง ได้แก่ ตะเกียงกระป๋อง
11. พวงกุญแจ ได้แก่ พวงกุญแจสมุดโน้ต
12. สมุด ได้แก่ สมุดโน้ตเล่มเล็ก สมุดโน้ตเล่มใหญ่ และสมุดโทรศัพท์

ตารางที่ 4.1 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ

กลุ่ม	ผลิตภัณฑ์
1. เครื่องประดับผม	กิ๊บติดผมขนาดสั้นมีโบว์ กิ๊บติดผมขนาดยาว ปิ่นปักผม ที่คาดผม
2. การ์ด	การ์ดอวยพร
3. กรอบรูป	กรอบรูปมาตรฐาน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่ม	ผลิตภัณฑ์
4. กล้อง	กล้องกระดาศิซซุ กล้องอเนกประสงค์ทรงกลม กล้องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม กล้องนามบัตร
5. กระเป๋	กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ กระเป๋าถือ ซองใส่ของอเนกประสงค์
6. อัลบั้มรูป	สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม สมุดอัลบั้มยาว กระเป๋าอัลบั้ม อัลบั้มฝาปก
7. เฟรมประดับ	เฟรมติดผนังขนาดใหญ่
8. แจกัน	โถแจกัน
9. หมวก	หมวกขนาดใหญ่
10. ตะเกียง	ตะเกียงกระป๋อง
11. พวงกุญแจ	พวงกุญแจสมุดโน้ต
12. สมุด	สมุดโน้ตเล่มเล็ก สมุดโน้ตเล่มใหญ่ สมุดโทรศัพท์

ที่มา : จากการสำรวจ

จากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ พบว่า ในปี พ.ศ.2544 ผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มฯ ได้แก่ กีบติดผนังขนาดสั้นมีโบว์ กีบติดผนังขนาดยาว การ์ดอวยพร กล้องกระดาศิซซุ กล้องนามบัตร กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ ซองใส่ของ อเนกประสงค์ สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม สมุดอัลบั้มยาว พวงกุญแจสมุดโน้ต และสมุดโน้ตเล่มเล็ก

4.2 การบริหารการผลิต และการวางแผนการผลิต

4.2.1 การบริหารการผลิต

ในการบริหารการผลิตของกลุ่มฯ จะมีประธานกลุ่มฯ คือ นางสาวนงนุช เป็นผู้ดูแลควบคุมการผลิต ที่ปรึกษากลุ่มฯ คือ นางสาวนงลักษณ์ ทำหน้าที่ช่วยให้คำปรึกษา คิดออกแบบผลิตภัณฑ์ และควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ และรองประธานกลุ่มฯ ฝ่ายการผลิต คือ นางนวล เป็นผู้ดูแลควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ลักษณะการผลิตของกลุ่มฯ เป็นการนำผลิตภัณฑ์จากกระดาศิซซุเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ส่วนใหญ่เป็น

การผลิตเพื่อออกขายตามงานแสดงสินค้า และทำตามคำสั่งซื้อของลูกค้าเป็นประจำเป็นหลัก โดยสมาชิกจะทำการผลิตที่บ้านของประธาน และประธานจะเป็นผู้แบ่งงานให้สมาชิกทำตามความถนัด

4.2.2 การวางแผนการผลิต

ปริมาณการผลิตในปี พ.ศ.2544 พบว่า กลุ่มฯ ผลิตพวงกุญแจสมุดโน้ตมากที่สุดคือ 800 ชิ้น รองมาคือ กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ และกล่องนามบัตร จำนวน 500 และ 250 ใบ ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มฯ สามารถผลิตได้มากที่สุดต่อเดือน คือ ปิ่นปักผมและพวงกุญแจสมุดโน้ต สามารถผลิตได้ชนิดละ 500 ชิ้น ต่อเดือน รองมาคือ กล่องนามบัตร ของใส่ของอเนกประสงค์ และสมุดโน้ตเล่มเล็ก สามารถผลิตได้ชนิดละ 200 ชิ้นต่อเดือน ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ปริมาณการผลิตและกำลังการผลิต

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณการผลิต (ชิ้น/ปี)	กำลังการผลิตสูงสุด (ชิ้น/เดือน)
กิ๊บติดผมขนาดเล็กมีโบว์	100	100
กิ๊บติดผมขนาดใหญ่	100	100
ปิ่นปักผม	80	500
ที่คาดผม	50	100
การ์ดอวยพร	200	100
กรอบรูปมาตรฐาน	20	50
กล่องกระดาษทิชชู	100	100
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	20	50
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	30	50
กล่องนามบัตร	250	200
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	500	100
กระเป๋าสาน	10	100
ซองใส่ของอเนกประสงค์	150	200
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	200	100
สมุดอัลบั้มยาว	150	100
กระเป๋าอัลบั้ม	15	100
อัลบั้มผ้าปก	15	100
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	40	50
โถแจกัน	15	50
หมวกขนาดใหญ่	10	50
ตะเกียงกระป๋อง	50	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ช่วงเวลา											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กระเป๋าทู										←→		→
ซองใส่ของ อเนกประสงค์										←→		→
สมุดอัลบั้ม สี่เหลี่ยม										←→		→
สมุดอัลบั้มยาว										←→		→
กระเป๋าลูก										←→		→
อัลบั้มผ่าปก										←→		→
เฟรมติดผนังขนาด ใหญ่										←→		→
โถแจกัน										←→		→
หมวกขนาดใหญ่										←→		→
ตะเกียงกระป๋อง										←→		→
พวงกุญแจสมุด โน้ต										←→		→
สมุดโน้ตเล่มเล็ก										←→		→
สมุดโน้ตเล่มใหญ่										←→		→
สมุดโทรศัพท์										←→		→

หมายเหตุ : ←→ ช่วงเวลาการผลิต

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3 การจัดหาปัจจัยการผลิต

4.3.1 วัตถุดิบ

ในการจัดหาปัจจัยการผลิต นางสาวนงนุช จะเป็นผู้จัดหาจากในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่โดยคัดเลือกปัจจัยที่มีคุณภาพมาใช้ในการผลิต ซึ่งแบ่งได้เป็นวัตถุดิบหลัก และวัตถุดิบรอง ดังนี้ (ตารางที่ 4.4-4.5)

วัตถุดิบหลัก

วัตถุดิบหลักในการผลิตของกลุ่มฯ คือกระดาศา ได้แก่

(1) กระดาศาชั้นบาง ราคาแผ่นละ 0.50 บาท ใช้ในการตกแต่งการ์ดอวยพร และทำที่รองด้านในของอัลบั้ม

(2) กระดาศาชั้นหนา ราคาแผ่นละ 5.50 บาท ใช้ในการทำที่ใส่รูปในอัลบั้ม และทำปกของพวงกุญแจสมุดโน้ต และสมุดโน้ต

- (3) กระดาษสาตะมื่อ ราคาแผ่นละ 7 บาท ใช้ในการห่อกล่องนามบัตรและกระเป๋าอัลบั้ม
- (4) กระดาษสาประกอบดอก ราคาแผ่นละ 8 บาท ใช้ในการทำปกการ์ดอวยพรและห่อกล่องกระดาษทิชชู
- (5) กระดาษสาลายเยื่อ ราคาแผ่นละ 7 บาท ใช้ในการทำปกอัลบั้ม
- (6) เชือกกระดาษสา ราคาเส้นละ 1.20 บาท ใช้สำหรับพันรอบกล่องอเนกประสงค์ กระเป๋าเฟรม โถแจกัน หมวกและตะเกียงกระป๋อง และใช้ตกแต่งผลิตภัณฑ์ต่างๆ

- (7) เยื่อสาสีขาว ราคา กิโลกรัมละ 250 บาท ใช้ในการตกแต่งผลิตภัณฑ์
- (8) เยื่อสาสีน้ำตาล ราคา กิโลกรัมละ 200 บาท ใช้ผลิตกระเป๋า และตกแต่งผลิตภัณฑ์

วัตถุดิบรอง

วัตถุดิบรองที่ใช้ในการผลิตมีดังนี้

- (1) กระดาษเบอร์ 0.5 ราคาแผ่นละ 5 บาท เป็นกระดาษแบบบาง ใช้ในการทำด้านในของสมุดโน้ตและสมุดโทรศัพท์
- (2) กระดาษแข็งเบอร์ 16 ราคาแผ่นละ 12 บาท ใช้ในการทำกล่องกระดาษทิชชู กล่องนามบัตร ทำปกพวงกุญแจสมุดโน้ต และสมุดโน้ต
- (3) กระดาษแข็งเบอร์ 32 ราคาแผ่นละ 22 บาท ใช้ทำกรอบรูป ทำตัวกล่องกระดาษทิชชู กล่องนามบัตร และทำปกอัลบั้ม
- (4) กระดาษลูกฟูก ราคาแผ่นละ 24 บาท ใช้ตกแต่งอัลบั้ม
- (5) กระดาษอัดแข็ง ราคา ตร.ม. ละ 120 บาท ใช้ในการทำโครงปิ่นปักผม
- (6) กระป๋องตะเกียง ราคาอันละ 10 บาท
- (7) กระเป๋าจักสานขนาด 20*26 ซม. ราคาใบละ 30 บาท
- (8) กล่องทรงกลมสาน ราคาอันละ 22 บาท
- (9) กล่องสี่เหลี่ยมสาน ราคาอันละ 15 บาท
- (10) กิ๊ปเหล็กขนาดยาว ราคาถุงละ 130 บาท มี 100 อัน
- (11) กิ๊ปเหล็กขนาดสั้น ราคาถุงละ 170 บาท มี 100 อัน
- (12) เกสรดอกไม้ ราคามัดละ 5 บาท มี 50 ก้าน ใช้ตกแต่งกิ๊ปติดผม
- (13) โครงไม้ขนาด 36*46 ซม. ราคาอันละ 42 บาท ใช้ทำเฟรมติดผนัง
- (14) แจกันสาน ราคาใบละ 24 บาท
- (15) ข้างกะลาเล็ก ราคาถุงละ 120 บาท มี 120 อัน ใช้ในการตกแต่งอัลบั้ม พวงกุญแจสมุดโน้ตและสมุดโน้ต
- (16) เชือกปอสีขาว ราคามัดละ 30 บาท ใช้ทำกระเป๋าอัลบั้ม ตกแต่งโถแจกันและหมวก
- (17) เชือกสีขาวเส้นเล็ก ราคามัดละ 80 บาท ใช้ซึ่งกระดาษสาในการทำเฟรมติดผนัง
- (18) ตาไก่ ราคากล่องละ 350 บาท มี 10,000 อัน ใช้สำหรับเจาะรูกระดาษสาในการทำเฟรมติดผนัง
- (19) ที่คาดผมพลาสติก ราคาอันละ 0.83 บาท

- (20) ใบยางพารา ราคาของละ 18 บาท ใช้ตกแต่งกระเป๋าอัลบั้ม
- (21) ผ้าก๊น ราคาผืนละ 4.5 บาท ใช้สำหรับเย็บริมกระเป๋า
- (22) ผ้าใยกล้วยราคาผืน ละ 180 บาท ใช้ในการตกแต่งอัลบั้ม
- (23) แผ่นพลาสติกใส ราคาเมตรละ 70 บาท ใช้ทำกรอบรูปมาตรฐาน
- (24) เมล็ดธัญพืช ราคาขีดละ 30 บาท ใช้ในการตกแต่งผลิตภัณฑ์
- (25) ไม้มะขาม ราคาถุงละ 20 บาท มี 100 อัน ใช้สำหรับทำที่เปิดปิดกระเป๋า และใช้ตกแต่งผลิตภัณฑ์ต่างๆ
- (26) ลวด ราคา กก. ละ 90 บาท สำหรับทำที่เสียบปิ่น
- (27) ลูกกลิ้ง ราคาอันละ 1 บาท ใช้ในการตกแต่ง
- (28) ลูกเดือย ราคาถุงละ 30 บาท ใช้ในการตกแต่ง
- (29) ลูกปัดไม้ ราคาถุงละ 25 บาท มี 100 อัน ใช้ในการตกแต่ง
- (30) สเปรย์พ่นเคลือบเงา ราคากระป๋องละ 45 บาท ใช้ในการเคลือบเงาเมล็ดธัญพืชเพื่อป้องกันมดและแมลง
- (31) หมวกสานขนาดใหญ่ ราคาใบละ 35 บาท
- (32) หอยตากแต่ง ราคาถุงละ 100 บาท ใช้ในการตกแต่ง
- (33) หูพวงกุญแจ ราคาถุงละ 80 บาท ใช้ทำพวงกุญแจสมุดโน้ต

ตารางที่ 4.4 ช่วงเวลาการจัดหาวัตถุดิบ

ประเภทผลิตภัณฑ์	ช่วงเวลา											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. เครื่องประดับผม										←.....→		
2. การ์ด										←.....→		
3. กรอบรูป										←.....→		
4. กล้อง										←.....→		
5. กระเป๋า										←.....→		
6. อัลบั้มรูป										←.....→		
7. เฟรมประดับ										←.....→		
8. แจกัน										←.....→		
9. หมวก										←.....→		
10. ตะเกียง										←.....→		
11. พวงกุญแจ										←.....→		
12. สมุด										←.....→		

หมายเหตุ : ◀.....▶ ช่วงเวลาการจัดหาวัตถุดิบ

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.5 การจัดหาวัตถุดิบ

วัตถุดิบ	หน่วย	ราคา /หน่วย	ความถี่ ในรอบปี	ปริมาณ เฉลี่ย/ครั้ง	ปริมาณ /ปี	วิธีการ ขนส่ง	การ ชำระเงิน	แหล่งที่มาของวัตถุดิบ
กระดาษเบอร์ 0.5	แผ่น	5	4	250	1,000	ตนเอง	สด	กาดหลวง
กระดาษแข็งเบอร์ 16	แผ่น	12	4	35	140	ตนเอง	สด	กาดหลวง
กระดาษแข็งเบอร์ 32	แผ่น	22	4	27	108	ตนเอง	สด	กาดหลวง
กระดาษลูกฟูก	แผ่น	24	1	15	15	ตนเอง	สด	กาดหลวง
กระดาษสาชั้นอบาง	แผ่น	0.5	4	281	1,124	ตนเอง	สด	ผู้ผลิตกระดาษสาในหมู่บ้าน
กระดาษสาชั้นหนา	แผ่น	5.5	4	346	1,384	ตนเอง	สด	ผู้ผลิตกระดาษสาในหมู่บ้าน
กระดาษสาแต่มือ	แผ่น	7	4	48	192	ตนเอง	สด	ผู้ผลิตกระดาษสาในหมู่บ้าน
กระดาษสาประกบดอก	แผ่น	8	2	25	50	ตนเอง	สด	ผู้ผลิตกระดาษสาในหมู่บ้าน
กระดาษสาลายเยื่อ	แผ่น	7	2	28	56	ตนเอง	สด	ร้านสันกำแพง
กระดาษอัดแข็ง	ตร.ม.	120	1	1	1	ตนเอง	สด	กาดหลวง
กระป๋องตะเกียง	อัน	10	1	50	50	ตนเอง	สด	กาดหลวง
กระเป๋าก็กสานขนาด 20*26 ซม.	ใบ	30	1	50	50	ตนเอง	สด	ร้านขายผลิตภัณฑ์จักสานในหมู่บ้าน
กล่องทรงกลมสาน	อัน	22	1	20	20	ตนเอง	สด	ร้านขายผลิตภัณฑ์จักสานในหมู่บ้าน
กล่องสี่เหลี่ยมสาน	อัน	15	1	30	30	ตนเอง	สด	ร้านขายผลิตภัณฑ์จักสานในหมู่บ้าน
ก๊อปเหล็กขนาดยาว	ถุง	170	1	100	100	ตนเอง	สด	ร้านเซียงใหม่พลาสติก
ก๊อปเหล็กขนาดสั้น	ถุง	130	1	100	100	ตนเอง	สด	ร้านเซียงใหม่พลาสติก
เกสรดอกไม้	มัด	5	1	12	12	ตนเอง	สด	กาดหลวง
โครงไม้ขนาด 36*46 ซม.	อัน	42	1	40	40	ตนเอง	สด	ร้านเซียงใหม่พลาสติก
แจกันสาน	ใบ	24	1	15	15	ตนเอง	สด	ร้านขายผลิตภัณฑ์จักสานในหมู่บ้าน
ขี้างกะลาเล็ก	ถุง	120	2	7	14	ตนเอง	สด	กาดหลวง
เชือกกระดาษสา	เส้น	1.2	4	1,795	7,180	ตนเอง	สด	ผู้ผลิตกระดาษสาในหมู่บ้าน

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

วัตถุดิบ	หน่วย	ราคา /หน่วย	ความถี่ ในรอบปี	ปริมาณ เฉลี่ย/ครั้ง	ปริมาณ /ปี	วิธีการ ขนส่ง	การ ชำระเงิน	แหล่งที่มาของวัตถุดิบ
เชือกปอสีขาว	มัด	30	1	2	2	ตนเอง	สด	ร้านบ้านเรือนไทย
เชือกสีขาวเส้นเล็ก	มัด	80	1	2	2	ตนเอง	สด	กาดหลวง
ตาไก่	กล่อง	350	1	1	1	ตนเอง	สด	ร้านเชียงใหม่พลาสติก
ที่คาดผมพลาสติก	อัน	0.83	1	50	50	ตนเอง	สด	กาดหลวง
ใบยางพารา	แผ่น	18	1	5	5	ตนเอง	สด	กาดหลวง
ผ้าก๊วน	ผืน	4.5	1	85	85	ตนเอง	สด	กาดหลวง
ผ้าใยกล้วย	ผืน	180	1	6	6	ตนเอง	สด	กาดหลวง
แผ่นพลาสติกใส	เมตร	70	1	1	1	ตนเอง	สด	กาดหลวง
เมล็ดธัญพืช	ซีก	30	4	17	68	ตนเอง	สด	กาดหลวง
ไม้มะขาม	ถุง	20	1	7	7	ตนเอง	สด	กาดหลวง
เยื่อสาสีขาว	กก.	250	1	11	11	ตนเอง	สด	ผู้ผลิตกระดาดสาในหมู่บ้าน
เยื่อสาสีน้ำตาล	กก.	200	1	19	19	ตนเอง	สด	ผู้ผลิตกระดาดสาในหมู่บ้าน
ลวด	กก.	90	1	1	1	ตนเอง	สด	กาดหลวง
ลูกกลิ้ง	อัน	1	3	150	450	ตนเอง	สด	กาดหลวง
ลูกเดือย	ถุง	30	1	2	2	ตนเอง	สด	กาดหลวง
ลูกปัดไม้	ถุง	25	1	19	19	ตนเอง	สด	กาดหลวง
สเปรย์พ่นเคลือบเงา	กระป๋อง	45	1	11	11	ตนเอง	สด	กาดหลวง
หมวกสานขนาดใหญ่	ใบ	35	1	10	10	ตนเอง	สด	ร้านขายผลิตภัณฑ์จักสานในหมู่บ้าน
หอยตากแห้ง	ถุง	100	1	1	1	ตนเอง	สด	พัทยา
หุพวงกุญแจ	ถุง	80	1	8	8	ตนเอง	สด	กาดหลวง

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต

วัสดุ

วัสดุที่ใช้ในการผลิตของกิจการได้แก่ (ตารางที่ 4.6)

- (1) กาวลาเท็กซ์ ราคากล่องละ 280 บาท อายุการใช้งาน 1.5 เดือน ใช้ประกอบผลิตภัณฑ์

(2) ไล่ป็นกาบ ราคากล่องละ 120 บาท อายุการใช้งาน 3 เดือน ใช้ประกอบผลิตภัณฑ์ขนาดเล็ก

(3) ปากกา ราคาด้ามละ 5 บาท อายุการใช้งาน 2 เดือน ใช้เขียนแบบ

(4) ใบมีด ราคาใบละ 50 บาท อายุการใช้งาน 3 เดือน ใช้ตัดกระดาษ

(5) ด้ายเย็บวินัส ราคาหลอดละ 10 บาท อายุการใช้งาน 3 เดือน ใช้เย็บกระเป๋า

อุปกรณ์

อุปกรณ์การผลิตส่วนใหญ่จัดซื้อจากห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่และที่ตลาดในตัวเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย เหล็กตอก คีม กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัด แผ่นรองตัด ปืนกาบ และจักรเย็บผ้า โดยรายละเอียดของเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตทั้งหมดของกลุ่มฯ แสดงในตารางที่ 4.6

4.3.3 บรรจุภัณฑ์

ในปี พ.ศ.2544 กลุ่มฯ ยังไม่มีการบรรจุภัณฑ์เนื่องจากอยู่ในช่วงการเริ่มก่อตั้งกลุ่มฯ จึงยังไม่มีความพร้อมในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

4.3.4 โรงเรือน

โรงเรือนที่ใช้ในการผลิต คือ บริเวณชั้นล่างของบ้านประธานกลุ่มฯ ซึ่งเป็นบ้านที่สร้าง ในปี พ.ศ.2540 เป็นบ้านปูน พื้นกระเบื้อง มีมูลค่า 250,000 บาท (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน

วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน	จำนวน	ราคาบาท/หน่วย	อายุการใช้งาน (ปี)	ปีที่ได้มา พ.ศ.	แหล่งที่มา	ลักษณะการได้มา
วัสดุ						
กาบลาเท็กซ์ (กล่อง)	1	280	1.5 เดือน	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
ไล่ป็นกาบ (กล่อง)	1	120	3 เดือน	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
ปากกา (ด้าม)	1	5	2 เดือน	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
ใบมีด (ใบ)	1	50	3 เดือน	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
ด้ายเย็บวินัส (หลอด)	1	10	3 เดือน	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
อุปกรณ์						
เหล็กตอก (อัน)	1	120	3	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
คีม (อัน)	3	39	10	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
กรรไกร (อัน)	7	39	5	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
คัตเตอร์ (อัน)	2	38	3	2544	ห้างสรรพสินค้า	ซื้อเงินสด

ตารางที่ 4.6 วัสดุ อุปกรณ์และโรงเรือน

วัสดุ อุปกรณ์และ โรงเรือน	จำนวน	ราคา บาท/หน่วย	อายุการใช้ งาน (ปี)	ปีที่ได้มา พ.ศ.	แหล่งที่มา	ลักษณะการ ได้มา
ไม้บรรทัดเหล็ก 8 นิ้ว (อัน)	2	18	3	2544	ห้างสรรพสินค้า	ซื้อเงินสด
ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต (อัน)	2	35	3	2544	ห้างสรรพสินค้า	ซื้อเงินสด
ไม้บรรทัดเหล็ก 2 ฟุต (อัน)	1	90	3	2544	ห้างสรรพสินค้า	ซื้อเงินสด
แผ่นรองตัด (อัน)	1	199	5	2544	ร้านลิตทิลลิป	ซื้อเงินสด
ปืนกาว (อัน)	1	180	2	2544	กาดหลวง	ซื้อเงินสด
จักรเย็บผ้า (เครื่อง)	1	38,000	10	2527	ร้านเมืองจักร	ซื้อเงินสด
โรงเรือน						
โรงเรือน	1	250,000	35	2540	บ้านประธาน	บ้านพักของ ประธานกลุ่มฯ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.5 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต

การตรวจสอบคุณภาพปัจจัยการผลิต

การตรวจสอบคุณภาพปัจจัยการผลิตเป็นหน้าที่ของประธานกลุ่มฯ โดยจะจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีความปรารถนิต ความสวยงาม และความสะอาด ปัจจุบันกลุ่มฯ จะมีปัญหาในการจัดหาเชือกกระดาดสาที่มีคุณภาพไม่เพียงพอ เนื่องจากปัจจุบันกลุ่มฯ ใช้เชือกกระดาดสาจากการจ้างผู้สูงอายุในหมู่บ้าน 5 คน พันเชือกซึ่งจะได้เชือกกระดาดสาที่มีคุณภาพ สวยงามและราคาถูก แต่ไม่สามารถผลิตได้ทันตามความต้องการของกลุ่มฯ ทำให้กลุ่มฯ ต้องหาซื้อเชือกกระดาดสาจากนอกหมู่บ้าน ตามร้านทั่วไป ซึ่งราคาแพงกว่า และบางครั้งได้เชือกที่ไม่มีคุณภาพนัก

การเก็บรักษาปัจจัยการผลิต

การเก็บรักษาปัจจัยการผลิต กลุ่มฯ จะจัดเก็บปัจจัยการผลิตไว้ในตู้โชว์ในบ้านที่เป็นสถานที่ผลิตของกลุ่มฯ โดยปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ของกลุ่มฯ ในการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกระดาดสานี้มักจะเป็นกระดาดสาแบบต่างๆ กระดาดแข็ง เยื่อสา และเชือกกระดาดสา ซึ่งไม่มีความยุ่งยากในการเก็บรักษามากนัก แต่กลุ่มฯ ประสบปัญหาตู้โชว์มีไม่เพียงพอในการเก็บปัจจัยการผลิต ทำให้ปัจจัยการผลิตบางตัวต้องวางไว้ทั่วไปในบ้านซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาแมลงวันเจาะรูกระดาดสาที่มีลวดลายดอกไม้

4.4 แรงงานและการจ้างงาน

4.4.1 การใช้แรงงานในการผลิต

แรงงานของกลุ่มฯ มาจากสมาชิกกลุ่มฯ และสามารถทำงานได้เต็มวันซึ่งมีจำนวน 7 คน แบ่งเป็น แรงงานชาย 2 คน แรงงานหญิง 5 คน และมาจากการรับงานไปผลิตที่บ้าน คือ

(1) แรงงานประจำที่มีหน้าที่ในการออกแบบและประกอบจำนวน 3 คน เป็นแรงงานชาย 1 คน และแรงงานหญิง 2 คน ซึ่งแรงงานหญิงทั้ง 2 คนก็คือ ประธานและที่ปรึกษาโดยยังไม่ได้มีการจ่ายเป็นค่าแรงให้

(2) แรงงานประจำที่มีหน้าที่ในการประกอบผลิตภัณฑ์เพียงอย่างเดียวไม่ได้ทำการออกแบบจำนวน 4 คน เป็นแรงงานชาย 1 คน แรงงานหญิง 3 คน

(3) แรงงานที่รับงานไปทำที่บ้าน ได้แก่ การฟั่นเชือกกระดาศสา กลุ่มฯ จะคิดค่าจ้างเป็นงานเหมา ซึ่งทางกลุ่มฯ ทำการเตรียมกระดาศสาเป็นริ้วไว้ให้ รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

4.4.2 การจ้างงาน

อัตราค่าจ้างแบ่งออกเป็น

1. แรงงานประกอบและออกแบบ ค่าจ้างรายวัน วันละ 150 บาท
2. แรงงานประกอบ ค่าจ้างรายวัน วันละ 80 บาท
3. แรงงานฟั่นเชือกกระดาศสา คิดค่าจ้างเส้นละ 0.75 บาท (1 เส้นยาว 120 เซนติเมตร)

ตารางที่ 4.7 การจ้างงานในการผลิตของกลุ่มฯ

ลักษณะงาน	จำนวนแรงงานที่ใช้				ลักษณะการจ้าง	อัตราค่าจ้าง	สถานภาพในกลุ่มฯ
	ประจำ		ชั่วคราว				
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง			
ประกอบและออกแบบ	1	2	-	-	รายวัน	150	สมาชิก
ประกอบ	1	3	-	-	รายวัน	80	สมาชิก
ฟั่นเชือกกระดาศสา	-	-	5	2	รายเส้น	0.75	สมาชิก

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5 ต้นทุนและผลตอบแทน

ต้นทุน

ต้นทุนในการผลิตของกลุ่มฯ จากผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 25 ผลิตภัณฑ์ พบว่า มีสัดส่วนของต้นทุนที่เป็นเงินสดสูงกว่าต้นทุนไม่เป็นเงินสด ยกเว้นกระเป๋าทูและซองใส่ของอเนกประสงค์ โดยต้นทุนส่วนใหญ่ของการผลิตมาจากต้นทุนค่าจ้างแรงงานสูงสุด รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต โดยมีรายละเอียดของต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดังนี้ (ตารางที่ 4.8)

1. กีบติดผขนาดสั้นมีโบว์ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 19.17 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 13.52 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 5.65 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่ามีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 17.62 บาท (ร้อยละ 91.92) และต้นทุนคงที่

1.55 บาท (ร้อยละ 8.08) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 10.53 บาท (ร้อยละ 54.92) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 7.09 บาท (ร้อยละ 36.99)

2. กีบติตตมขนาดยาว มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 18.76 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 13.11 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 5.65 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 17.21 บาท (ร้อยละ 91.74) และต้นทุนคงที่ 1.55 บาท (ร้อยละ 8.26) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 10.5288 บาท (ร้อยละ 56.13) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 6.68 บาท (ร้อยละ 35.61)

3. ปิ่นปักผม มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 25.50 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 16.81 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 8.68 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 23.65 บาท (ร้อยละ 92.75) และต้นทุนคงที่ 1.85 บาท (ร้อยละ 7.25) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 17.5480 บาท (ร้อยละ 68.82) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 6.10 บาท (ร้อยละ 23.93)

4. ที่คาดผม มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 38.74 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 25.74 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 13.00 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 35.99 บาท (ร้อยละ 92.91) และต้นทุนคงที่ 2.75 บาท (ร้อยละ 7.09) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 26.32 บาท (ร้อยละ 67.94) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 9.67 บาท (ร้อยละ 24.96)

5. การ์ดอวยพร มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 17.68 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 12.46 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 5.22 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 16.56 บาท (ร้อยละ 93.70) และต้นทุนคงที่ 1.11 บาท (ร้อยละ 6.30) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 10.53 บาท (ร้อยละ 59.56) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 6.04 บาท (ร้อยละ 34.14)

6. กรอบรูปมาตรฐาน มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 87.57 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 64.39 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 23.18 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 82.62 บาท (ร้อยละ 94.35) และต้นทุนคงที่ 4.98 บาท (ร้อยละ 5.65) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 46.79 บาท (ร้อยละ 53.44) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 35.82 บาท (ร้อยละ 40.91)

7. กล่องกระดาษทิชชู มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 72.38 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 54.93 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 17.45 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 68.60 บาท (ร้อยละ 94.78) และต้นทุนคงที่ 3.78 บาท (ร้อยละ 5.22) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 35.10 บาท (ร้อยละ 48.49) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 33.51 บาท (ร้อยละ 46.29)

8. กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 161.33 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 109.32 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 52.01 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุน

คงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 150.32 บาท (ร้อยละ 93.19) และต้นทุนคงที่ 10.99 บาท (ร้อยละ 6.81) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 105.29 บาท (ร้อยละ 65.26) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 45.05 บาท (ร้อยละ 27.92)

9. กลุ่มอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 191.50 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 139.38 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 52.12 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 180.40 บาท (ร้อยละ 94.21) และต้นทุนคงที่ 11.10 บาท (ร้อยละ 5.79) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 105.29 บาท (ร้อยละ 54.98) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 75.12 บาท (ร้อยละ 39.23)

10. กลุ่มนามบัตร มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 22.98 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 15.71 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 7.27 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 21.41 บาท (ร้อยละ 93.15) และต้นทุนคงที่ 1.57 บาท (ร้อยละ 6.85) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 14.62 บาท (ร้อยละ 63.63) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 6.79 บาท (ร้อยละ 29.52)

11. กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 230.29 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 157.92 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 72.37 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 214.89 บาท (ร้อยละ 93.31) และต้นทุนคงที่ 15.40 บาท (ร้อยละ 6.69) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 146.23 บาท (ร้อยละ 63.50) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 68.66 บาท (ร้อยละ 29.81)

12. กระเป๋าถือ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 145.09 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 55.66 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 89.41 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 76.1690 บาท (ร้อยละ 52.51) และต้นทุนคงที่ 68.90 บาท (ร้อยละ 47.49) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 52.64 บาท (ร้อยละ 36.29) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 23.53 บาท (ร้อยละ 16.22)

13. ซองใส่ของอเนกประสงค์ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 54.83 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 25.01 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 29.82 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 31.84 บาท (ร้อยละ 58.08) และต้นทุนคงที่ 22.98 บาท (ร้อยละ 41.92) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 17.55 บาท (ร้อยละ 32.01) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 14.30 บาท (ร้อยละ 26.08)

14. สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 72.22 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 53.36 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 18.87 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 68.19 บาท (ร้อยละ 94.39) และต้นทุนคงที่ 4.05 บาท (ร้อยละ 5.61) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 38.02 บาท (ร้อยละ 52.64) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 30.15 บาท (ร้อยละ 41.74)

15. สมุดอัลบั้มยาว มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 103.02 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 75.39 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 27.63 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 97.04 บาท (ร้อยละ 94.20) และต้นทุนคงที่ 5.98 บาท (ร้อยละ 5.80) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 55.57 บาท (ร้อยละ 53.94) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 41.48 บาท (ร้อยละ 40.26)

16. กระเป๋าอัลบั้ม มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 84.65 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 61.43 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 23.22 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 79.66 บาท (ร้อยละ 94.11) และต้นทุนคงที่ 4.99 บาท (ร้อยละ 5.89) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 46.79 บาท (ร้อยละ 55.28) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 32.87 บาท (ร้อยละ 38.83)

17. อัลบั้มผ่าปก มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 108.22 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 80.64 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 27.57 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 102.29 บาท (ร้อยละ 94.53) และต้นทุนคงที่ 5.92 บาท (ร้อยละ 5.47) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 55.57 บาท (ร้อยละ 51.35) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 46.73 บาท (ร้อยละ 43.18)

18. เฟรมติดผนังขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 240.38 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 182.21 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 58.17 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 227.79 บาท (ร้อยละ 94.76) และต้นทุนคงที่ 12.59 บาท (ร้อยละ 5.24) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 116.99 บาท (ร้อยละ 48.67) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 110.80 บาท (ร้อยละ 46.10)

19. โถแจกัน มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 187.85 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 135.83 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 52.01 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 176.85 บาท (ร้อยละ 94.15) และต้นทุนคงที่ 10.99 บาท (ร้อยละ 5.85) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 105.29 บาท (ร้อยละ 56.05) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 71.57 บาท (ร้อยละ 38.10)

20. หมวกขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 261.41 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 188.98 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 72.44 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 245.95 บาท (ร้อยละ 94.09) และต้นทุนคงที่ 15.46 บาท (ร้อยละ 5.92) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 146.23 บาท (ร้อยละ 55.94) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 99.72 บาท (ร้อยละ 38.15)

21. ตะเกียงกระป๋อง มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 57.85 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 46.29 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 11.56 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 55.41 บาท (ร้อยละ 95.78) และต้นทุนคงที่

2.44 บาท (ร้อยละ 4.22) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงที่สุดคือ 32.01 บาท (ร้อยละ 55.33) รองมาคือ ต้นทุนแรงงาน 23.40 บาท (ร้อยละ 40.45)

22. พวงกุญแจสมุดโน้ต มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 11.07 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 8.73 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 2.34 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 10.55 บาท (ร้อยละ 95.31) และต้นทุนคงที่ 0.52 บาท (ร้อยละ 4.69) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงที่สุดคือ 5.87 บาท (ร้อยละ 53.03) รองมาคือ ต้นทุนแรงงาน 4.68 บาท (ร้อยละ 42.28)

23. สมุดโน้ตเล่มเล็ก มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 23.09 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 17.87 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 5.22 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 21.98 บาท (ร้อยละ 95.18) และต้นทุนคงที่ 1.11 บาท (ร้อยละ 4.82) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงที่สุดคือ 11.45 บาท (ร้อยละ 49.58) รองมาคือ ต้นทุนแรงงาน 10.53 บาท (ร้อยละ 45.60)

24. สมุดโน้ตเล่มใหญ่ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 48.76 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 37.17 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 11.59 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 46.29 บาท (ร้อยละ 94.93) และต้นทุนคงที่ 2.47 บาท (ร้อยละ 5.07) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 23.40 บาท (ร้อยละ 47.99) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 22.89 บาท (ร้อยละ 46.94)

25. สมุดโทรศัพท์ มีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 43.30 บาทต่อหน่วย แบ่งเป็นต้นทุนเงินสด 31.69 บาท และต้นทุนไม่เป็นเงินสด 11.61 บาท และเมื่อแบ่งสัดส่วนของต้นทุนเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ พบว่า มีรายจ่ายของต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ โดยมีต้นทุนผันแปร 40.81 บาท (ร้อยละ 94.24) และต้นทุนคงที่ 2.50 บาท (ร้อยละ 5.76) และในต้นทุนผันแปรนี้ พบว่า มีจำนวนของต้นทุนแรงงานสูงที่สุดคือ 23.40 บาท (ร้อยละ 54.04) รองมาคือ ต้นทุนปัจจัยการผลิต 17.49 บาท (ร้อยละ 40.20)

จากต้นทุนการผลิตทั้ง 25 ชนิด จะเห็นได้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วยต่ำที่สุดคือ พวงกุญแจสมุดโน้ต มีต้นทุนการผลิต 11.07 บาทต่อหน่วย รองมาคือ การ์ดอวยพร และก๊อบติดผมขนาดเล็กมีต้นทุนการผลิต 17.67 และ 18.76 บาท ตามลำดับ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสูงที่สุดคือ หมวกขนาดใหญ่ มีต้นทุนการผลิต 261.41 บาท รองมาคือ เฟรมติดผนังขนาดใหญ่ และกระเป๋าสะพายขนาดใหญ่มีต้นทุนการผลิต 240.38 และ 230.29 บาท ตามลำดับ

ผลตอบแทน

ผลตอบแทนในการผลิตของกลุ่มฯ ในกรณีราคาขายปลีก จากผลิตภัณฑ์ทั้ง 25 ชนิด พบว่า ผลิตภัณฑ์จะมีผลิตภัณฑ์ที่มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดและอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเป็นลบมากถึง 9 ผลิตภัณฑ์ และไม่มีผลิตภัณฑ์ใดที่มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดและอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดติดลบ นั่นคือผลิตภัณฑ์ทั้ง 9 นี้ได้ขาดทุนในส่วนของต้นทุนไม่เป็นเงินสด ส่วนในกรณีราคาขายส่ง พบว่า มีผลิตภัณฑ์ที่มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดและอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเป็นลบมากถึง 19 ผลิตภัณฑ์ และมีผลิตภัณฑ์ที่มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดและอัตราผลตอบแทนสุทธิ

8. กลุ่มอเนกประสงค์ทรงกลม เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 28.67 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 15.09 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 18.67 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 10.37

25. สมุดโทรศัพท์ เมื่อพิจารณาจากราคาขายปลีก พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 11.70 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 21.27 และเมื่อพิจารณาจากราคาขายส่ง พบว่า มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด -3.30 บาท และมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ -8.25

จากผลตอบแทนของการผลิตทั้ง 25 ผลิตภัณฑ์ ในกรณีราคาขายปลีก จะเห็นได้ว่า กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงที่สุด คือ 49.71 บาทต่อหน่วย รองมาคือ กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม และกล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 28.67 และ 28.50 บาท ตามลำดับ โดย กระเป๋าถือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำที่สุดคือ -45.07 บาท และสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายสูงที่สุด กล่องนามบัตร คือ มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 54.03 รองมาคือ ปิ่นปักผม และกิ๊บติดผมขนาดยาว มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 36.2583 และ 24.97 ตามลำดับ โดยกระเป๋าถือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายต่ำที่สุดคือร้อยละ -45.07

ส่วนในกรณีราคาขายส่ง จะพบว่า กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่มีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดสูงที่สุด คือ 19.71 บาทต่อหน่วย รองมาคือ กล่องอเนกประสงค์ทรงกลมและที่คาดผมมีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด 18.67 และ 6.26 บาท ตามลำดับ โดยกระเป๋าถือมีผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่ำที่สุดคือ -55.07 บาท และสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายสูงที่สุด คือ ปิ่นปักผมมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 15.01 รองมาคือ ที่คาดผมและกล่องอเนกประสงค์ทรงกลมมีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายร้อยละ 13.91 และ 10.37 ตามลำดับ โดยซองใส่ซองอเนกประสงค์มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขายต่ำที่สุดคือร้อยละ -82.75

ตารางที่ 4.8 ต้นทุนและผลตอบแทน

รายการ	ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ขนาดส้มมีโบว์			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	13.5183	5.6515	19.1698	100.0000
ต้นทุนผันแปร	13.5183	4.1021	17.6205	91.9178
1. ปัจจัยการผลิต	7.0917	0.0000	7.0917	36.9939
วัตถุดิบหลัก	1.0333	0.0000	1.0333	5.3904
วัตถุดิบรอง	3.6000	0.0000	3.6000	18.7795
วัสดุ	2.4583	0.0000	2.4583	12.8240
2. แรงงาน	6.4267	4.1021	10.5288	54.9239
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.5493	1.5493	8.0822
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.5493	1.5493	8.0822
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	13.5183	5.6515	19.1698	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			20.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			2.3795	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			6.4817	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			0.8302	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			11.8976	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			32.4083	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			4.1510	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			18.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			0.3795	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			4.4817	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-1.1698	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			2.1085	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			24.8981	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-6.4989	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กบีดัดผสมขนาดยาว			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	13.1064	5.6515	18.7579	100.0000
ต้นทุนผันแปร	13.1064	4.1021	17.2086	91.7404
1. ปัจจัยการผลิต	6.6798	0.0000	6.6798	35.6104
วัตถุดิบหลัก	0.5714	0.0000	0.5714	3.0463
วัตถุดิบรอง	3.6500	0.0000	3.6500	19.4585
วัสดุ	2.4583	0.0000	2.4583	13.1056
2. แรงงาน	6.4267	4.1021	10.5288	56.1300
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.5493	1.5493	8.2596
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.5493	1.5493	8.2596
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	13.1064	5.6515	18.7579	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			25.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			7.7914	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			11.8936	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			6.2421	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			31.1657	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			47.5743	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			24.9684	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			18.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			0.7914	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			4.8936	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-0.7579	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			4.3969	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			27.1865	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-4.2106	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์ปิ่นปักผม			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	16.8122	8.6845	25.4967	100.0000
ต้นทุนผันแปร	16.8122	6.8369	23.6491	92.7535
1. ปัจจัยการผลิต	6.1011	0.0000	6.1011	23.9288
วัตถุดิบหลัก	2.2667	0.0000	2.2667	8.8900
วัตถุดิบรอง	3.4227	0.0000	3.4227	13.4242
วัสดุ	0.4117	0.0000	0.4117	1.6146
2. แรงงาน	10.7111	6.8369	17.5480	68.8246
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.8476	1.8476	7.2465
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.8476	1.8476	7.2465
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	16.8122	8.6845	25.4967	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			40.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			16.3509	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			23.1878	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			14.5033	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			40.8773	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			57.9695	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			36.2583	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			30.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			6.3509	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			13.1878	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			4.5033	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			21.1698	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			43.9594	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			15.0110	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์ที่คาดผม			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	25.7383	13.0037	38.7420	100.0000
ต้นทุนผันแปร	25.7383	10.2553	35.9937	92.9061
1. ปัจจัยการผลิต	9.6717	0.0000	9.6717	24.9643
วัตถุดิบหลัก	3.3333	0.0000	3.3333	8.6039
วัตถุดิบรอง	4.2800	0.0000	4.2800	11.0474
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	5.3129
2. แรงงาน	16.0667	10.2553	26.3220	67.9418
ต้นทุนคงที่	0.0000	2.7483	2.7483	7.0939
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	2.7483	2.7483	7.0939
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	25.7383	13.0037	38.7420	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			50.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			14.0063	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			24.2617	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			11.2580	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			28.0126	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			48.5233	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			22.5160	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			45.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			9.0063	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			19.2617	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			6.2580	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			20.0141	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			42.8037	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			13.9066	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์การถักด้วยพร			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	12.4628	5.2154	17.6782	100.0000
ต้นทุนผันแปร	12.4628	4.1021	16.5649	93.7025
1. ปัจจัยการผลิต	6.0361	0.0000	6.0361	34.1444
วัตถุดิบหลัก	2.0278	0.0000	2.0278	11.4705
วัตถุดิบรอง	1.9500	0.0000	1.9500	11.0305
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	11.6433
2. แรงงาน	6.4267	4.1021	10.5288	59.5581
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.1133	1.1133	6.2975
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.1133	1.1133	6.2975
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	12.4628	5.2154	17.6782	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			20.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			3.4351	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			7.5372	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			2.3218	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			17.1754	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			37.6861	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			11.6090	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			18.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			1.4351	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			5.5372	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			0.3218	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			7.9727	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			30.7623	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			1.7878	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กรอบรูปมาตรฐาน			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	64.3872	23.1796	87.5668	100.0000
ต้นทุนผันแปร	64.3872	18.2317	82.6189	94.3495
1. ปัจจัยการผลิต	35.8242	0.0000	35.8242	40.9107
วัตถุดิบหลัก	26.8048	0.0000	26.8048	30.6106
วัตถุดิบรอง	4.9028	0.0000	4.9028	5.5989
วัสดุ	4.1167	0.0000	4.1167	4.7012
2. แรงงาน	28.5630	18.2317	46.7947	53.4388
ต้นทุนคงที่	0.0000	4.9479	4.9479	5.6505
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	4.9479	4.9479	5.6505
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	64.3872	23.1796	87.5668	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			85.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			2.3811	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			20.6128	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-2.5668	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			2.8013	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			24.2504	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-3.0198	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			80.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-2.6189	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			15.6128	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-7.5668	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-3.2736	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			19.5160	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-9.4585	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กล่องกระดาษทิชชู			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	54.9282	17.4496	72.3778	100.0000
ต้นทุนผันแปร	54.9282	13.6738	68.6020	94.7831
1. ปัจจัยการผลิต	33.5060	0.0000	33.5060	46.2931
วัตถุดิบหลัก	21.5333	0.0000	21.5333	29.7513
วัตถุดิบรอง	9.9143	0.0000	9.9143	13.6980
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	2.8439
2. แรงงาน	21.4222	13.6738	35.0960	48.4900
ต้นทุนคงที่	0.0000	3.7759	3.7759	5.2169
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	3.7759	3.7759	5.2169
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	54.9282	17.4496	72.3778	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			80.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			11.3980	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			25.0718	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			7.6222	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			14.2475	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			31.3398	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			9.5277	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			60.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-8.6020	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			5.0718	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-12.3778	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-14.3366	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			8.4530	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-20.6297	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	109.3167	52.0147	161.3314	100.0000
ต้นทุนผันแปร	109.3167	41.0213	150.3380	93.1859
1. ปัจจัยการผลิต	45.0500	0.0000	45.0500	27.9239
วัตถุดิบหลัก	18.3333	0.0000	18.3333	11.3638
วัตถุดิบรอง	22.6000	0.0000	22.6000	14.0084
วัสดุ	4.1167	0.0000	4.1167	2.5517
2. แรงงาน	64.2667	41.0213	105.2880	65.2620
ต้นทุนคงที่	0.0000	10.9933	10.9933	6.8141
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	10.9933	10.9933	6.8141
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	109.3167	52.0147	161.3314	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			190.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			39.6620	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			80.6833	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			28.6686	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			20.8747	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			42.4649	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			15.0887	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			180.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			29.6620	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			70.6833	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			18.6686	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			16.4789	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			39.2685	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			10.3715	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	139.3834	52.1169	191.5003	100.0000
ต้นทุนผันแปร	139.3834	41.0213	180.4047	94.2059
1. ปัจจัยการผลิต	75.1167	0.0000	75.1167	39.2253
วัตถุดิบหลัก	56.0000	0.0000	56.0000	29.2428
วัตถุดิบรอง	15.0000	0.0000	15.0000	7.8329
วัสดุ	4.1167	0.0000	4.1167	2.1497
2. แรงงาน	64.2667	41.0213	105.2880	54.9806
ต้นทุนคงที่	0.0000	11.0956	11.0956	5.7941
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	11.0956	11.0956	5.7941
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	139.3834	52.1169	191.5003	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			220.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			39.5953	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			80.6166	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			28.4997	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			17.9979	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			36.6439	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			12.9544	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			180.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-0.4047	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			40.6166	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-11.5003	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-0.2248	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			22.5648	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-6.3891	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กล่องนามบัตร			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	15.7107	7.2721	22.9828	100.0000
ต้นทุนผันแปร	15.7107	5.6974	21.4081	93.1483
1. ปัจจัยการผลิต	6.7847	0.0000	6.7847	29.5209
วัตถุดิบหลัก	2.5333	0.0000	2.5333	11.0228
วัตถุดิบรอง	3.2222	0.0000	3.2222	14.0202
วัสดุ	1.0292	0.0000	1.0292	4.4780
2. แรงงาน	8.9259	5.6974	14.6233	63.6274
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.5747	1.5747	6.8517
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.5747	1.5747	6.8517
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	15.7107	7.2721	22.9828	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			50.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			28.5919	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			34.2893	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			27.0172	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			57.1839	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			68.5787	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			54.0345	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			25.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			3.5919	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			9.2893	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			2.0172	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			14.3678	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			37.1574	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			8.0690	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	157.9177	72.3709	230.2886	100.0000
ต้นทุนผันแปร	157.9177	56.9740	214.8917	93.3141
1. ปัจจัยการผลิต	68.6583	0.0000	68.6583	29.8140
วัตถุดิบหลัก	36.0000	0.0000	36.0000	15.6326
วัตถุดิบรอง	30.6000	0.0000	30.6000	13.2877
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	0.8938
2. แรงงาน	89.2593	56.9740	146.2334	63.5001
ต้นทุนคงที่	0.0000	15.3969	15.3969	6.6859
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	15.3969	15.3969	6.6859
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	157.9177	72.3709	230.2886	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			280.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			65.1083	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			122.0823	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			49.7114	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			23.2530	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			43.6008	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			17.7541	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			250.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			35.1083	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			92.0823	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			19.7114	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			14.0433	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			36.8329	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			7.8846	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กระเป๋าลือ			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	55.6584	89.4104	145.0688	100.0000
ต้นทุนผันแปร	55.6584	20.5107	76.1690	52.5054
1. ปัจจัยการผลิต	23.5250	0.0000	23.5250	16.2164
วัตถุดิบหลัก	13.3333	0.0000	13.3333	9.1910
วัตถุดิบรอง	8.1000	0.0000	8.1000	5.5836
วัสดุ	2.0917	0.0000	2.0917	1.4418
2. แรงงาน	32.1334	20.5107	52.6440	36.2890
ต้นทุนคงที่	0.0000	68.8998	68.8998	47.4946
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	68.8998	68.8998	47.4946
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	55.6584	89.4104	145.0688	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			100.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			23.8310	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			44.3416	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-45.0688	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			23.8310	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			44.3416	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-45.0688	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			90.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			13.8310	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			34.3416	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-55.0688	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			15.3678	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			38.1574	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-61.1875	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์ของใส่ของธนาคารประสงค์			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	25.0070	29.8189	54.8258	100.0000
ต้นทุนผันแปร	25.0070	6.8369	31.8438	58.0818
1. ปัจจัยการผลิต	14.2958	0.0000	14.2958	26.0750
วัตถุดิบหลัก	9.2000	0.0000	9.2000	16.7804
วัตถุดิบรอง	4.0500	0.0000	4.0500	7.3870
วัสดุ	1.0458	0.0000	1.0458	1.9076
2. แรงงาน	10.7111	6.8369	17.5480	32.0068
ต้นทุนคงที่	0.0000	22.9820	22.9820	41.9182
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	22.9820	22.9820	41.9182
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	25.0070	29.8189	54.8258	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			40.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			8.1562	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			14.9930	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-14.8258	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			20.3904	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			37.4826	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-37.0646	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			30.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-1.8438	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			4.9930	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-24.8258	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-6.1461	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			16.6435	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-82.7528	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสี่เหลี่ยม			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	53.3550	18.8668	72.2219	100.0000
ต้นทุนผันแปร	53.3550	14.8133	68.1683	94.3873
1. ปัจจัยการผลิต	30.1476	0.0000	30.1476	41.7431
วัตถุดิบหลัก	19.4750	0.0000	19.4750	26.9655
วัตถุดิบรอง	8.6143	0.0000	8.6143	11.9275
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	2.8500
2. แรงงาน	23.2074	14.8133	38.0207	52.6443
ต้นทุนคงที่	0.0000	4.0536	4.0536	5.6127
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	4.0536	4.0536	5.6127
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	53.3550	18.8668	72.2219	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			80.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			11.8317	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			26.6450	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			7.7781	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			14.7896	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			33.3062	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			9.7227	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			65.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-3.1683	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			11.6450	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-7.2219	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-4.8743	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			17.9153	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-11.1106	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์สมุนไพรอภัยภูเบศร			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	75.3935	27.6286	103.0221	100.0000
ต้นทุนผันแปร	75.3935	21.6501	97.0437	94.1969
1. ปัจจัยการผลิต	41.4750	0.0000	41.4750	40.2583
วัตถุดิบหลัก	24.7667	0.0000	24.7667	24.0401
วัตถุดิบรอง	14.6500	0.0000	14.6500	14.2202
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	1.9980
2. แรงงาน	33.9185	21.6501	55.5687	53.9386
ต้นทุนคงที่	0.0000	5.9784	5.9784	5.8031
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	5.9784	5.9784	5.8031
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	75.3935	27.6286	103.0221	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			100.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			2.9563	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			24.6065	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-3.0221	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			2.9563	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			24.6065	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-3.0221	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			95.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-2.0437	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			19.6065	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-8.0221	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-2.1512	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			20.6384	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-8.4443	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์กระเป๋าลบัม			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	61.4297	23.2207	84.6504	100.0000
ต้นทุนผันแปร	61.4297	18.2317	79.6613	94.1063
1. ปัจจัยการผลิต	32.8667	0.0000	32.8667	38.8264
วัตถุดิบหลัก	16.2750	0.0000	16.2750	19.2261
วัตถุดิบรอง	14.5333	0.0000	14.5333	17.1687
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	2.4316
2. แรงงาน	28.5630	18.2317	46.7947	55.2800
ต้นทุนคงที่	0.0000	4.9890	4.9890	5.8937
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	4.9890	4.9890	5.8937
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	61.4297	23.2207	84.6504	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			95.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			15.3387	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			33.5703	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			10.3496	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			16.1459	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			35.3372	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			10.8944	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			80.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			0.3387	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			18.5703	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-4.6504	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			0.4233	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			23.2129	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-5.8129	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์อัลบั้มผ้าปก			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	80.6435	27.5746	108.2181	100.0000
ต้นทุนผันแปร	80.6435	21.6501	102.2937	94.5255
1. ปัจจัยการผลิต	46.7250	0.0000	46.7250	43.1767
วัตถุดิบหลัก	37.1333	0.0000	37.1333	34.3134
วัตถุดิบรอง	7.5333	0.0000	7.5333	6.9612
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	1.9020
2. แรงงาน	33.9185	21.6501	55.5687	51.3488
ต้นทุนคงที่	0.0000	5.9244	5.9244	5.4745
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	5.9244	5.9244	5.4745
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	80.6435	27.5746	108.2181	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			100.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-2.2937	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			19.3565	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-8.2181	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-2.2937	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			19.3565	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-8.2181	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			95.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-7.2937	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			14.3565	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-13.2181	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-7.6776	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			15.1121	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-13.9138	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์พรมติดผนังขนาดใหญ่			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	182.2108	58.1654	240.3762	100.0000
ต้นทุนผันแปร	182.2108	45.5792	227.7900	94.7640
1. ปัจจัยการผลิต	110.8033	0.0000	110.8033	46.0958
วัตถุดิบหลัก	44.7500	0.0000	44.7500	18.6167
วัตถุดิบรอง	61.9367	0.0000	61.9367	25.7666
วัสดุ	4.1167	0.0000	4.1167	1.7126
2. แรงงาน	71.4075	45.5792	116.9867	48.6682
ต้นทุนคงที่	0.0000	12.5862	12.5862	5.2360
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	12.5862	12.5862	5.2360
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	182.2108	58.1654	240.3762	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			210.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-17.7900	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			27.7892	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-30.3762	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-8.4714	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			13.2330	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-14.4649	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			200.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-27.7900	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			17.7892	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-40.3762	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-13.8950	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			8.8946	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-20.1881	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์โอแกน			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	135.8334	52.0147	187.8480	100.0000
ต้นทุนผันแปร	135.8334	41.0213	176.8547	94.1477
1. ปัจจัยการผลิต	71.5667	0.0000	71.5667	38.0982
วัตถุดิบหลัก	36.0000	0.0000	36.0000	19.1644
วัตถุดิบรอง	31.4500	0.0000	31.4500	16.7423
วัสดุ	4.1167	0.0000	4.1167	2.1915
2. แรงงาน	64.2667	41.0213	105.2880	56.0496
ต้นทุนคงที่	0.0000	10.9933	10.9933	5.8523
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	10.9933	10.9933	5.8523
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	135.8334	52.0147	187.8480	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			200.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			23.1453	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			64.1666	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			12.1520	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			11.5726	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			32.0833	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			6.0760	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			180.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			3.1453	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			44.1666	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-7.8480	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			1.7474	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			24.5370	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-4.3600	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์หมวดขนาดใหญ่			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	188.9760	72.4364	261.4124	100.0000
ต้นทุนผันแปร	188.9760	56.9740	245.9500	94.0851
1. ปัจจัยการผลิต	99.7167	0.0000	99.7167	38.1454
วัตถุดิบหลัก	60.6000	0.0000	60.6000	23.1818
วัตถุดิบรอง	35.0000	0.0000	35.0000	13.3888
วัสดุ	4.1167	0.0000	4.1167	1.5748
2. แรงงาน	89.2593	56.9740	146.2334	55.9397
ต้นทุนคงที่	0.0000	15.4623	15.4623	5.9149
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	15.4623	15.4623	5.9149
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	188.9760	72.4364	261.4124	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			280.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			34.0500	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			91.0240	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			18.5876	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			12.1607	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			32.5086	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			6.6384	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			250.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			4.0500	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			61.0240	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-11.4124	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			1.6200	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			24.4096	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-4.5650	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์ตะเกียงกระป๋อง			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	46.2898	11.5588	57.8486	100.0000
ต้นทุนผันแปร	46.2898	9.1158	55.4057	95.7770
1. ปัจจัยการผลิต	32.0083	0.0000	32.0083	55.3312
วัตถุดิบหลัก	18.0000	0.0000	18.0000	31.1157
วัตถุดิบรอง	11.9500	0.0000	11.9500	20.6574
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	3.5581
2. แรงงาน	14.2815	9.1158	23.3973	40.4458
ต้นทุนคงที่	0.0000	2.4430	2.4430	4.2230
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	2.4430	2.4430	4.2230
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	46.2898	11.5588	57.8486	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			55.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-0.4057	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			8.7102	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-2.8486	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-0.7376	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			15.8367	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-5.1793	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			40.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-15.4057	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			-6.2898	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-17.8486	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-38.5142	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			-15.7246	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-44.6216	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์พวงกุญแจสมุดไม้			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	8.7251	2.3417	11.0668	100.0000
ต้นทุนผันแปร	8.7251	1.8232	10.5483	95.3146
1. ปัจจัยการผลิต	5.8688	0.0000	5.8688	53.0309
วัตถุดิบหลัก	3.5905	0.0000	3.5905	32.4439
วัตถุดิบรอง	1.8667	0.0000	1.8667	16.8672
วัสดุ	0.4117	0.0000	0.4117	3.7198
2. แรงงาน	2.8563	1.8232	4.6795	42.2837
ต้นทุนคงที่	0.0000	0.5185	0.5185	4.6854
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	0.5185	0.5185	4.6854
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	8.7251	2.3417	11.0668	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			10.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-0.5483	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			1.2749	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-1.0668	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-5.4831	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			12.7486	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-10.6684	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			8.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-2.5483	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			-0.7251	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-3.0668	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-31.8539	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			-9.0643	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-38.3355	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์สมุดโน้ตเล่มเล็ก			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	17.8725	5.2154	23.0879	100.0000
ต้นทุนผันแปร	17.8725	4.1021	21.9746	95.1781
1. ปัจจัยการผลิต	11.4458	0.0000	11.4458	49.5750
วัตถุดิบหลัก	0.9167	0.0000	0.9167	3.9703
วัตถุดิบรอง	9.5000	0.0000	9.5000	41.1471
วัสดุ	1.0292	0.0000	1.0292	4.4576
2. แรงงาน	6.4267	4.1021	10.5288	45.6031
ต้นทุนคงที่	0.0000	1.1133	1.1133	4.8219
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	1.1133	1.1133	4.8219
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	17.8725	5.2154	23.0879	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			20.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-1.9746	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			2.1275	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-3.0879	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-9.8732	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			10.6375	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-15.4396	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			18.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-3.9746	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			0.1275	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-5.0879	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-22.0813	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			0.7083	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-28.2662	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์สมุนไพรชนิดเม็ดใหญ่			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	37.1732	11.5898	48.7630	100.0000
ต้นทุนผันแปร	37.1732	9.1158	46.2890	94.9265
1. ปัจจัยการผลิต	22.8917	0.0000	22.8917	46.9448
วัตถุดิบหลัก	1.8333	0.0000	1.8333	3.7597
วัตถุดิบรอง	19.0000	0.0000	19.0000	38.9640
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	4.2211
2. แรงงาน	14.2815	9.1158	23.3973	47.9818
ต้นทุนคงที่	0.0000	2.4740	2.4740	5.0735
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	2.4740	2.4740	5.0735
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	37.1732	11.5898	48.7630	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			55.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			8.7110	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			17.8268	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			6.2370	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			15.8382	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			32.4124	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			11.3400	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			40.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-6.2890	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			2.8268	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-8.7630	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-15.7225	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			7.0671	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-21.9075	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	ผลิตภัณฑ์สมุดโทรศัพท์			
	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของ ต้นทุนต่อต้นทุน ทั้งหมด(%)
(1) ต้นทุนการผลิต	31.6898	11.6104	43.3002	100.0000
ต้นทุนผันแปร	31.6898	9.1158	40.8057	94.2390
1. ปัจจัยการผลิต	17.4083	0.0000	17.4083	40.2038
วัตถุดิบหลัก	2.2333	0.0000	2.2333	5.1578
วัตถุดิบรอง	13.1167	0.0000	13.1167	30.2924
วัสดุ	2.0583	0.0000	2.0583	4.7536
2. แรงงาน	14.2815	9.1158	23.3973	54.0352
ต้นทุนคงที่	0.0000	2.4945	2.4945	5.7610
1. ค่าเสื่อมราคา	0.0000	2.4945	2.4945	5.7610
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย(บาท)	31.6898	11.6104	43.3002	100.0000
ราคาขายปลีก (บาท/หน่วย)			55.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			14.1943	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			23.3102	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			11.6998	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			25.8079	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			42.3821	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			21.2724	
ราคาขายส่ง (บาท/หน่วย)			40.0000	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปร(บาท/หน่วย)			-0.8057	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด(บาท/หน่วย)			8.3102	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด(บาท/หน่วย)			-3.3002	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนผันแปรต่อราคาขาย			-2.0142	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย			20.7754	
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย			-8.2504	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

4.6 กรรมวิธีการผลิต

4.6.1 เครื่องประดับผม

ผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องประดับผม แบ่งได้เป็น กิ๊บติดผมขนาดสั้นมีโบว์ กิ๊บติดผมขนาดยาว ปิ่นปักผม และที่คาดผม ซึ่งมีกรรมวิธีในการผลิตของแต่ละผลิตภัณฑ์ดังนี้

1. กิ๊บติดผมขนาดสั้นมีโบว์ เป็นกิ๊บขนาด 2*6*2 เซนติเมตร มีน้ำหนัก 0.1 กรัม ตัวโครงกิ๊บทำด้วยเหล็ก ด้านบนกิ๊บตกแต่งด้วยโบว์ที่ทำจากเยื่อสา

กรรมวิธีในการผลิต

(1) ตกแต่งโครงกิ๊บ ด้วยการใช้เยื่อสาสีน้ำตาลแปะติดรอบตัวโครงกิ๊บเพื่อไม่ให้เห็นโครงเหล็กของกิ๊บ

(2) ตกแต่งตัวกิ๊บ ด้วยโบว์ที่ทำจากเยื่อสาสีขาว เกสรดอกไม้ ลูกบิดไม้ และหอย

(3) เคลือบเงา ด้วยการฉีดสเปรย์พ่นเคลือบเงาและกันแมลง

2. กิ๊บติดผมขนาดยาว เป็นกิ๊บขนาด 1*8 เซนติเมตร มีน้ำหนัก 0.1 กรัม ตัวโครงกิ๊บทำด้วยเหล็ก ด้านบนกิ๊บตกแต่งด้วยเมล็ดธัญพืช

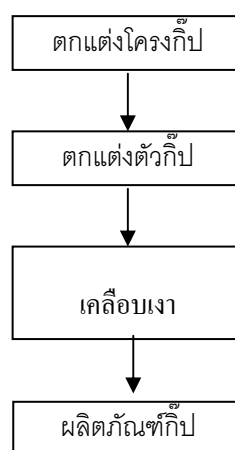
กรรมวิธีในการผลิต

(1) ตกแต่งโครงกิ๊บ ด้วยการใช้เยื่อสาสีน้ำตาลแปะติดรอบตัวโครงกิ๊บเพื่อไม่ให้เห็นโครงเหล็กของกิ๊บ

(2) ตกแต่งตัวกิ๊บ ด้วยการใช้เชือกกระดาศาติดบนตัวกิ๊บ โดยติดเป็นขอบรอบนอก แล้วตกแต่งด้านในขอบของเชือกกระดาศาด้วยเมล็ดธัญพืช

(3) เคลือบเงา ด้วยการฉีดสเปรย์พ่นเคลือบเงาและกันแมลง

สามารถสรุปเป็นขั้นตอนในการผลิตกิ๊บได้ดังแผนภาพที่ 4.1

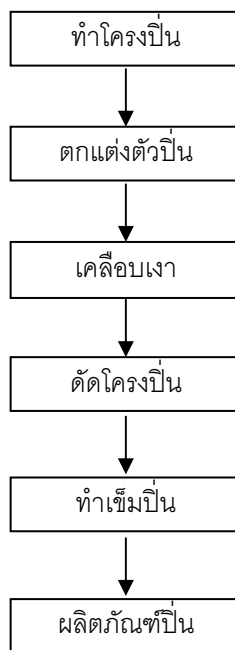

แผนภาพที่ 4.1 กรรมวิธีการผลิตกิ๊บ

3. **ปิ่นปักผม** เป็นปิ่นที่ผลิตจากกระดาศาอัดแข็ง ตกแต่งด้วยเยื่อสา และเมล็ดธัญพืช โดยมีลวดเป็นเข็มปิ่น

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.2)

- (1) ทำโครงปิ่น โดยการตัดกระดาศาอัดแข็งเป็นรูปวงรี แล้วใช้เยื่อสาสีน้ำตาลแปะติดตัวโครงปิ่นทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เพื่อปิดไม่ให้เห็นกระดาศาอัดแข็ง จากนั้นจึงใช้เหล็กตอก ตอกรูสำหรับเสียบปิ่น
- (2) ตกแต่งตัวปิ่น โดยใช้เชือกกระดาศาห่อรอบนอกของโครงปิ่น และตกแต่งโครงปิ่นด้านในเชือกกระดาศาด้วย โบว์ที่ทำจากเยื่อสาสีขาว และเมล็ดธัญพืช
- (3) เคลือบเงา โดยการฉีดสเปรย์พ่นเคลือบเงาและกันแมลง
- (4) ดัดโครงปิ่น ด้วยการใช้คีมดัดโครงปิ่นให้โค้ง
- (5) ทำเข็มปิ่น ด้วยการตัดลวดให้ได้ขนาด แล้วดัดปลายด้านหนึ่งเป็นวงกลม และปลายอีกด้านปล่อยให้ปลายแหลมไว้สำหรับเสียบปิ่น

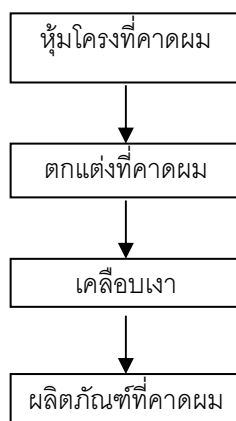

แผนภาพที่ 4.2 กรรมวิธีการผลิตปิ่น

4. **ที่คาดผม** มีขนาด 3*14 เซนติเมตร ทำจากที่คาดผมพลาสติก ตกแต่งด้วยเยื่อสา

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.3)

- (1) หุ้มโครงที่คาดผมด้วยเยื่อสาสีน้ำตาล
- (2) ตกแต่งที่คาดผมด้วยเยื่อสาสีขาวและเมล็ดธัญพืช
- (3) เคลือบเงา ด้วยการฉีดสเปรย์พ่นเคลือบเงาและกันแมลง

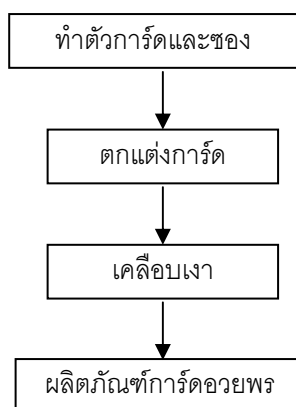
แผนภาพที่ 4.3 กรรมวิธีการผลิตที่คาดผม

4.6.2 การ์ด

การ์ดอวยพร เป็นการ์ดที่ผลิตจากกระดาษสา ขนาด 15.3*11.3 เซนติเมตร มีน้ำหนัก 0.1 กรัม ตกแต่งด้วยกระดาษสาซ้อนบาง เชือกกระดาษสา และเมล็ดธัญพืช

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.4)

- (1) ทำตัวการ์ด และซองการ์ด ด้วยการตัดกระดาษสาประกบดอกขนาด 15*24 เซนติเมตร แล้วพับครึ่งเป็นการ์ด และตัดกระดาษสาประกบดอกขนาด 17*26 เซนติเมตร เพื่อทำเป็นซองการ์ด
- (2) ตกแต่งการ์ด ด้วยกระดาษสาซ้อนบาง และเมล็ดธัญพืช
- (3) เคลือบเงา ด้วยการฉีดสเปรย์ฟีนเพื่อเคลือบเงาและกันแมลง

แผนภาพที่ 4.4 กรรมวิธีการผลิตการ์ดอวยพร

4.6.3 กรอบรูป

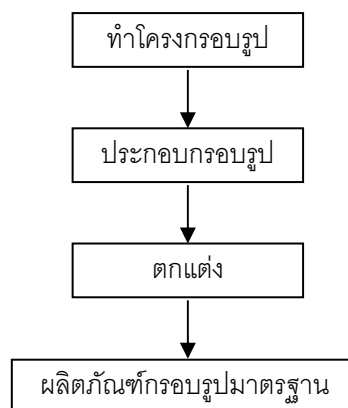
กรอบรูปมาตรฐาน เป็นกรอบรูปขนาด 12*15 เซนติเมตร มีน้ำหนัก 5 กรัม วัสดุสำหรับใส่รูป ขนาด 3.5*5 นิ้ว

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.5)

(1) ทำโครงกรอบรูป ด้วยการตัดกระดาษแข็งเบอร์ 32 สำหรับทำกรอบรูปด้านหน้า กรอบรูปด้านหลัง และขารูป แล้วใช้เยื่อสาสีน้ำตาลแปะติดกระดาษแข็งแผ่นที่ใช้ทำกรอบรูปด้านหลัง และขารูปเพื่อปิดไม่ให้เห็นกระดาษ ส่วนกรอบรูปด้านหน้าใช้เยื่อสาสีน้ำตาลและเยื่อสาสีขาวตกแต่ง จากนั้นให้ตัดพลาสติกใส ขนาดเท่ากับขนาดกรอบรูป จำนวน 1 แผ่น

(2) ประกอบกรอบรูป ด้วยการใส่การ์ดติดกรอบรูปด้านหน้า แผ่นพลาสติกใส กรอบรูปด้านหลัง และขากรอบรูปเข้าด้วยกัน

(3) ตกแต่ง ด้วยการติดขอบด้านข้างของกรอบรูปด้วยเชือกกระดาษสา แล้วตกแต่งด้านหน้า กรอบรูปด้วยดอกไม้ที่ทำจากเยื่อสาสีน้ำตาล เยื่อสาสีขาว และลูกเดือย

แผนภาพที่ 4.5 กรรมวิธีการผลิตกรอบรูปมาตรฐาน

4.6.4 กล่อง

1. **กล่องกระดาษทิชชู** เป็นกล่องขนาด 15*29*7.5 เซนติเมตร ทำจากกระดาษแข็ง ตกแต่งด้วยกระดาษสา และเชือกกระดาษสา

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.6)

(1) ทำกล่องใส่ทิชชูและฝาครอบ ด้วยการตัดกระดาษแข็งเบอร์ 16 เป็นรูปกล่องสำหรับใส่ทิชชู แล้วตัดกระดาษแข็งเบอร์ 32 ทำฝาครอบกล่องใส่ทิชชู เพื่อปิดด้านบน ด้านข้าง และด้านล่างกล่องใส่ทิชชู แล้วห่อทั้งกล่องทิชชูและฝาครอบกล่องด้วยกระดาษสาแต่ละมือ จากนั้นใช้เหล็กตอกทำรูฝาครอบกล่องไว้สำหรับเปิดปิดกล่อง

(2) ทำที่เปิดปิดกล่อง ด้วยลูกกลิ้งและเชือกกระดาษสา

(3) ตกแต่ง รอบช่องที่ดึงทิชชู ด้วยลูกบิดไม้ เชือกกระดาษสา และเยื่อสาสีน้ำตาล

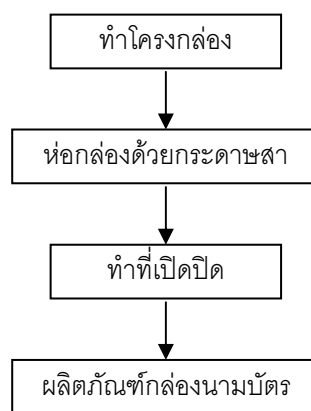
2. **กล่องนามบัตร** เป็นกล่องที่ทำจากกระดาษแข็ง ตกแต่งด้วยกระดาษสา มีขนาด $12 \times 8 \times 3$

เซนติเมตร

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.6)

(1) ทำกล่อง ด้วยการตัดกระดาษแข็งเบอร์ 16 เป็นรูปกล่องสำหรับใส่นามบัตร แล้วตัดกระดาษแข็งเบอร์ 32 ทำฝาครอบกล่อง เพื่อปิดด้านบน ด้านข้าง และด้านล่างกล่อง แล้วห่อทั้งกล่องและฝาครอบกล่องด้วยกระดาษสาแต่ละมือ จากนั้นใช้เหล็กตอกทำรูฝาครอบกล่องไว้สำหรับเปิดปิดกล่อง

(2) ทำที่เปิดปิดกล่อง ด้วยลูกกลิ้งและเชือกกระดาษสา

แผนภาพที่ 4.6 กรรมวิธีการผลิตกล่องกระดาษทิชชูและกล่องนามบัตร

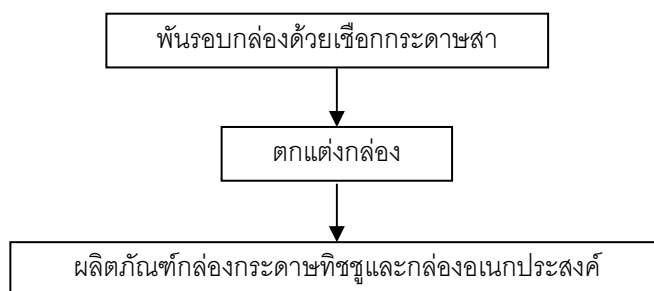
3. **กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม** เป็นกล่องไม้ไผ่สานมีฝา ตกแต่งด้วยเชือกกระดาษสา ลูกเดือย และเยื่อสาสีน้ำตาล

4. **กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม** เป็นกล่องไม้ไผ่สาน ตกแต่งด้วยเชือกกระดาษสา และเยื่อสาสีน้ำตาล มีขนาด $16.5 \times 24 \times 8$ เซนติเมตร

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.7)

(1) พันกล่องไม้ไผ่ด้วยเชือกกระดาษสา

(2) ตกแต่ง ด้วยลูกเดือย และเยื่อสาสีน้ำตาล

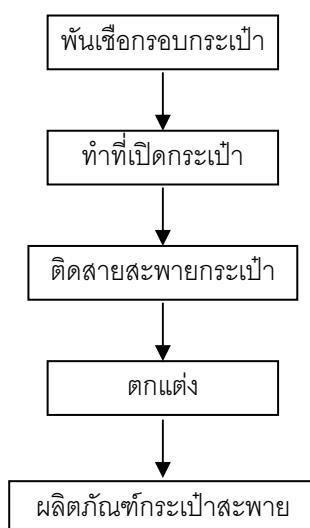
แผนภาพที่ 4.7 กรรมวิธีการผลิตกล่องอเนกประสงค์

4.6.5 กระเป๋า

1. กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ เป็นกระเป๋าจักสานที่พันด้วยเชือกกระดาศามีขนาด 20*26 เซนติเมตร หนัก 49 กรัม

กรรมวิธีการผลิต (แผนภาพที่ 4.8)

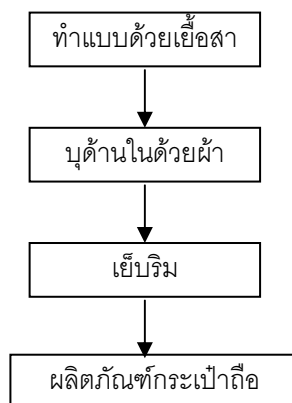
- (1) พันเชือกกระดาศารอบกระเป๋า
- (2) ทำที่เปิดกระเป๋า ด้วยไม้ระขามและเชือกกระดาศา
- (3) ติดสายสะพายกระเป๋าด้วยการเจาะรูด้านบนกระเป๋าสองด้าน และใช้เชือกกระดาศาทำสายสำหรับสะพายกระเป๋า
- (4) ตกแต่ง ด้วยการประดับไม้ระขามที่ก้นกระเป๋าทั้งสองด้าน

แผนภาพที่ 4.8 กรรมวิธีการผลิตกระเป๋าสะพาย

2. กระเป๋าทือ เป็นกระเป๋ที่ทำจากเยื่อสา ด้านในบุด้วยผ้าใยแก้ว กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.9)

ทำแบบกระเป๋ ด้วยเยื่อสาสีน้ำตาล และบุด้านในกระเป๋ด้วยผ้าใยแก้ว เย็บริมกระเป๋

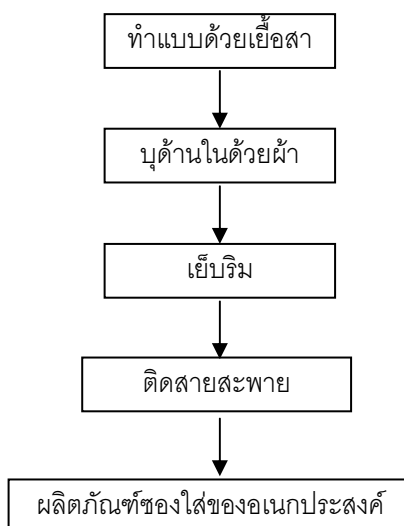
แผนภาพที่ 4.9 กรรมวิธีการผลิตกระเป๋าทือ

3. ซองใส่ของอเนกประสงค์ เป็นกระเป๋ที่ทำจากเยื่อสา ขนาด 9*17 เซนติเมตร ด้านในบุด้วยผ้าใยแก้ว มีสายสะพายที่ทำจากเชือกกระดาศา

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.10)

- 1) ทำแบบซอง ด้วยเยื่อสาสีน้ำตาล และบุด้านในกระเป๋ด้วยผ้าใยแก้ว และเย็บริมกระเป๋
- 2) ติดสายสะพายซอง ด้วยการเจาะรูด้านบนกระเป๋สองด้าน และใช้เชือกกระดาศาทำสาย

สำหรับสะพายกระเป๋

แผนภาพที่ 4.10 กรรมวิธีการผลิตซองใส่ของอเนกประสงค์

4.6.6 อัลบั้ม

1. **สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม** มีขนาด 20*14*4 เซนติเมตร หนัก 195 กรัม ใช้สำหรับใส่รูปขนาด 3.5*5 นิ้ว โดยสามารถใส่รูปได้ 36 รูป

2. **สมุดอัลบั้มยาว** มีขนาด 29*13*3 เซนติเมตร หนัก 195 กรัม ใส่รูปขนาด 3.5*5 นิ้ว ได้ 36 รูป

3. **กระเป๋อัลบั้ม** มีขนาด 19*15*2.5 เซนติเมตร หนัก 200 กรัม ใส่รูปขนาด 3.5*5 นิ้ว

4. **อัลบั้มผ่าปก** มีขนาด 21*26*4.5 เซนติเมตร ใส่รูปขนาด 3.5*5 นิ้ว

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.11)

1) ทำโครงอัลบั้ม ด้วยการตัดกระดาษแข็งเบอร์ 32 สำหรับทำปกหน้า ปกหลัง และสันปก แล้วใช้กระดาษสาซ้อนหน้าเชื่อมปกหน้า สันปก และปกหลังเข้าด้วยกัน ก็จะได้ปกของอัลบั้ม 1 แผ่นที่มีส่วนด้านหน้า สัน และด้านหลังอัลบั้มติดกัน ซึ่งหุ้มด้วยกระดาษสาซ้อนหน้า 1 ด้าน ส่วนอีกด้านสำหรับเป็นด้านนอกปกใช้กระดาษสาเยื่อหรือกระดาษสาตะม้อติด แล้วจึงใช้เหล็กตอก ตอกปกอัลบั้มส่วนที่เป็นด้านหน้าและด้านหลัง สำหรับใช้ติดไม้มะขาม และใส่เชือกกระดาษสาเพื่อทำที่เปิดปิดฝา

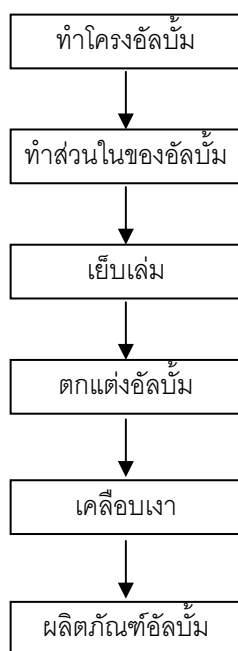
2) ทำส่วนในของอัลบั้ม ด้วยการตัดกระดาษสาซ้อนหน้าและกระดาษสาซ้อนบาง อย่างละ 10 แผ่น ขนาดเท่ากัน แล้วนำกระดาษสาซ้อนหน้าและซ้อนบางเรียงสลับกัน แล้วตัดกระดาษสาซ้อนหน้ารูปสามเหลี่ยมสำหรับทำมุมไว้เสียรูป

3) เย็บเล่มอัลบั้ม โดยการนำส่วนในของอัลบั้มมาซ้อนกับปกอัลบั้ม แล้วใช้เหล็กตอก ตอกตรงสัน ใช้เชือกกระดาษสาร้อยสันปก

4) ทำสันปกด้วยการติดกระดาษลูกฟูก และร้อยเชือกกระดาษสา และติดไม้มะขามสำหรับทำที่เปิดปิด หากเป็นกระเป๋อัลบั้มจะทำที่ถือด้วยเชือกปอสีขาว

5) ตกแต่งด้านหน้าอัลบั้ม ด้วยเมล็ดธัญพืช ข้างกะลาเล็ก เชือกกระดาษสาและใบยางพารา

6) เคลือบเงา ด้วยการฉีดยาเคลือบเงาเพื่อเคลือบเงาและกันแมลง

แผนภาพที่ 4.11 กรรมวิธีการผลิตอัลบั้ม

4.6.7 เฟรมประดับ

เฟรมติดผนังขนาดใหญ่ มีขนาด 36*46 เซนติเมตร ทำจากโครงไม้ ตกแต่งด้วยกระดาษสา และเมล็ดธัญพืช

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.12)

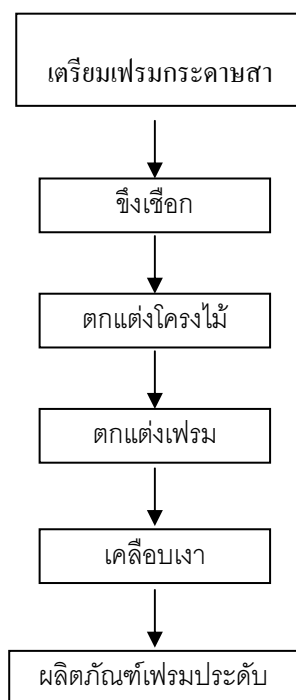
1) เตรียมเฟรมกระดาษสา ด้วยการตัดกระดาษสาชิ้นหนาให้ได้ขนาดตามโครงของเฟรม แล้วติดตาไก่ด้านข้าง ทั้ง 4 ด้าน

2) ชั่งเชือก ด้วยเชือกสีขาวเส้นเล็ก เพื่อยึดกระดาษสากับโครงไม้

3) ตกแต่งโครงไม้ ด้วยการใส่เชือกกระดาษสาพันรอบโครงไม้

4) ตกแต่งเฟรม ด้วย เมล็ดธัญพืช

5) เคลือบเงา ด้วยการฉีดยาเคลือบเงาเพื่อเคลือบเงาและกันแมลง

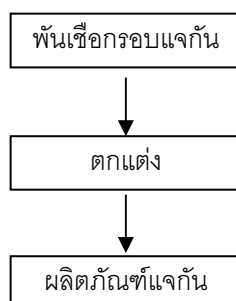
แผนภาพที่ 4.12 กรรมวิธีการผลิตเฟรมประดับ

4.6.8 แจกัน

โถแจกัน ขนาด 19*19*20 เซนติเมตร ทำจากโครงไม้ไผ่ ตกแต่งด้วยเชือกกระดาศา และ เมล็ดธัญพืช

กรรมวิธีการผลิต (แผนภาพที่ 4.13)

- 1) พันเชือกกระดาศารอบแจกัน
- 2) ตกแต่ง ด้วยเมล็ดธัญพืช เชือกปอสีขาวและไม้มะขาม
- 3) เคลือบเงา ด้วยการฉีดยาเคลือบเงาและกันแมลง

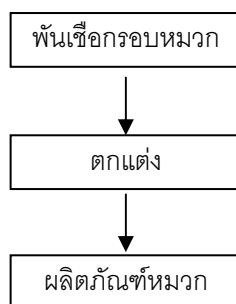

แผนภาพที่ 4.13 กรรมวิธีการผลิตโถแจกัน

4.6.9 หมวก

หมวกขนาดใหญ่ ผลิตจากหมวดสานไม้ไผ่ ตกแต่งด้วยเยื่อสาสีขาวย และเยื่อสาสีน้ำตาล
กรรมวิธีการผลิต (แผนภาพที่ 4.14)

- 1) พันเชือกกระดาษสารอบหมวก
- 2) ตกแต่ง ด้วยเชือกปอสีขาว เมล็ดธัญพืช และเยื่อสา

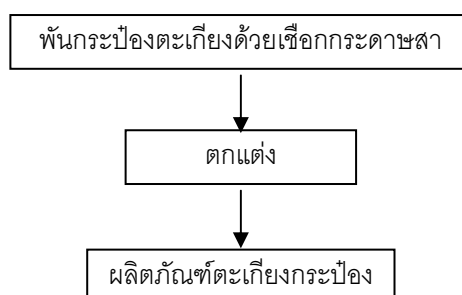
แผนภาพที่ 4.14 กรรมวิธีการผลิตหมวก

4.6.10 ตะเกียง

ตะเกียงกระป๋อง เป็นตะเกียงที่ทำจากกระป๋องอลูมิเนียม ตกแต่งด้วยเชือกกระดาษสาและ
เมล็ดธัญพืช

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.15)

- 1) พันเชือกกระดาษสารอบกล่องตะเกียง
- 2) ตกแต่งด้วยเมล็ดธัญพืช
- 3) เคลือบเงา ด้วยการฉีดยาเคลือบเงาและกันแมลง

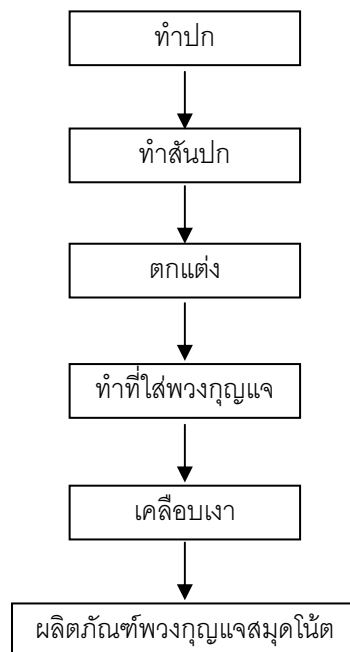
แผนภาพที่ 4.15 กรรมวิธีการผลิตตะเกียงกระป๋อง

4.6.11 พวงกุญแจ

พวงกุญแจสมุดโน้ตเป็นพวงกุญแจขนาด 5.5*5.5 เซนติเมตร มีน้ำหนัก 0.1 กรัม ทำจากกระดาศา

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.16)

- 1) ทำปกสมุด ด้วยการตัดกระดาศาแข็งเบอร์ 16 แล้วห่อด้วย กระดาศาซ้อนหนา
- 2) ใช้เหล็กตอก ตอกตรงสัน ใช้เชือกกระดาศาร้อยสันปก
- 3) ตกแต่ง ด้วยเยื่อสาสีขาว เชือกกระดาศา และขี้างกะลาเล็ก
- 4) ทำพวงกุญแจ ด้วยการใช้เหล็กตอกทำรู แล้วใส่หูพวงกุญแจ

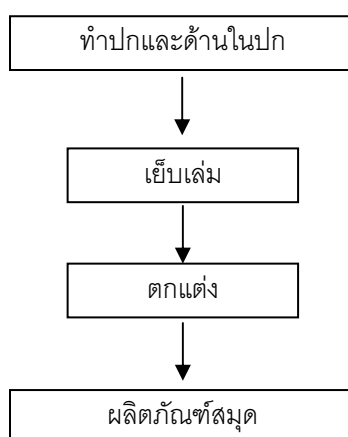
แผนภาพที่ 4.16 กรรมวิธีการผลิตพวงกุญแจสมุดโน้ต

4.6.12 สมุด

- (1) **สมุดโน้ตเล่มเล็ก** ทำจากกระดาศาซ้อนหนา กระดาศาเบอร์ 0.5 และกระดาศาแข็งเบอร์ 16
- (2) **สมุดโน้ตเล่มใหญ่** มีขนาด 15*20 ซม. ทำจากกระดาศาซ้อนหนา กระดาศาเบอร์ 0.5 และกระดาศาแข็งเบอร์ 16
- (3) **สมุดโทรศัพท์** มีขนาด 9.5*23 ซม. ทำจากกระดาศาซ้อนหนา กระดาศาเบอร์ 0.5 และกระดาศาแข็งเบอร์ 32

กรรมวิธีในการผลิต (แผนภาพที่ 4.17)

- (1) ทำปอกสมุด ด้วยการตัดกระดาศแข็งเบอร์ 16 หรือเบอร์ 32 แล้วห่อด้วยกระดาศสาชั้นหนา
- (2) ตัดกระดาศเบอร์ 0.5 ทำด้านในสมุด แล้วเรียงเป็นสมุด โดยมีจำนวน 18 หน้า
- (3) ตัดกาวสมุดโน้ตทำเป็นเล่ม หรือร้อยเชือกกระดาศสาทำเป็นเล่มในสมุดโทรศัพท์
- (4) ตกแต่ง ด้วยเชือกกระดาศสาและเมล็ดธัญพืช

แผนภาพที่ 4.17 กรรมวิธีการผลิตสมุด

จากกรรมวิธีการผลิตในผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของกลุ่มฯ สามารถแสดงรายละเอียดของวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์การผลิตได้ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 วัตถุดิบและอุปกรณ์การผลิต

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์การผลิต
ก๊ปติดผมนขนาดสั้นมีโบว์	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เยื่อสาสีขาวย เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> ก๊ปเหล็กขนาดสั้น เกสรดอกไม้ ลูกปัดไม้ สเปรย์พ่นเคลือบเงา หอยตกแต่ง	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ไล่ป็นกาว ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต ปืนกาว
ก๊ปติดผมนขนาดยาว	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เชือกกระดาศสา เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> ก๊ปเหล็กขนาดยาว เมล็ดธัญพืช สเปรย์พ่นเคลือบเงา	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ไล่ป็นกาว ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต ปืนกาว

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์การผลิต
ปิ่นปักผม	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เชือกกระดาศา เยื่อสาสีขาวย เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาศาอัดแข็ง เมล็ดธัญพืช ลวด สเปรย์พ่นเคลือบเงา	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> เหล็กตอก กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต
ที่คาดผม	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เยื่อสาสีขาวย เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> ที่คาดผมพลาสติก เมล็ดธัญพืช สเปรย์พ่นเคลือบเงา	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> เหล็กตอก กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต
การ์ดอวยพร	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาศาสีอ่อนบาง กระดาศาประกอบดอก <u>วัตถุดิบรอง</u> เมล็ธัญพืช สเปรย์พ่นเคลือบเงา	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด
กรอบรูปมาตรฐาน	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เชือกกระดาศา เยื่อสาสีขาวย เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาศาแข็งเบอร์ 32 แผ่นพลาสติกใส ลูกเดือย	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด
กล่องกระดาศาพืชชู	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาศาตะมะมือ เชือกกระดาศา เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาศาแข็งเบอร์ 16 กระดาศาแข็งเบอร์ 32 ลูกกลิ้ง ลูกบิดไม้	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> เหล็กตอก กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 2 ฟุต แผ่นรองตัด
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เชือกกระดาศา เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> กล่องทรงกลมสาน ลูกเดือย	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เชือกกระดาศา เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> กล่องสี่เหลี่ยมสาน	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 2 ฟุต แผ่นรองตัด จักรเย็บผ้า

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์การผลิต
กล่องนามบัตร	วัตถุดิบหลัก กระดาษสาและมือ เชือกกระดาษสา วัตถุดิบรอง กระดาษแข็งเบอร์ 16 กระดาษแข็งเบอร์ 32 ลูก กลิ้ง	วัสดุ กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด อุปกรณ์ เหล็กตอก กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 8 นิ้ว แผ่นรองตัด
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	วัตถุดิบหลัก เชือกกระดาษสา วัตถุดิบรอง กระเป๋าจักสานขนาด 20*26 ซม. ไม้มะขาม	วัสดุ กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด อุปกรณ์ เหล็กตอก กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต
กระเป๋าถือ	วัตถุดิบหลัก เยื่อสาสีน้ำตาล วัตถุดิบรอง ผ้าก๊น ผ้าใยกล้วย	วัสดุ กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด ด้ายวินัส อุปกรณ์ กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด จักรเย็บผ้า
ซองใส่ซองอเนกประสงค์	วัตถุดิบหลัก เชือกกระดาษสา เยื่อสาสีน้ำตาล วัตถุดิบรอง ผ้าก๊น ผ้าใยกล้วย	วัสดุ กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด ด้ายวินัส อุปกรณ์ กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด จักรเย็บผ้า
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	วัตถุดิบหลัก กระดาษสาซ้อนบาง กระดาษสาซ้อนหนา กระดาษสาลายเยื่อ เชือกกระดาษสา วัตถุดิบรอง กระดาษแข็งเบอร์ 32 กระดาษลูกฟูก ข้างกะลา เล็ก เมล็ดธัญพืช ไม้มะขาม สเปรย์พ่นเคลือบเงา	วัสดุ กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด อุปกรณ์ เหล็กตอก กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัด เหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด
สมุดอัลบั้มยาว	วัตถุดิบหลัก กระดาษสาซ้อนบาง กระดาษสาซ้อนหนา กระดาษสาลายเยื่อ เชือกกระดาษสา วัตถุดิบรอง กระดาษแข็งเบอร์ 32 ข้างกะลาเล็ก ผ้าใยกล้วย เมล็ดธัญพืช ไม้มะขาม สเปรย์พ่นเคลือบเงา	วัสดุ กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด อุปกรณ์ เหล็กตอก กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัด เหล็ก 2 ฟุต แผ่นรองตัด

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์การผลิต
กระเป๋าลับบี้	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาสาชั้นบาง กระดาสาชั้นหนา กระดาสาตะมื่อ เชือกกระดาสา <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาสาแข็งเบอร์ 32 เชือกปอสีขาว ใบยางพารา ไหมมะขาม	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> เหล็กตอก กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด
อัลบั้มผ้าปก	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาสาชั้นบาง กระดาสาชั้นหนา กระดาสาลายเยื่อ เชือกกระดาสา <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาสาแข็งเบอร์ 32 ไหมมะขาม	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> เหล็กตอก กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาสาชั้นหนา เชือกกระดาสา <u>วัตถุดิบรอง</u> โครงไม้ขนาด 36*46 ซม. เชือกสีขาวยเส้นเล็ก ตาไก่ เมล็ดธัญพืช สเปรย์พ่นเคลือบเงา	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> เหล็กตอก กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัด เหล็ก 2 ฟุต แผ่นรองตัด
โถแจกัน	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เชือกกระดาสา <u>วัตถุดิบรอง</u> แจกันสาน เชือกปอสีขาว เมล็ดธัญพืช ไหมมะขาม สเปรย์พ่นเคลือบเงา	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต
หมวกขนาดใหญ่	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เชือกกระดาสา เยื่อสาสีขาวย เยื่อสาสีน้ำตาล <u>วัตถุดิบรอง</u> หมวกสานขนาดใหญ่	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด
ตะเกียงกระป๋อง	<u>วัตถุดิบหลัก</u> เชือกกระดาสา <u>วัตถุดิบรอง</u> กระป๋องตะเกียง	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต
พวงกุญแจสมุดโน้ต	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาสาชั้นหนา กระดาสาตะมื่อ เชือกกระดาสา เยื่อสาสีขาวย <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาสาแข็งเบอร์ 16 ข้างกะลาเล็ก หูพวงกุญแจ	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไขมีด <u>อุปกรณ์</u> เหล็กตอก คีม กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 8 นิ้ว แผ่นรองตัด

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	วัตถุดิบ	อุปกรณ์การผลิต
สมุดโน้ตเล่มเล็ก	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาษสาชั้นหนา <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาษเบอร์ 0.5 กระดาษแข็งเบอร์ 16	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไข่มืด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด
สมุดโน้ตเล่มใหญ่	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาษสาชั้นหนา <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาษเบอร์ 0.5 กระดาษแข็งเบอร์ 16	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไข่มืด <u>อุปกรณ์</u> กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัดเหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด
สมุดโทรศัพท์	<u>วัตถุดิบหลัก</u> กระดาษสาชั้นหนา เชือกกระดาษสา <u>วัตถุดิบรอง</u> กระดาษเบอร์ 0.5 กระดาษแข็งเบอร์ 32 เมล็ดธัญพืช สเปรย์พ่นเคลือบเงา	<u>วัสดุ</u> กาวลาเท็กซ์ ปากกา ไข่มืด <u>อุปกรณ์</u> เหล็กตอก กรรไกร คัตเตอร์ ไม้บรรทัด เหล็ก 1 ฟุต แผ่นรองตัด

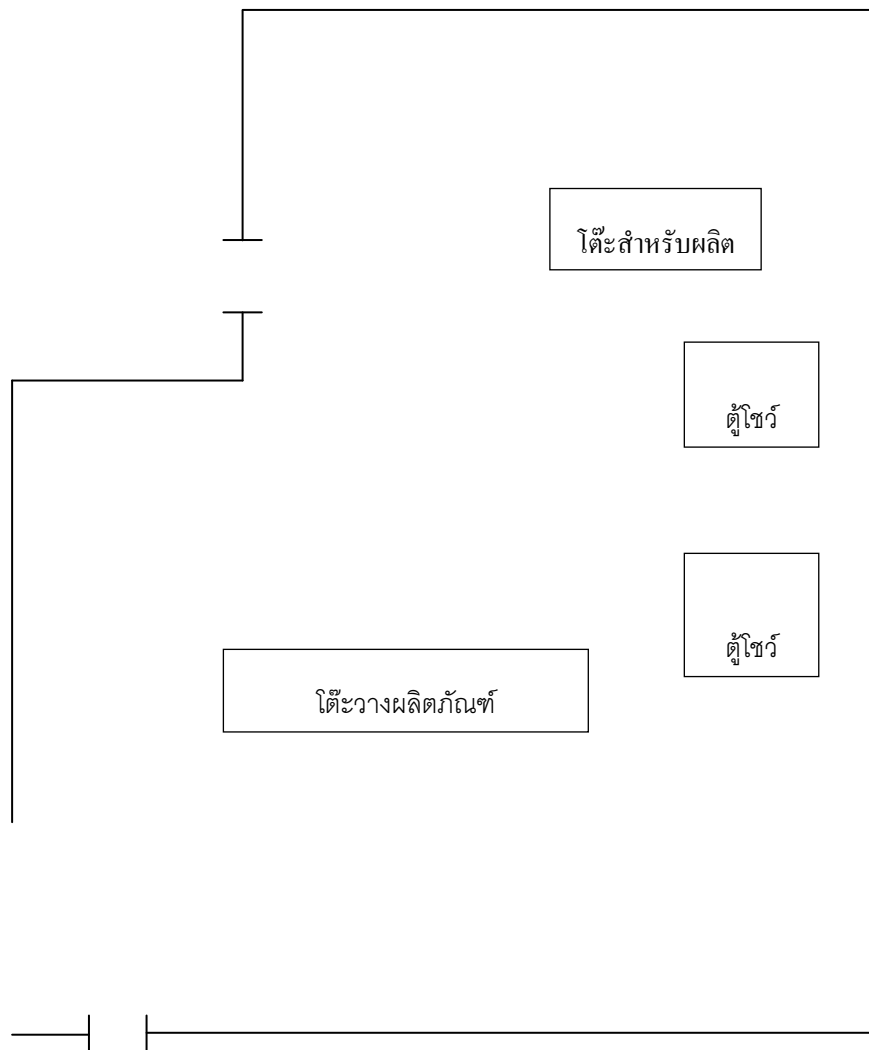
ที่มา : จากการสำรวจ

4.7 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต

กลุ่มฯ ได้มีการการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางด้านการตัดกระดาษ จากการใช้กรรไกรหรือมีดมาเป็นเครื่องตัดไฟฟ้า โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

4.8 สภาพและผังของสถานที่ผลิต

ในปัจจุบันกลุ่มฯ ยังไม่มีสถานที่ทำการผลิต จึงใช้บริเวณชั้นล่างของบ้านประธานกลุ่มฯ ซึ่งเป็นบ้านปูน 2 ชั้น หลังคากระเบื้องมีขนาดกว้าง 2.50 เมตร ยาว 5 เมตร ดังแผนภาพที่ 4.18

แผนภาพที่ 4.18 ผังแสดงสถานที่ผลิตของกลุ่มฯ

4.9 การจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต

กระบวนการผลิตของกลุ่มฯ มีของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตไม่มากเป็นเพียงเศษกระดาษชิ้นเล็กๆ เนื่องจากกลุ่มฯ จะนำวัตถุดิบที่เหลือใช้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น นำมาผลิตพวงกุญแจสมุดโน้ต และสำหรับเศษวัสดุที่เหลือใช้ที่ไม่สามารถนำไปใช้ผลิตอะไรได้อีกนั้น แบ่งได้เป็น

1. เศษเยื่อสา เมื่อรวบรวมได้จำนวนมาก กลุ่มฯ จะนำไปขายให้กับกิจการผลิตกระดาษสาที่ไม่ต้องการความแข็งแรงของเส้นใยมากนัก (เพื่อใช้ตัดม้วนกับเยื่อสาที่มีคุณภาพ)
2. เศษกระดาษแข็งหรือกระดาษอื่นๆ ที่ไม่ใช่กระดาษสา เมื่อรวบรวมได้จำนวนมากสามารถขายให้กับพ่อค้ารับซื้อของเก่า

3. เศษไม้ผุ หรือชิ้นส่วนไม้จากวัสดุที่นำมาประกอบ จะนำไปผึ่งแดดให้แห้งและทำลายด้วยการเผา

4.10 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์

กลุ่มฯ จะทำการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทั้งในระหว่างการผลิตและก่อนการส่งมอบ โดยประธาน ที่ปรึกษา และรองประธานฝ่ายผลิต ด้วยการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ 3 ด้าน คือ ด้านความประณีต ด้านรูปทรง และด้านความสะอาด แล้วจึงจัดเก็บผลิตภัณฑ์ไว้ในตู้โชว์เพื่อป้องกันแมลงวันเจาะรู แต่ปัญหาในการเก็บผลิตภัณฑ์ไว้นานๆ คือ กระจาดสาจะมีมากขึ้นและขึ้นรา ซึ่งกลุ่มฯ ได้แก้ไขโดยการนำผลิตภัณฑ์ไปตากแดดไล่ความชื้น

4.11 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต

4.11.1 ปัญหาด้านการผลิต

1. ผลิตภัณฑ์ที่เก็บไว้นานจะขึ้นราและมีมอด
2. แรงงานพื้นเชื้อกกระดาศามีไม่เพียงพอ เนื่องจากปัจจุบันเป็นแรงงานผู้สูงอายุ ซึ่งไม่สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตเมื่อกลุ่มฯ มีความต้องการเชื้อกกระดาศาเพิ่ม
3. ตู้เก็บผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันแมลงวันเจาะรูกระดาศามีไม่เพียงพอ

4.11.2 ความต้องการทางการผลิตของกลุ่มฯ

1. ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องไล่ความชื้น เพื่อไล่ความชื้นในผลิตภัณฑ์ไม่ให้เกิดปัญหาผลิตภัณฑ์ขึ้นรา
2. ต้องการตู้เก็บผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันปัญหาแมลงวันเจาะรู
3. ต้องการทราบวิธีการกำจัดมอดในผลิตภัณฑ์

4.12 ศักยภาพการผลิต

4.12.1 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์

ศักยภาพของผลิตภัณฑ์เมื่อพิจารณาจากยอดขาย พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพสูงสุดคือ สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม มียอดขาย 16,000 บาท และมีอัตรายอดขายต่อยอดขายรวมร้อยละ 11.88 รองมาคือ สมุดอัลบั้มยาว และ กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ มียอดขาย 15,000 และ 14,000 บาท และมีอัตรายอดขายต่อยอดขายรวมร้อยละ 11.14 และ 10.40 ตามลำดับ โดย กระเป๋าทูเป็นผลิตภัณฑ์ที่มียอดขายต่ำสุด คือ 1,000 บาท และมีอัตรายอดขายต่อยอดขายรวม ร้อยละ 0.74

ศักยภาพของผลิตภัณฑ์เมื่อพิจารณาจาก อัตรากำไรต่อราคาขายปลีก พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพมากที่สุดคือ กล้องนามบัตร มีอัตรากำไรต่อราคาขายร้อยละ 54.03 รองมาคือ ปิ่นปักผม และกิ๊บติดผม ขนาดยาว มีอัตรากำไรต่อราคาขายร้อยละ 36.26 และ 24.97 ตามลำดับ โดยกระเป๋าทูเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำสุด คือ มีอัตรากำไรต่อราคาขาย -45.07 ส่วนศักยภาพของผลิตภัณฑ์จากอัตรากำไรต่อราคาขายส่ง พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพมากที่สุดคือ ปิ่นปักผม มีอัตรากำไรต่อราคาขายร้อยละ 15.01 รองมาคือ ที่คาด

ผม และกล่องอเนกประสงค์ทรงกลม มีอัตรากำไรต่อราคาขายร้อยละ 13.91 และ 10.37 ตามลำดับ โดย ของใส่ของอเนกประสงค์เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำสุด มีอัตรากำไรต่อราคาขายร้อยละ -82.75

ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ เมื่อพิจารณาจาก อัตรากำไรต่อต้นทุนในการขายปลีก พบว่า กล่องนามบัตรมีศักยภาพสูงที่สุด มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 117.55 รองมาคือ ปิ่นปักผม และกิ๊บติดผมขนาดยาว มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 56.88 และ 33.28 โดย ของใส่ของอเนกประสงค์เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำสุด คือ มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ -27.04 ส่วนศักยภาพของผลิตภัณฑ์ เมื่อพิจารณาจาก อัตรากำไรต่อต้นทุนในการขายส่ง พบว่า ปิ่นปักผมมีศักยภาพสูงที่สุด มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 17.66 รองมาคือ ที่คาดผมและกล่องอเนกประสงค์ทรงกลม มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ 16.15 และ 11.57 โดย ของใส่ของอเนกประสงค์เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพต่ำสุด คือ มีอัตรากำไรต่อต้นทุนร้อยละ -45.28

จากศักยภาพในด้านยอดขาย อัตรากำไรต่อราคาและอัตรากำไรต่อต้นทุนในการขายปลีก จะเห็นว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพโดยรวมสูงที่สุดคือ กล่องนามบัตร รองมาคือ กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ และ ปิ่นปักผม ตามลำดับ ส่วนในการขายส่ง ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพโดยรวมสูงที่สุดคือ กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ รองมาคือ กล่องนามบัตร และปิ่นปักผม โดย กระเป๋าถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพโดยรวมต่ำที่สุดทั้งในการขายปลีกและการขายส่ง ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ยอดขายและอัตรากำไรของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณขายต่อปี		ราคาขาย(บาทต่อหน่วย)	
	ขายปลีก	ขายส่ง	ขายปลีก	ขายส่ง
กิปติดผมนานดสั้นมีโบว์	100	0	20.00	18.00
กิปติดผมนานยาว	100	0	25.00	18.00
ปิ่นปักผม	80	0	40.00	30.00
ที่คาดผม	50	0	50.00	45.00
การ์ดอวยพร	200	0	20.00	18.00
กรอบรูปมาตรฐาน	20	0	85.00	80.00
กล่องกระดาษทิชชู	50	50	80.00	60.00
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	20	0	190.00	180.00
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	30	0	220.00	180.00
กล่องนามบัตร	50	200	50.00	25.00
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	50	0	280.00	250.00
กระเป๋าถือ	10	0	100.00	90.00
ซองใส่ซองอเนกประสงค์	150	0	40.00	30.00
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	200	0	80.00	65.00
สมุดอัลบั้มยาว	150	0	100.00	95.00
กระเป๋าอัลบั้ม	15	0	95.00	80.00
อัลบั้มผ่าปก	15	0	100.00	95.00
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	40	0	210.00	200.00
โถแจกัน	15	0	200.00	180.00
หมวกขนาดใหญ่	10	0	280.00	250.00
ตะเกียงกระป๋อง	50	0	55.00	40.00
พวงกุญแจสมุดโน้ต	800	0	10.00	8.00
สมุดโน้ตเล่มเล็ก	200	0	20.00	18.00
สมุดโน้ตเล่มใหญ่	0	200	55.00	40.00
สมุดโทรศัพท์	0	50	55.00	40.00
รวม				

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ยอดขายต่อปี(บาท)			อัตรายอดขายของผลิตภัณฑ์ต่อ ยอดขายรวม(ร้อยละ)
	ขายปลีก	ขายส่ง	รวม	
กิปติคผขนาดสั้นมีโบว์	2,000.00	0.00	2,000.00	1.49
กิปติคผขนาดยาว	2,500.00	0.00	2,500.00	1.86
ปิ่นปักผม	3,200.00	0.00	3,200.00	2.38
ที่คาดผม	2,500.00	0.00	2,500.00	1.86
การ์ดอวยพร	4,000.00	0.00	4,000.00	2.97
กรอบรูปมาตรฐาน	1,700.00	0.00	1,700.00	1.26
กล่องกระดาสีชมพู	4,000.00	3,000.00	7,000.00	5.20
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	3,800.00	0.00	3,800.00	2.82
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	6,600.00	0.00	6,600.00	4.90
กล่องนามบัตร	2,500.00	5,000.00	7,500.00	5.57
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	14,000.00	0.00	14,000.00	10.40
กระเป๋าถือ	1,000.00	0.00	1,000.00	0.74
ซองใส่ซองอเนกประสงค์	6,000.00	0.00	6,000.00	4.46
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	16,000.00	0.00	16,000.00	11.88
สมุดอัลบั้มยาว	15,000.00	0.00	15,000.00	11.14
กระเป๋าอัลบั้ม	1,425.00	0.00	1,425.00	1.06
อัลบั้มผ่าปก	1,500.00	0.00	1,500.00	1.11
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	8,400.00	0.00	8,400.00	6.24
โถแจกัน	3,000.00	0.00	3,000.00	2.23
หมวกขนาดใหญ่	2,800.00	0.00	2,800.00	2.08
ตะเกียงกระป๋อง	2,750.00	0.00	2,750.00	2.04
พวงกุญแจสมุดโน้ต	8,000.00	0.00	8,000.00	5.94
สมุดโน้ตเล่มเล็ก	4,000.00	0.00	4,000.00	2.97
สมุดโน้ตเล่มใหญ่	0.00	8,000.00	8,000.00	5.94
สมุดโทรศัพท์	0.00	2,000.00	2,000.00	1.49
รวม	116,675.00	18,000.00	134,675.00	100.00

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	ต้นทุนรวม(บาท)		
		ขายปลีก	ขายส่ง	รวม
กิปติดผขนาดสั้นมีโบว์	19.17	1,916.98	0.00	1,916.98
กิปติดผขนาดยาว	18.76	1,875.79	0.00	1,875.79
ปิ่นปักผม	25.50	2,039.74	0.00	2,039.74
ที่คาดผม	38.74	1,937.10	0.00	1,937.10
การ์ดอวยพร	17.68	3,535.64	0.00	3,535.64
กรอบรูปมาตรฐาน	87.57	1,751.34	0.00	1,751.34
กล่องกระดาษทิชชู	72.38	3,618.89	3,618.89	7,237.78
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	161.33	3,226.63	0.00	3,226.63
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	191.50	5,745.01	0.00	5,745.01
กล่องนามบัตร	22.98	1,149.14	4,596.55	5,745.69
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	230.29	11,514.43	0.00	11,514.43
กระเป๋าถือ	145.07	1,450.69	0.00	1,450.69
ซองใส่ซองอเนกประสงค์	54.83	8,223.87	0.00	8,223.87
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	72.22	14,444.37	0.00	14,444.37
สมุดอัลบั้มยาว	103.02	15,453.32	0.00	15,453.32
กระเป๋าอัลบั้ม	84.65	1,269.76	0.00	1,269.76
อัลบั้มผ่าปก	108.22	1,623.27	0.00	1,623.27
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	240.38	9,615.05	0.00	9,615.05
โถแจกัน	187.85	2,817.72	0.00	2,817.72
หมวกขนาดใหญ่	261.41	2,614.12	0.00	2,614.12
ตะเกียงกระป๋อง	57.85	2,892.43	0.00	2,892.43
พวงกุญแจสมุดโน้ต	11.07	8,853.47	0.00	8,853.47
สมุดโน้ตเล่มเล็ก	23.09	4,617.58	0.00	4,617.58
สมุดโน้ตเล่มใหญ่	48.76	0.00	9,752.60	9,752.60
สมุดโทรศัพท์	43.30	0.00	2,165.01	2,165.01
รวม		112,186.34	20,133.05	132,319.39

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	กำไรต่อหน่วย(บาท)		อัตรากำไรต่อราคา(ร้อยละ)	
	ขายปลีก	ขายส่ง	ขายปลีก	ขายส่ง
กิปติคพมขนาดสั้นมีโบว์	0.83	-1.17	4.15	-6.50
กิปติคพมขนาดยาว	6.24	-0.76	24.97	-4.21
ปิ่นปักผม	14.50	4.50	36.26	15.01
ที่คาดผม	11.26	6.26	22.52	13.91
การ์ดอวยพร	2.32	0.32	11.61	1.79
กรอบรูปมาตรฐาน	-2.57	-7.57	-3.02	-9.46
กล่องกระดาสทิงชู	7.62	-12.38	9.53	-20.63
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	28.67	18.67	15.09	10.37
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	28.50	-11.50	12.95	-6.39
กล่องนามบัตร	27.02	2.02	54.03	8.07
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	49.71	19.71	17.75	7.88
กระเป๋าถือ	-45.07	-55.07	-45.07	-61.19
ซองใส่ซองอเนกประสงค์	-14.83	-24.83	-37.06	-82.75
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	7.78	-7.22	9.72	-11.11
สมุดอัลบั้มยาว	-3.02	-8.02	-3.02	-8.44
กระเป๋าอัลบั้ม	10.35	-4.65	10.89	-5.81
อัลบั้มผ่าปก	-8.22	-13.22	-8.22	-13.91
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	-30.38	-40.38	-14.46	-20.19
โถแจกัน	12.15	-7.85	6.08	-4.36
หมวกขนาดใหญ่	18.59	-11.41	6.64	-4.56
ตะเกียงกระป๋อง	-2.85	-17.85	-5.18	-44.62
พวงกุญแจสมุดโน้ต	-1.07	-3.07	-10.67	-38.34
สมุดโน้ตเล่มเล็ก	-3.09	-5.09	-15.44	-28.27
สมุดโน้ตเล่มใหญ่	6.24	-8.76	11.34	-21.91
สมุดโทรศัพท์	11.70	-3.30	21.27	-8.25
รวม	132.40	-192.60		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	อัตรากำไรต่อต้นทุน(ร้อยละ)	
	ขายปลีก	ขายส่ง
กิปติดผมนานสั้นมีโบว์	4.33	-6.10
กิปติดผมนานยาว	33.28	-4.04
ปิ่นปักผม	56.88	17.66
ที่คาดผม	29.06	16.15
การ์ดอวยพร	13.13	1.82
กรอบรูปมาตรฐาน	-2.93	-8.64
กล่องกระดาษทิชชู	10.53	-17.10
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	17.77	11.57
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	14.88	-6.01
กล่องนามบัตร	117.55	8.78
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	21.59	8.56
กระเป๋าถือ	-31.07	-37.96
ซองใส่ซองอเนกประสงค์	-27.04	-45.28
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	10.77	-10.00
สมุดอัลบั้มยาว	-2.93	-7.79
กระเป๋าอัลบั้ม	12.23	-5.49
อัลบั้มผ่าปก	-7.59	-12.21
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	-12.64	-16.80
โถแจกัน	6.47	-4.18
หมวกขนาดใหญ่	7.11	-4.37
ตะเกียงกระป๋อง	-4.92	-30.85
พวงกุญแจสมุดโน้ต	-9.64	-27.71
สมุดโน้ตเล่มเล็ก	-13.37	-22.04
สมุดโน้ตเล่มใหญ่	12.79	-17.97
สมุดโทรศัพท์	27.02	-7.62
รวม		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

4.12.2 ศักยภาพของปัจจัยการผลิต

กลุ่มฯ มีศักยภาพในการจัดหาปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ เนื่องจากวัตถุดิบของกลุ่มฯ เป็นวัตถุดิบที่หาซื้อได้ง่าย และมีขายอยู่ทั่วไป กลุ่มฯจึงสามารถเลือกซื้อได้ทั้งจากในท้องที่ และในตัวเมืองเชียงใหม่ และทำให้กลุ่มฯได้ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ยกเว้นในปัจจัยประเภทเชือกกระดาสาบ่าน กลุ่มฯ ประสบปัญหาเชือกกระดาสาบ่านที่มีคุณภาพและราคาถูกมีไม่เพียงพอ เนื่องจากปัจจุบันกลุ่มฯ จำผู้สูงอายุผลิตซึ่งในกรณีที่มีคำสั่งซื้อปริมาณมากจะไม่สามารถผลิตได้ทัน

4.12.3 ศักยภาพของกระบวนการผลิต

กลุ่มฯ มีศักยภาพในการผลิตเนื่องจาก มีปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่จัดหาได้ง่าย คือ สามารถหากระดาสาบ่านและผลิตภัณฑ์จักสานซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญได้จากภายในหมู่บ้าน นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังมีแรงงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และมีฝีมือ จึงทำให้เกิดงานหัตถกรรมที่มีหลากหลายรูปแบบ หลายสีและหลายประเภทให้เลือก มีความสวยงาม ประณีต สะอาด และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จนทำให้ได้รับรางวัล 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล และเป็นที่ยอมรับของลูกค้าทั่วไป

บทที่ 5

การตลาด

5.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด

5.1.1 การบริหารการตลาด

การตัดสินใจทางการตลาดจะขึ้นอยู่กับประธานกลุ่มฯ และที่ปรึกษา ส่วนสมาชิกที่เป็นแรงงานในการผลิตจะเป็นผู้ช่วยในการขาย โดยในการบริหารการตลาด กลุ่มฯ จะเน้นการนำผลิตภัณฑ์ออกจากร้านตามงานประเพณีต่างๆ ของจังหวัด เพื่อทำการทดลองตลาด และเป็นการแนะนำกลุ่มฯ รวมถึงเพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ให้เป็นที่รู้จัก นอกจากนี้กลุ่มฯ ได้จัดส่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เข้าประกวดตามงานต่างๆ เช่น โครงการหนึ่งตำบล-หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่มีความสำคัญสำหรับงานหัตถกรรมในปัจจุบัน และเมื่อได้รับรางวัลก็ทำให้โอกาสทางการตลาดของกลุ่มฯ มีมากขึ้น

สำหรับรางวัลที่กลุ่มฯ ได้รับมีดังนี้

- รางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 ประเภทผลิตภัณฑ์กระดาสาบ่าน จาก สุรินทร์ พลาซ่า
- รางวัลหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เขตภาคเหนือตอนบน จากสมาคมชาวเหนือร่วมกับจังหวัดภาคเหนือตอนบน วันที่ 9 ก.ย.2544 โดยผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรางวัลคือ กีบติดผม และชุดกระดาสาบ่าน และได้รับหนังสือรับรองเข้าโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทกลุ่มแปรรูปกระดาสาบ่าน จากอำเภอสันป่าตอง วันที่ 1 ก.ย.2545

นอกจากนี้ กลุ่มฯ ยังหาตลาดสำรองในพื้นที่ เพื่อเป็นการรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ในช่วงที่ไม่มีคำสั่งซื้อจากลูกค้าหลัก ทำให้สมาชิกมีงานทำมีรายได้

5.1.2 การวางแผนการตลาด

ช่วงเวลาการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ. 2544 มีเพียงช่วงเดือน ตุลาคม – ธันวาคม ดังตารางที่ 5.1 เนื่องจากเพิ่งเริ่มก่อตั้งกลุ่มฯ โดยการวางแผนการตลาดของกลุ่มฯ ในระยะสั้นจะเป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อและผลิตเพื่อสำรองสินค้าไว้ขายในงานต่างๆ ส่วนแผนการผลิตระยะยาวของกิจการคือ การขยายช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ ให้กว้างขวางโดยเน้นการขายปลีกจากการออกจากร้านแสดงสินค้า

ตารางที่ 5.1 ช่วงเวลาการจัดจำหน่ายของแต่ละผลิตภัณฑ์ ปี พ.ศ.2544

ผลิตภัณฑ์	ช่วงเวลา											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กิปติคผขนาดสั้นมีโบว์										←		→
กิปติคผขนาดยาว										←		→
ปิ่นปักผม										←		→
ที่คาดผม										←		→
การ์ดอวยพร										←		→
กรอบรูปมาตรฐาน										←		→
กล่องกระดาษทิชชู										←		→
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม										←		→
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม										←		→
กล่องนามบัตร										←		→
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่										←		→
กระเป๋าถือ										←		→
ซองใส่ซองอเนกประสงค์										←		→
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม										←		→
สมุดอัลบั้มยาว										←		→
กระเป๋าอัลบั้ม										←		→
อัลบั้มฝาปก										←		→
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่										←		→
โถแจกัน										←		→
หมวกขนาดใหญ่										←		→
ตะเกียงกระป๋อง										←		→
พวงกุญแจสมุดโน้ต										←		→
สมุดโน้ตเล่มเล็ก										←		→
สมุดโน้ตเล่มใหญ่										←		→
สมุดโทรศัพท์										←		→

ที่มา : จากการสำรวจ

5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

จากการออกร้านในงานฤดูหนาว ในปี พ.ศ.2544 ของจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้กลุ่มฯ ได้ทราบความต้องการของลูกค้า และได้ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ในปี พ.ศ.2545 ดังนี้ (ตารางที่ 5.2)

1. สลักที่ยึดในผลิตภัณฑ์กระเป๋ามาจากเดิมใช้ท่อนไม้มะขามมีราคา 0.5 -1 บาท ขนาดเล็ก แต่จากการตอบรับของลูกค้าพบว่าเมื่อนำไปใช้งานจะทำให้เปิดปิดกระเป๋าลำบาก ทางกลุ่มฯ จึงเปลี่ยนมาใช้ลูกกลิ้งที่ทำจากไม้และมีความโค้งมนทำให้เปิดปิดกระเป๋าง่ายแถมจะมีราคาแพงกว่า โดยลูกกลิ้งมีราคาเม็ดละ 1-2 บาท

2. ตัวเข็มยึดสำหรับปิ่นปักผม ได้เปลี่ยนจากการใช้ลวดทองแดงดัด มาเป็นแท่งไม้แทนเนื่องจาก สีของทองเหลืองไม่เข้ากับสีของปิ่น

บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ.2544 ยังไม่มีการใช้ จนมาถึงในปี พ.ศ.2545 ถึงได้มีการใช้พลาสติกห่อ และมีป้ายโฆษณาสินค้า แสดง ที่อยู่และเลขบัญชี ของกลุ่มฯ เพื่อความสะดวกในการติดต่อและการชำระเงิน

ตารางที่ 5.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

การพัฒนา	ปี (พ.ศ.)	
	2544	2545
สลักยึดกระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	●	●
ที่เสียบปิ่นปักผม	●	●
พลาสติกห่อผลิตภัณฑ์	●	●
ป้ายโฆษณาผลิตภัณฑ์	●	●

หมายเหตุ : ● → หมายถึง ปีที่เริ่มผลิต

● → หมายถึง ปีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ที่มา : จากการสำรวจ

5.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย

5.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ

ช่องทางการจัดจำหน่ายใน 3 เดือนสุดท้ายของปี พ.ศ.2544 มีดังนี้ (แผนภาพที่ 5.1)

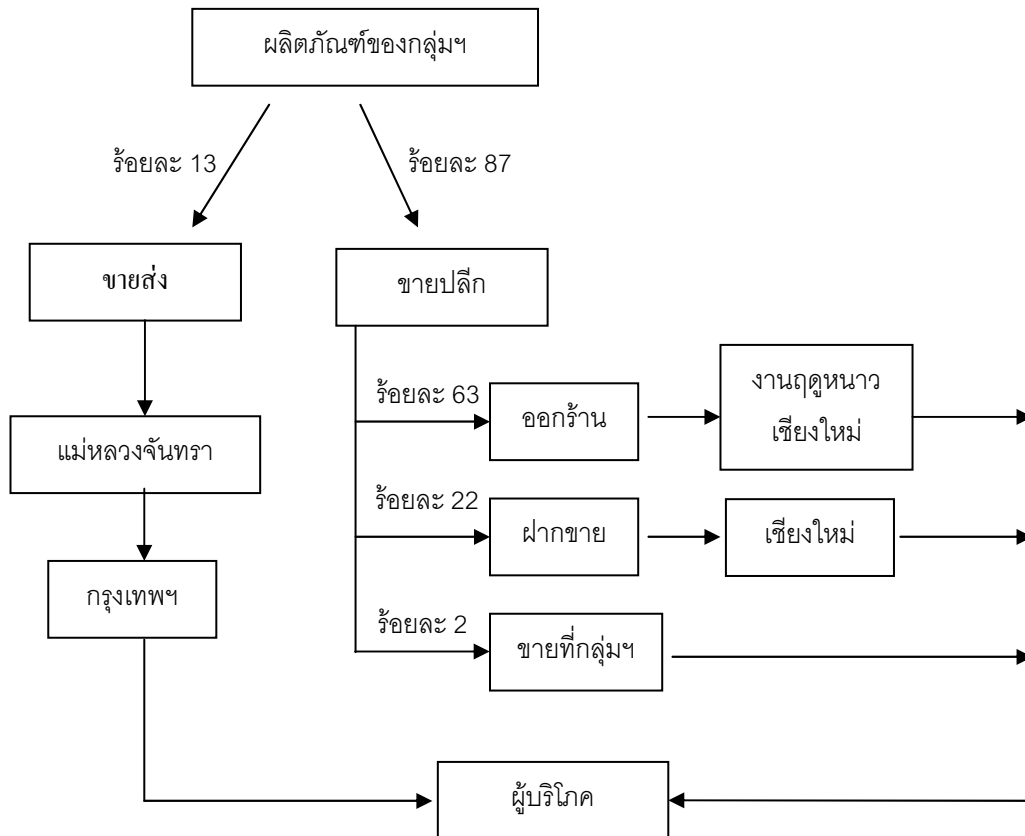
1. ขายส่ง ร้อยละ 13 ของช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งหมด โดยเป็นการขายส่งให้กับลูกค้าหลัก คือ แม่หลวงจันทราเพียงรายเดียว

2. ขายปลีก ร้อยละ 87 ได้แก่

2.1 การออกร้านในงานฤดูหนาวจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 63 ของช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งหมด

2.2 การฝากขายตามร้านที่อยู่ในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง และตัวเมืองเชียงใหม่ ยอดการขายยังมีจำนวนไม่มากนักเนื่องจากเพิ่งเริ่มผลิตสินค้าเพื่อฝากขาย ในช่วง 3 เดือนสุดท้ายของปี 2544 ประมาณร้อยละ 22 ของช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งหมด

2.3 การขายปลีกให้ลูกค้าที่เข้ามาเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์ ณ ที่ทำการของกลุ่มฯ ในช่วง 3 เดือนสุดท้ายของปี 2544 มีปริมาณน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 2 ของช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งหมด

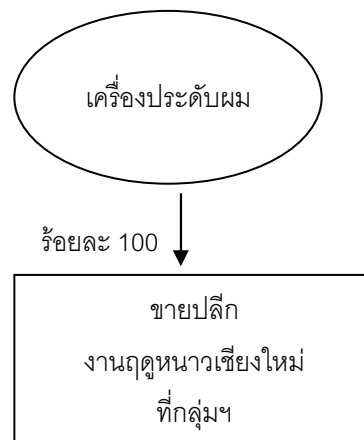

แผนภาพที่ 5.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ

5.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์

ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์พิจารณาตามประเภทของผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

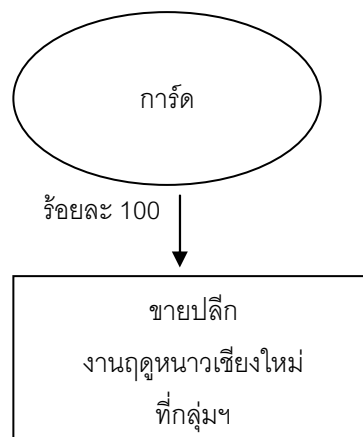
1. ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องประดับผม ได้แก่ กิ๊บติดผมขนาดสั้นมีโบว์ กิ๊บติดผมขนาดยาวปิ่นปักผม ที่คาดผม มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.2)

แผนภาพที่ 5.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องประดับผม

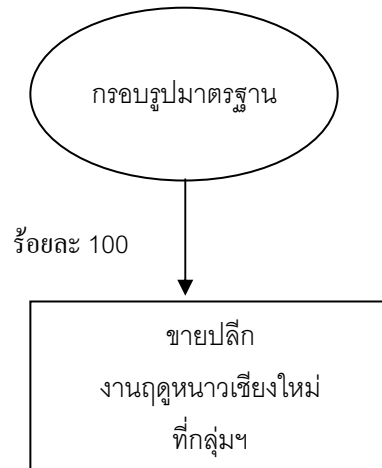
2. ผลิตภัณฑ์ประเภทการ์ด ได้แก่ การ์ดอวยพร มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่

5.3)

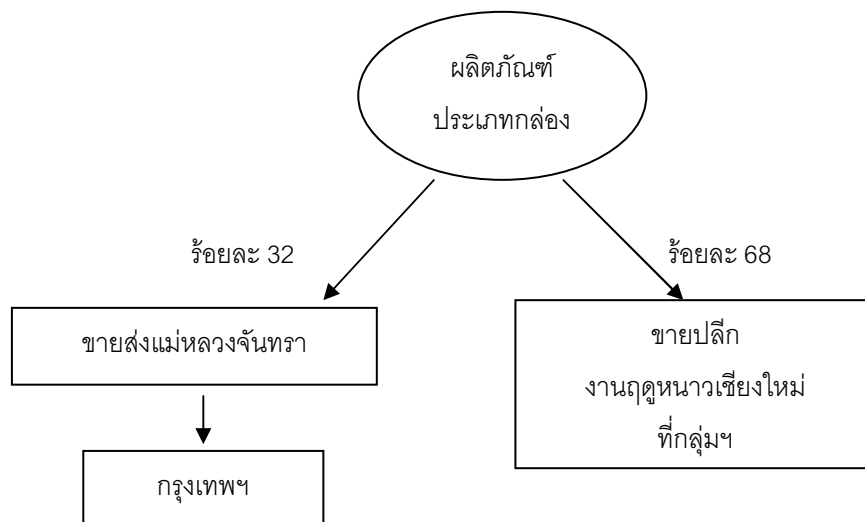
แผนภาพที่ 5.3 ช่องทางการจัดจำหน่ายของการ์ดอวยพร

3. ผลิตภัณฑ์กรอบรูปมาตรฐาน มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.4)

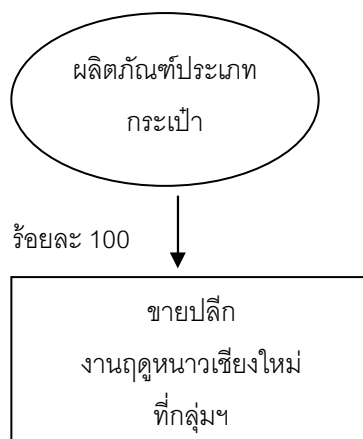
แผนภาพที่ 5.4 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกรอบรูปมาตรฐาน

4. ผลิตภัณฑ์ประเภทกล่อง ได้แก่ กล่องกระดาสานทึบ กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยมและกล่องนามบัตร โดยกล่องกระดาสานทึบกล่องอเนกประสงค์ทรงกลมมีทั้งขายปลีกและขายส่ง ส่วนกล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยมและกล่องนามบัตร มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.5)

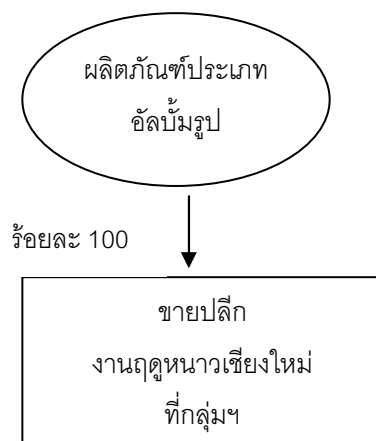
แผนภาพที่ 5.5 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทกล่อง

5. ผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋ามีได้แก่ กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ กระเป๋าทู้อ และซองใส่ของอเนกประสงค์ มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.6)

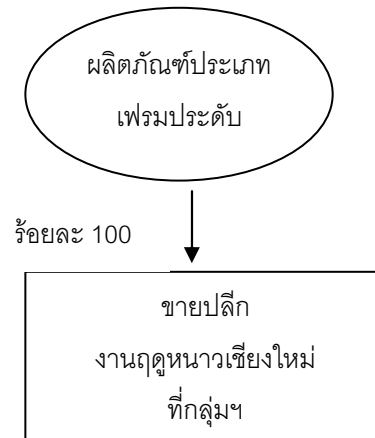
แผนภาพที่ 5.6 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋า

6. ผลิตภัณฑ์ประเภทอัลบั้มรูป ได้แก่ สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม สมุดอัลบั้มยาว กระเป๋าอัลบั้ม และอัลบั้มผ่าปก มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.7)

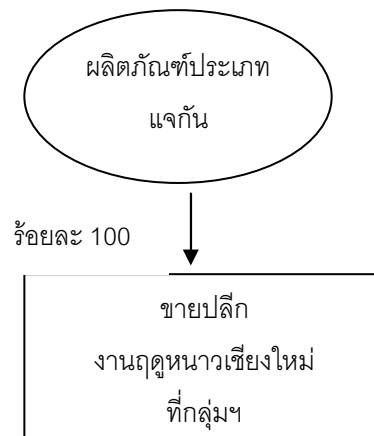
แผนภาพที่ 5.7 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทอัลบั้มรูป

7. ผลิตภัณฑ์ประเภทเฟรมประดับ ได้แก่ เฟรมติดผนังขนาดใหญ่ มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.8)

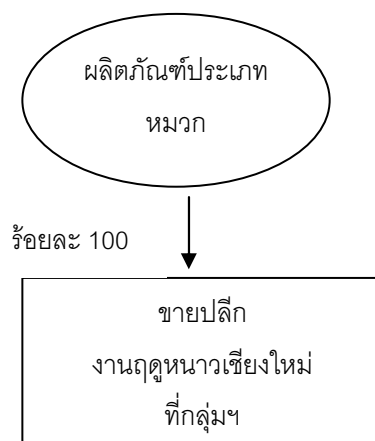
แผนภาพที่ 5.8 ช่องทางการจัดจำหน่ายของเฟรมติดผนังขนาดใหญ่

8. ผลิตภัณฑ์ประเภทแจกัน ได้แก่ โถแจกัน มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.9)

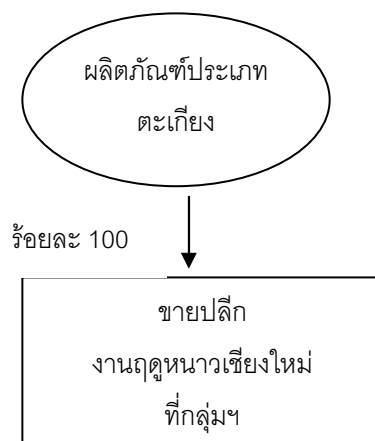
แผนภาพที่ 5.9 ช่องทางการจัดจำหน่ายของโถแจกัน

9. ผลิตภัณฑ์ประเภทหมวก ได้แก่ หมวกขนาดใหญ่ มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.10)

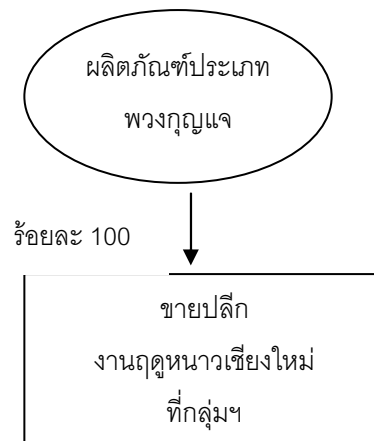
แผนภาพที่ 5.10 ช่องทางการจัดจำหน่ายของหมวกขนาดใหญ่

10. ผลิตภัณฑ์ประเภทตะเกียง ได้แก่ ตะเกียงกระป๋อง มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.11)

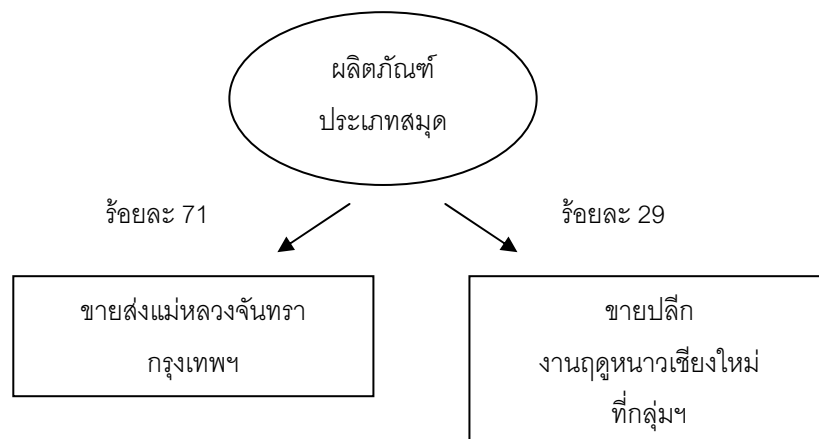
แผนภาพที่ 5.11 ช่องทางการจัดจำหน่ายของตะเกียงกระป๋อง

11. ผลิตภัณฑ์ประเภทพวงกุญแจ ได้แก่ พวงกุญแจสมุดโน้ต มีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.12)

แผนภาพที่ 5.12 ช่องทางการจัดจำหน่ายของพวงกุญแจสมุดโน้ต

12. ผลิตภัณฑ์ประเภทสมุด ได้แก่ สมุดโน้ตเล่มเล็ก สมุดโน้ตเล่มใหญ่ และสมุดโทรศัพท์ โดยสมุดโน้ตเล่มเล็กมีการขายปลีกเพียงอย่างเดียว ส่วนสมุดโน้ตเล่มใหญ่ และสมุดโทรศัพท์เป็นการขายส่งเพียงอย่างเดียว (แผนภาพที่ 5.13)

แผนภาพที่ 5.13 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ประเภทสมุด

5.4 ราคาและการตั้งราคา

การตั้งราคาของผลิตภัณฑ์ ในปี พ.ศ.2544 พบว่า ราคาขายปลีกจะอยู่ระหว่าง 10 บาท – 280 บาท และราคาขายส่งจะอยู่ระหว่าง 8 บาท – 250 บาท โดยในการตั้งราคาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ จะมีประธานและที่ปรึกษาเป็นผู้คิดและกำหนดราคาอย่างง่าย ๆ แล้วนำเข้าไปประชุมเพื่อตัดสินใจภายใต้การเห็นชอบของสมาชิก

หลักการกำหนดราคาของกลุ่มฯ เป็นแบบ mark on เนื่องจากกลุ่มฯ ได้หาต้นทุนจากการประมาณมูลค่าของวัตถุดิบที่ใช้ พร้อมด้วยค่าความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ โดยค่าความคิดในการออกแบบจะพิจารณาจากความยากง่าย ความสวยงามและคุณค่าเมื่อนำไปใช้งาน ไม่ได้มีการเปรียบเทียบกับราคาตลาด โดยในการคิดต้นทุนของกลุ่มฯ ยังไม่ได้รวมค่าแรงงานของประธานและที่ปรึกษา และค่าเสื่อมราคา

จากการวิเคราะห์ต้นทุนซึ่งจะมีต้นทุนของผลิตภัณฑ์สูงกว่าต้นทุนที่กลุ่มฯ คิดเนื่องจากได้พิจารณาต้นทุนค่าแรงของแรงงานทุกคนและค่าเสื่อมราคาแล้ว พบว่า ในกรณีราคาขายปลีก ผลิตภัณฑ์ที่มี mark on เป็นบวกมีเพียง 6 ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่ mark on สูงที่สุดได้แก่ กล้องนามบัตร mark on ร้อยละ 80.97 รองมาคือ ปิ่นปักผม กิ๊บติดผมขนาดยาว สมุดโทรศัพท์ ที่คาดผม และกระเป๋าสะพายขนาดใหญ่ mark on ร้อยละ 28.73, 13.10, 8.41, 6.14 และ 1.17 ตามลำดับ โดยกระเป๋าถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ mark on ต่ำสุดหรือขาดทุนร้อยละ -38.1944 ส่วนในกรณีราคาขายส่ง พบว่า ทุกผลิตภัณฑ์มี mark on ติดลบหรือขาดทุน โดยผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนน้อยที่สุดคือ ปิ่นปักผม mark on ร้อยละ -3.45 รองมาคือ ที่คาดผม และกล่องอเนกประสงค์ทรงกลม มี mark on ร้อยละ -4.47 และ -7.59 ตามลำดับ ของใส่ของอเนกประสงค์ มี mark on ติดลบมากที่สุดคือร้อยละ -50.33 รายละเอียดดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 ราคาและการตั้งราคา

รายการ	กำไร กับต้นทุนขนาดชิ้นมีใบ	กำไร กับต้นทุนขนาดยาว	ปี ปี	กำไร กับต้นทุน	กำไร กับต้นทุน	กำไร กับต้นทุน	กำไร กับต้นทุน
1. ต้นทุนการผลิต	19.17	18.76	25.50	38.74	17.68	87.57	
2. ต้นทุนการตลาด	3.35	3.35	5.58	8.36	3.35	14.87	
3. ราคาขายปลีก	20.00	25.00	40.00	50.00	20.00	85.00	
4. ราคาขายส่ง	18.00	18.00	30.00	45.00	18.00	80.00	
5. ต้นทุนรวมต่อหน่วย (1)+(2)	22.52	22.10	31.07	47.11	21.02	102.44	
6. ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนรวม (3)-(5)	-2.52	2.90	8.93	2.89	-1.02	-17.44	
7. ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนรวม (4)-(5)	-4.52	-4.10	-1.07	-2.11	-3.02	-22.44	
8. Mark on ของการขายปลีก	-11.17	13.10	28.73	6.14	-4.87	-17.02	
9. Mark on ของการขายส่ง	-20.06	-18.57	-3.45	-4.47	-14.38	-21.90	

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

รายการ	กล่องกระดาษทิชชู	กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	กล่องอเนกประสงค์สี่เหลี่ยม	กล่องนามบัตร	กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่
1. ต้นทุนการผลิต	72.38	161.33	191.50	22.98	230.29
2. ต้นทุนการตลาด	11.15	33.46	33.46	4.65	46.47
3. ราคาขายปลีก	80.00	190.00	220.00	50.00	280.00
4. ราคาขายส่ง	60.00	180.00	180.00	25.00	250.00
5. ต้นทุนรวมต่อหน่วย (1)+(2)	83.53	194.79	224.96	27.63	276.76
6. ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนรวม (3)-(5)	-3.53	-4.79	-4.96	22.37	3.24
7. ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนรวม (4)-(5)	-23.53	-14.79	-44.96	-2.63	-26.76
8. Mark on ของการขายปลีก	-4.23	-2.46	-2.20	80.97	1.17
9. Mark on ของการขายส่ง	-28.17	-7.59	-19.99	-9.52	-9.67

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

รายการ	กระป๋ากี้อ	ของใส่ของเนกประกอบ	สมุดอัตรับี่ส่ห่ล่ยม	สมุดอัตรับ่ยมว	กระป๋ากี้อ	อัตรับ่ผ่ปก	เฟรมดัดม่้งจนวนใหญ่
1. ต้นทุนการผลิต	145.07	54.83	72.22	103.02	84.65	108.22	240.38
2. ต้นทุนการตลาด	16.73	5.58	12.08	17.66	14.87	17.66	37.18
3. ราคาขายปลีก	100.00	40.00	80.00	100.00	95.00	100.00	210.00
4. ราคาขายส่ง	90.00	30.00	65.00	95.00	80.00	95.00	200.00
5. ต้นทุนรวมต่อหน่วย (1)+(2)	161.80	60.40	84.30	120.68	99.52	125.88	277.55
6. ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนรวม (3)-(5)	-61.80	-20.40	-4.30	-20.68	-4.52	-25.88	-67.55
7. ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนรวม (4)-(5)	-71.80	-30.40	-19.30	-25.68	-19.52	-30.88	-77.55
8. Mark on ของการขายน่ล่ก	-38.19	-33.78	-5.11	-17.14	-4.54	-20.56	-24.34
9. Mark on ของการขายน่ส่ง	-44.37	-50.33	-22.90	-21.28	-19.61	-24.53	-27.94

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

รายการ	โตเจกัน	หมวดขนาดใหญ่	ตะเกียงกระป๋อง	พวงกุญแจสมุดโน้ต	สมุดโน้ตเล่มเล็ก	สมุดโน้ตเล่มใหญ่	สมุดโทรศัพท์
1. ต้นทุนการผลิต	187.85	261.41	57.85	11.07	23.09	48.76	43.30
2. ต้นทุนการตลาด	33.46	46.47	7.44	1.49	3.35	7.44	7.44
3. ราคาขายปลีก	200.00	280.00	55.00	10.00	20.00	55.00	55.00
4. ราคาขายส่ง	180.00	250.00	40.00	8.00	18.00	40.00	40.00
5. ต้นทุนรวมต่อหน่วย (1)+(2)	221.31	307.88	65.28	12.55	26.43	56.20	50.74
6. ส่วนต่างของราคาขายปลีกกับต้นทุนรวม (3)-(5)	-21.31	-27.88	-10.28	-2.55	-6.43	-1.20	4.26
7. ส่วนต่างของราคาขายส่งกับต้นทุนรวม (4)-(5)	-41.31	-57.88	-25.28	-4.55	-8.43	-16.20	-10.74
8. Mark on ของการขายปลีก	-9.63	-9.06	-15.75	-20.34	-24.34	-2.13	8.41
9. Mark on ของการขายส่ง	-18.66	-18.80	-38.73	-36.27	-31.91	-28.82	-21.16

ที่มา : จากการสำรวจและกรคำนวณ

5.5 การส่งเสริมการขาย

กลุ่มฯ ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการขาย และได้ส่งเสริมการขายโดยเน้นทางด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการออกร้านตามงานใหญ่ๆ ของจังหวัด หรือของหน่วยงานราชการ ที่จัดเพื่อส่งเสริมสินค้าหัตถกรรม โดยเป้าหมายของกลุ่มฯ คือ เพื่อการตลาด เผยแพร่ความเป็นมาของกลุ่มฯ ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากลูกค้าที่มาเที่ยวชมงาน นอกจากนี้ กลุ่มฯ ยังได้ส่งเสริมการขายผ่านระบบ internet ซึ่งกลุ่มฯ ได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูลของ web site ทั้งของทางราชการและของเอกชน ในการนำข้อมูลและรูปภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เผยแพร่ลงใน webside คือ www.thaitambon.com จากองค์การบริหารส่วนตำบล และ www.thaivillagecrafts.com ของนายกิตติ อดิพัฒน์นากรทางดง

5.5.1 วิธีการรักษาลูกค้าเก่า

1. การให้เครดิตจ่ายเงินกับลูกค้า จำนวน 15 วัน โดยวงเงินต้องไม่เกิน 2,000-8,000 บาท
2. การแถมสินค้าชนิดอื่นๆ ที่กลุ่มฯ คิดขึ้นมาใหม่ สำหรับลูกค้าที่มียอดสั่งซื้อจำนวนมาก
3. การประชาสัมพันธ์ผ่านระบบ internet
4. การออกร้านแสดงสินค้าตามงานต่างๆ

5.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่

กลุ่มฯ มีบริการส่งสินค้าให้สำหรับลูกค้าที่กลุ่มฯ นำสินค้าไปฝากขาย โดยกลุ่มฯ อำนวยความสะดวกให้เพราะต้องการมาตรวจดูความเรียบร้อยของสินค้าที่มาฝากไว้

5.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด

5.6.1 ปัญหาด้านการตลาด

1. ขาดข้อมูลสำหรับการนำสินค้าไปแสดงในงานอื่นๆ นอกจากที่เคยไปขายมา
2. การตั้งราคาของกลุ่มฯ ยังไม่ได้พิจารณาจากต้นทุนค่าแรงงานของประธานและที่ปรึกษา และค่าเสื่อมราคา

5.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ ต้องการแหล่งข้อมูลข่าวสารและการอำนวยความสะดวกในการนำผลิตภัณฑ์ไปวางขาย

5.7 ศักยภาพทางการตลาด

กลุ่มฯ มีศักยภาพทางการตลาดไม่มากนักเนื่องจากเพิ่งเริ่มก่อตั้งกลุ่มฯ ยังไม่เป็นที่รู้จักของลูกค้า มีตลาดไม่กว้างขวางนัก และยังขาดข้อมูลในการนำผลิตภัณฑ์ออกขายตามงานอื่นๆ นอกจากที่เคยไปมา แต่กลุ่มฯ จะมีการส่งเสริมการขายและเน้นการออกร้านแสดงสินค้าเพื่อให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และมีช่องทางการจำหน่ายกว้างขวางขึ้น

บทที่ 6

การเงิน

6.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน

6.1.1 การบริหารการเงิน

การจัดการด้านการเงินของกลุ่มฯ อยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการ มีประธานกลุ่มฯ เป็นผู้ตัดสินใจและจัดทำบัญชี มีที่ปรึกษาและเลขานุการเป็นผู้ช่วย การบริหารการเงินของกลุ่มฯ หลังจากคืนหุ้นให้กับสมาชิกเมื่อมีการยกเลิกกลุ่มฯ ครั้งแรกแล้ว ในการรวมกลุ่มฯ ครั้งที่ 2 เป็นการผลิตโดยยังไม่มีการบินผลกำไรให้กับสมาชิก เนื่องจากกลุ่มฯ ยังมีภาระหนี้สินจากเงินที่ประธานและที่ปรึกษาได้จ่ายในการคืนหุ้นให้กับสมาชิกในรอบแรก และเป็นช่วงที่ต้องการเงินทุนในการหมุนเวียนการผลิต จึงใช้รายได้ที่ได้จากการขายเป็นทุนหมุนเวียนในการผลิตและจ่ายค่าจ้างให้กับสมาชิกที่ทำการผลิตเป็นรายวัน

6.1.2 การวางแผนการเงิน

แผนทางการเงินในระยะสั้นของกลุ่มฯ คือ การมีรายได้เพียงพอเพื่อให้กลุ่มฯ อยู่รอด ส่วนแผนระยะยาวคือการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานทางราชการในการสนับสนุนงบประมาณให้กับกลุ่มฯ เพื่อให้กลุ่มฯ มีความมั่นคงทางการเงินมากขึ้น

6.2 แหล่งเงินทุน

เมื่อเริ่มก่อตั้ง กลุ่มฯ เดือน ตุลาคม ปี พ.ศ.2544 มีสมาชิก 28 คน มีการลงหุ้นเป็นทุนดำเนินการ หุ้นละ 100 บาท จำนวน 147 หุ้น รวมเป็นเงิน 14,700 บาท ต่อมาเมื่อยกเลิกกลุ่มฯ และรวมหุ้นกันใหม่ เดือนมีนาคม พ.ศ.2545 กลุ่มฯ มีทุนดำเนินการจำนวน 8,300 บาท พร้อมด้วยวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตที่เหลือจากการดำเนินการผลิตรอบแรก โดยทุนในการดำเนินการรอบ 2 นี้ มาจากทุนที่เหลือจากการคืนหุ้น 6,000 บาท และเงินทุนจากการระดมหุ้นรอบใหม่หุ้นละ 100 บาท จำนวน 23 หุ้นจากสมาชิก 15 คน มีเงินทุน 2,300 บาท รายละเอียดดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 แหล่งเงินทุนของกิจการ

แหล่งเงินทุน	ปีที่ได้รับ (พ.ศ.)	จำนวนเงิน (บาท)	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้
จากการลงหุ้นรอบแรก	2544	14,700	ก่อตั้งกลุ่มฯ
จากการลงหุ้นรอบสอง	2545	8,300	ก่อตั้งกลุ่มฯ รอบสอง

ที่มา : จากการสำรวจ

6.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน

6.3.1 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ปี พ.ศ.2544 พบว่า กลุ่มมี ยอดขายรวม 134,675 บาท มาจากยอดขายปลีก 116,675 บาท และยอดขายส่ง 18,000 บาท โดยมีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 156,218.53 บาท นั่นคือ กลุ่มฯ ขาดทุนทั้งสิ้น 21,543.53 บาท ซึ่งจากตารางต้นทุนในภาคผนวก ค. จะเห็นว่า ส่วนมากมาจากการขาดทุนในส่วนของต้นทุนไม่เป็นเงินสด ต้นทุนการตลาดและต้นทุนบริหารจัดการ โดยผลิตภัณฑ์ที่มีกำไรสูงสุดคือ ปิ่นปักผม มีกำไร 672.84 บาท รองมาคือ กล้องนามบัตร กิ๊บติดผมขนาดยาว และที่คาดผม มีกำไร 484.97 , 258.64 และ 105.94 บาท ที่เหลือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุน โดยผลิตภัณฑ์ที่ขาดทุนมากที่สุดคือ สมุดโน้ตเล่มใหญ่ ขาดทุน 3,377.35 บาท ดังตารางที่ 6.2 และงบกำไรขาดทุน

ตารางที่ 6.2 ผลการดำเนินงาน

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณขาย		ต้นทุน(บาท)		
	ขายปลีก	ขายส่ง	ต่อหน่วย	ขายปลีก	ขายส่ง
กิ๊บติดผมขนาดสั้นมีโบว์	100	0	22.83	2,282.55	0.00
กิ๊บติดผมขนาดยาว	100	0	22.41	2,241.36	0.00
ปิ่นปักผม	80	0	31.59	2,527.16	0.00
ที่คาดผม	50	0	47.88	2,394.06	0.00
การ์ดอวยพร	200	0	21.33	4,266.78	0.00
กรอบรูปมาตรฐาน	20	0	103.81	2,076.29	0.00
กล้องกระดาดหิซซู	50	50	84.56	4,228.17	4,228.17
กล้องอเนกประสงค์ทรงกลม	20	0	197.89	3,957.77	0.00
กล้องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	30	0	228.06	6,841.72	0.00
กล้องนามบัตร	50	200	28.06	1,403.01	5,612.02
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	50	0	281.06	14,053.11	0.00
กระเป๋าถือ	10	0	163.35	1,633.47	0.00
ซองใส่ของอเนกประสงค์	150	0	60.92	9,137.80	0.00
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	200	0	85.42	17,084.60	0.00
สมุดอัลบั้มยาว	150	0	122.32	18,347.41	0.00
กระเป๋าอัลบั้ม	15	0	100.90	1,513.47	0.00
อัลบั้มผ่าปก	15	0	127.51	1,912.68	0.00
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	40	0	281.00	11,239.80	0.00
โถแจกัน	15	0	224.41	3,366.08	0.00
หมวกขนาดใหญ่	10	0	312.19	3,121.86	0.00

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณขาย		ต้นทุน(บาท)		
	ขายปลีก	ขายส่ง	ต่อหน่วย	ขายปลีก	ขายส่ง
ตะเกียงกระป๋อง	50	0	65.97	3,298.62	0.00
พวงกุญแจสมุดโน้ต	800	0	12.69	10,153.28	0.00
สมุดโน้ตเล่มเล็ก	200	0	26.74	5,348.72	0.00
สมุดโน้ตเล่มใหญ่	0	200	56.89	0.00	11,377.35
สมุดโทรศัพท์	0	50	51.42	0.00	2,571.20
รวม			2,761.21	132,429.79	23,788.75

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุน(บาท)	รายได้(บาท)			กำไร (บาท)
	รวม	ขายปลีก	ขายส่ง	รวม	
กิปติดมขนาดสั้นมีโบว์	2,282.55	2,000.00	0.00	2,000.00	-282.55
กิปติดมขนาดยาว	2,241.36	2,500.00	0.00	2,500.00	258.64
ปิ่นปักผม	2,527.16	3,200.00	0.00	3,200.00	672.84
ที่คาดผม	2,394.06	2,500.00	0.00	2,500.00	105.94
การ์ดอวยพร	4,266.78	4,000.00	0.00	4,000.00	-266.78
กรอบรูปมาตรฐาน	2,076.29	1,700.00	0.00	1,700.00	-376.29
กล่องกระดาษหิขุ	8,456.35	4,000.00	3,000.00	7,000.00	-1,456.35
กล่องอเนกประสงค์ทรงกลม	3,957.77	3,800.00	0.00	3,800.00	-157.77
กล่องอเนกประสงค์ทรงสี่เหลี่ยม	6,841.72	6,600.00	0.00	6,600.00	-241.72
กล่องนามบัตร	7,015.03	2,500.00	5,000.00	7,500.00	484.97
กระเป๋าสะพายขนาดใหญ่	14,053.11	14,000.00	0.00	14,000.00	-53.11
กระเป๋าถือ	1,633.47	1,000.00	0.00	1,000.00	-633.47
ซองใส่ซองอเนกประสงค์	9,137.80	6,000.00	0.00	6,000.00	-3,137.80
สมุดอัลบั้มสี่เหลี่ยม	17,084.60	16,000.00	0.00	16,000.00	-1,084.60
สมุดอัลบั้มยาว	18,347.41	15,000.00	0.00	15,000.00	-3,347.41
กระเป๋าอัลบั้ม	1,513.47	1,425.00	0.00	1,425.00	-88.47
อัลบั้มผ่าปก	1,912.68	1,500.00	0.00	1,500.00	-412.68
เฟรมติดผนังขนาดใหญ่	11,239.80	8,400.00	0.00	8,400.00	-2,839.80
โกแจกัน	3,366.08	3,000.00	0.00	3,000.00	-366.08
หมวกขนาดใหญ่	3,121.86	2,800.00	0.00	2,800.00	-321.86
ตะเกียงกระป๋อง	3,298.62	2,750.00	0.00	2,750.00	-548.62

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุน(บาท)	รายได้(บาท)			กำไร (บาท)
	รวม	ขายปลีก	ขายส่ง	รวม	
พวงกุญแจสมุดโน้ต	10,153.28	8,000.00	0.00	8,000.00	-2,153.28
สมุดโน้ตเล่มเล็ก	5,348.72	4,000.00	0.00	4,000.00	-1,348.72
สมุดโน้ตเล่มใหญ่	11,377.35	0.00	8,000.00	8,000.00	-3,377.35
สมุดโทรศัพท์	2,571.20	0.00	2,000.00	2,000.00	-571.20
รวม	156,218.53	116,675.00	18,000.00	134,675.00	-21,543.53

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

กลุ่มอาชีพสตรีผลิตภัณฑกระดาดสาบ้านไร่
ประมาณการงบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544

รายการ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รายได้		
ยอดขายสินค้า (บาท)	134,675.00	100.00
<u>หัก ส่วนลด / รับคืน</u>	0.00	0.00
ยอดขายสินค้าสุทธิ	134,675.00	100.00
<u>หัก ต้นทุนสินค้าขาย</u>		
ค่าวัตถุดิบ	47,993.59	
ค่าวัสดุ	4,273.60	
ค่าแรง	68,832.05	
ค่าเสื่อมราคา	11,220.14	
	132,319.39	98.25
กำไรขั้นต้น	2,355.61	1.75
<u>หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน</u>		
ค่าใช้จ่ายทางการตลาด	21,872.92	16.24
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	2,026.22	1.50
ค่าเสื่อมราคา - เครื่องใช้สำนักงาน	0.00	0.00
ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงานตัดบัญชี	0.00	0.00
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	23,899.14	17.75
กำไรจากการดำเนินงาน	-21,543.53	-16.00

บวก รายได้อื่นๆ	0.00	0.00
รวมกำไรก่อนหักดอกเบี้ย	-21,543.53	-16.00
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	0.00	0.00
กำไรก่อนหักภาษี	-21,543.53	-16.00
หัก ภาษี	0.00	0.00
กำไรสุทธิหลังหักภาษี	-21,543.53	-16.00
กำไรสุทธิ	-21,543.53	-16.00

6.3.2 สถานภาพทางการเงิน

สภาพทางการเงินของกลุ่มฯ ในปี พ.ศ.2544 ไม่ดีนักเนื่องจากการดำเนินงานของกลุ่มฯ ประสบกับการขาดทุนจำนวน 21,544 บาท เป็นการผลิดเพื่อให้มีทุนสำหรับหมุนเวียนในการผลิตและการจ้างแรงงานรายวัน โดยยังไม่มีการปันผลหุ้นเนื่องจากเพิ่งเริ่มผลิตได้ 3 เดือน ซึ่งสามารถสรุปเป็นงบดุลได้ว่า กลุ่มฯ มีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 723,156 บาท มาจากสินทรัพย์หมุนเวียน 34,005 บาท และสินทรัพย์ถาวร 689,151 บาท โดยกลุ่มฯ ไม่มีหนี้สินและมีส่วนของเจ้าของมูลค่า 723,156 บาท ดังบัญชีงบดุล

กลุ่มอาชีพสตรีผลิตภัณฑ์กระดาสาบ้านไร่

ประมาณการงบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544

	จำนวน	ร้อยละ
สินทรัพย์		
<u>สินทรัพย์หมุนเวียน</u>		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	24,000.00	3.32
ลูกหนี้การค้า	0.00	0.00
สินค้าสำเร็จรูป	1,005.00	0.14
งานระหว่างทำ	3,000.00	0.41
วัตถุดิบคงเหลือ	6,000.00	0.83
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	34,005.00	4.70
<u>สินทรัพย์ถาวร</u>		
ที่ดิน	80,000.00	11.06
อาคาร	250,000.00	34.57
เครื่องจักร/เครื่องมือเครื่องใช้	38,779.00	5.36
ยานพาหนะและอุปกรณ์อื่นๆ	504,346.46	69.74
เครื่องใช้สำนักงาน	13,450.00	1.86

หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	197,423.99	27.30
รวมสินทรัพย์ถาวร	689,151.47	95.30
สินทรัพย์อื่น		
ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงานรอตตัดบัญชี	0.00	0.00
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	723,156.47	100.00
หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ		
หนี้สินหมุนเวียน		
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	0.00	0.00
เจ้าหนี้ถึงกำหนดชำระ 1 ปี	0.00	0.00
รวมหนี้สินหมุนเวียน	0.00	0.00
หนี้สินระยะยาว		
เจ้าหนี้เงินกู้ระยะยาว		0.00
รวมหนี้สินระยะยาว	0.00	0.00
ส่วนของผู้เจ้าของ		
ทุน	744,700.00	102.98
กำไรสะสมต้นงวด	0.00	0.00
บวก กำไรสุทธิ	-21,543.53	-2.98
กำไรสะสมปลายงวด	-21,543.53	-2.98
รวมส่วนของผู้เจ้าของ	723,156.47	100.00
รวมหนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ	723,156.47	100.00

6.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน

6.4.1 ปัญหาด้านการเงิน

1. ทุนหมุนเวียนในการผลิตของกลุ่มฯ มีไม่เพียงพอ
2. กลุ่มฯ ยังไม่มีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

6.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ ต้องการคำแนะนำจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทางด้านการบริหารเงินกลุ่มฯ และการจัดทำบัญชี

6.5 ศักยภาพทางการเงิน

การวิเคราะห์ศักยภาพทางการเงินของกิจการจะแบ่งออกเป็นส่วนของสภาพคล่อง ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ความสามารถในการกู้ยืม ความสามารถในการทำกำไร และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) พิจารณาจาก ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital) พบว่า กลุ่มฯ มีทุนหมุนเวียนสุทธิ เท่ากับ 34,005.00 บาท หมายความว่า มีทุนหมุนเวียนสุทธิสำหรับการดำเนินงานทั้งหมด 34,005.00 บาท

2. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity/Efficiency Ratio)

1) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio) เท่ากับ 263.32 รอบ นั่นคือ สินค้าคงเหลือจะหมุนเวียนเปลี่ยนสภาพเป็นยอดขาย 263.32 ครั้งต่อปี หรือ มีความเร็วในการขายสินค้า 263.32 ครั้งต่อปี

2) อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in Days) ประมาณ 1 วัน อธิบายได้ว่า กลุ่มฯ สามารถขายสินค้าได้ภายในประมาณ 1 วัน หลังจากผลิต

3) 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle) เท่ากับ 1.39 นั่นคือ กลุ่มฯ ใช้เวลาประมาณ 1 วันในการขายสินค้าและเก็บเงินโดยไม่มีการขายเชื่อ

4) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Assets Turn Ratio) เท่ากับ 0.19 ครั้ง อธิบายได้ว่า สินทรัพย์ทั้งหมดจะก่อให้เกิดยอดขาย 0.19 ครั้งต่อปี หรือ ยอดขายเป็น 0.19 เท่าของสินทรัพย์ทั้งหมด

5) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turn Ratio) การเท่ากับ 0.20 ครั้ง นั่นคือ สินทรัพย์ถาวรทั้งหมดจะก่อให้เกิดยอดขาย 0.20 ครั้งต่อปี หรือ ยอดขายเป็น 0.20 เท่าของสินทรัพย์ถาวร

จากอัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จะเห็นได้ว่า กลุ่มฯ พอจะมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากกลุ่มฯ สามารถขายสินค้าได้ภายใน 1 วันหลังจากผลิต โดยไม่มีการขายเชื่อ แม้ว่าสินทรัพย์ทั้งหมดจะก่อให้เกิดยอดขาย 0.19 ครั้งต่อปี และสินทรัพย์ถาวรจะก่อให้เกิดยอดขาย 0.20 ครั้งต่อปี

3. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม (Debt Ratio or Leverage Ratio) พิจารณาจาก Degree of Financial Leverage เท่ากับ 1 เท่า หมายถึง กำไรจากการดำเนินงานเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1 จะทำให้กำไรสุทธิเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1

4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

1) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit margin) เท่ากับร้อยละ -16.00 หมายถึง ใน 100 บาทของยอดขายจะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ -16.00 บาท

2) อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin) เท่ากับร้อยละ 1.75 หมายถึง ใน 100 บาทของยอดขายจะก่อให้เกิดกำไรเบื้องต้น 1.75 บาท

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร พบว่า กลุ่มฯ ไม่มีศักยภาพในการทำกำไร เนื่องจากในยอดขาย 100 บาท กลุ่มฯ มีกำไรสุทธิเป็นลบ 16.00 บาท และมีกำไรเบื้องต้นเพียง 1.75 บาท

5. อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน (Return to investors) พิจารณาจาก

1) อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment : ROI) เท่ากับร้อยละ -2.98 หมายถึง ใน 100 บาท ของการลงทุนจะก่อให้เกิดผลตอบแทน -2.98 บาท

2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA) เท่ากับร้อยละ -2.98 นั่นคือ ใน 100 บาท ของสินทรัพย์รวมจะก่อให้เกิดผลตอบแทนเป็นลบ 2.98 บาท

3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) เท่ากับ ร้อยละ -2.98 นั่นคือ ใน 100 บาท ของส่วนของผู้ถือหุ้นจะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 2.98 บาท

จะเห็นได้ว่าความสามารถในการทำกำไรและผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน ของกลุ่มฯ ไม่ดีนัก

จากศักยภาพทางการเงินในด้านต่างๆ สรุปได้ว่า ศักยภาพทางการเงินของกลุ่มฯ ไม่ดีนัก เนื่องจากกลุ่มฯ ไม่มีศักยภาพในการทำกำไร และการสร้างผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน ถึงแม้ว่ากลุ่มฯ จะมีศักยภาพในการกู้ยืม ซึ่งเนื่องมาจากกลุ่มฯ ไม่มีหนี้ แต่กลุ่มฯ ยังสามารถดำเนินการผลิตต่อไปได้เนื่องจากกลุ่มฯ พอจะมีศักยภาพในการดำเนินงาน คือ สามารถขายสินค้าได้เร็ว เพียง 1.39 วัน ทำให้มีเงินสำหรับหมุนเวียนในการผลิตบ้าง

ตารางที่ 6.3 อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วน	กลุ่มฯ	หน่วย
1 อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)		
(1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (หรืออัตราส่วนเดินสะพัด)	—	เท่า
(2) อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น (หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนลัปปลัน) (Acid Test Ratio หรือ Quick Ratio)	—	เท่า
(3) อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity Ratio)	—	เท่า
(4) ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital)	34,005.00	บาท
2 อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity/Efficiency Ratio)		
(1) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Account Receivable Turnover Ratio)	—	ครั้ง
(2) ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)	—	วัน
(3) อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	—	ครั้ง
(4) ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้	—	วัน
(5) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)	263.32	ครั้ง
(6) อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in Days)	1.39	วัน
(7) 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle)	1.39	วัน
(8) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Assets Turn Ratio)	0.19	ครั้ง
(9) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turn Ratio)	0.20	ครั้ง
3 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม (Debt Ratio or Leverage Ratio)		
(1) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (Debt Ratio)	—	ร้อยละ
(2) หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E)	—	เท่า
(3) อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long – Term Debt/Total Capitalization)	—	เท่า
(4) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or Interest Coverage Ratio)	—	เท่า
(5) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ (Fix Charge Coverage Ratio)	—	เท่า
(6) Degree of Financial Leverage	1.00	เท่า
4 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)		
(1) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit margin)	-16.00	ร้อยละ
(2) อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)	1.75	ร้อยละ

ตารางที่ 6.3 (ต่อ)

อัตราส่วน	กลุ่มฯ	หน่วย
(3) อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Layout Ratio)	—	ร้อยละ
5 อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน (Return to investors)	-2.98	
(1) อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment : ROI)		ร้อยละ
(2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)	-2.98	ร้อยละ
(3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)	-2.98	ร้อยละ
(4) กำไรต่อหุ้น (Earning Per Share)	—	บาทต่อหุ้น
(5) ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น หรืออัตราส่วนราคาหุ้นต่อผลกำไร (Price to earning Ratio)	—	เท่า
(6) อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (Dividend Yield)	—	ร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

บทที่ 7

SWOT Analysis ของกลุ่มฯ

จากการศึกษากลุ่มฯ ในด้านการบริหารจัดการทั่วไป การผลิต การตลาด การเงิน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของกลุ่มฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 จุดแข็ง

7.1.1 การจัดการองค์กร

กลุ่มฯ มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ

7.1.2 การผลิต

- (1) กลุ่มฯ มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย
- (2) กลุ่มฯ มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย
- (3) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ประเภทกิ๊พติดผม ได้รับรางวัล 1 ตาบล 1 ผลิตภัณฑ์
- (4) กลุ่มฯ สามารถนำเศษกระดาษที่เหลือไปใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ขนาดเล็กๆ ได้
- (5) กลุ่มฯ มีการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทั้งในระหว่างการผลิตและก่อนการส่งมอบให้ลูกค้า ใน 3 ด้าน คือ ความประณีต รูปทรงและความสะอาด
- (6) ปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ของกลุ่มฯ สามารถจัดหาได้ง่าย

7.1.3 การตลาด

- (1) กลุ่มฯ มีการส่งเสริมการขายและหาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ด้วยการออกร้านตามงานประเพณีต่างๆ เพื่อเผยแพร่โฆษณาผลิตภัณฑ์และความเป็นมาของกลุ่มฯ
- (2) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ได้รับรางวัล 1 ตาบล 1 ผลิตภัณฑ์ ทำให้กลุ่มฯ เป็นที่รู้จักกับคนทั่วไปมากขึ้น
- (3) กลุ่มฯ มีการส่งเสริมการขายด้วยการแถมสินค้าชนิดอื่นให้ลูกค้าที่สั่งปริมาณมาก หรือ การให้เครดิตกับลูกค้า 15 วันในการชำระเงิน โดยวงเงิน 2,000 – 8,000 บาท
- (4) กลุ่มฯ มีบริการส่งสินค้าให้กับลูกค้าที่กลุ่มฯ นำไปฝากขาย
- (5) กลุ่มฯ มีการศึกษาความต้องการของลูกค้า และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่พอใจของลูกค้าอยู่เสมอ

7.1.4 การเงิน

กลุ่มฯ ยังพอมีรายได้จากการขาย เพื่อใช้ในการหมุนเวียนการผลิต

7.2 จุดอ่อน

7.2.1 การจัดการองค์กร

- (1) การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามโครงสร้างการจัดองค์กร เนื่องจากสมาชิกบางส่วนไม่มีเวลาให้กับกลุ่มฯ
- (2) สมาชิกกลุ่มไม่ทราบถึงวิธีการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับ

7.2.2 การผลิต

- (1) เชือกกระดาดที่ทำที่กลุ่มฯ จำหน่าย จากแรงงานสูงอายุในหมู่บ้านซึ่งเป็นเชือกที่มีคุณภาพและราคาถูกไม่สามารถผลิตได้ทันเมื่อมีคำสั่งซื้อปริมาณมาก ทำให้ต้องจัดหาเชือกจากแหล่งอื่นซึ่งไม่ค่อยมีคุณภาพและราคาแพง
- (2) ตู้โชว์มีไม่เพียงพอในการเก็บปัจจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์
- (3) ผลิตภัณฑ์ที่เก็บไว้นานจะขึ้นและขึ้นรา

7.2.3 การตลาด

- (1) การตั้งราคาของกลุ่มฯ ยังไม่ได้พิจารณาจากต้นทุนค่าแรงงานของประธานและที่ปรึกษาและค่าเสื่อมราคา
- (2) กลุ่มฯ ยังขาดข้อมูลในการนำสินค้าไปขายในงานอื่นๆ นอกจากที่เคยไปขายมา

7.2.4 การเงิน

- (1) เงินทุนในการหมุนเวียนการผลิตยังมีไม่เพียงพอ
- (2) การจัดทำบัญชียังไม่สมบูรณ์

7.3 โอกาส

- (1) กลุ่มฯ ได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานพัฒนาชุมชน ในด้านการบริหารงาน การให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และสนับสนุนอุปกรณ์การผลิต
- (2) การได้รับรางวัล จากโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เป็นที่สนใจ และเป็นที่ยอมรับมากขึ้น และทำให้ในการออกร้านในงานแสดงสินค้าของทางราชการ กลุ่มฯ จะได้รับยกเว้นค่าเช่าสถานที่
- (3) มีการประชาสัมพันธ์ทาง internet โดย องค์การบริหารส่วนตำบล และ ของนายกิตติ พัฒนาการ

7.4 ข้อจำกัด

กลุ่มฯ มีปัญหาในการติดต่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานทำได้ลำบาก

บทที่ 8

บทสรุป

8.1 สรุปผลการศึกษา

8.1.1 การจัดการองค์กร

จากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ กลุ่มสตรีในหมู่บ้านบ้านไร่จึงรวมตัวกันก่อตั้งกลุ่มอาชีพสตรีผลิตภัณฑ์กระดาษสาบ้านไร่ขึ้น ในวันที่ 16 ตุลาคม 2544 เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวและเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน การเริ่มดำเนินการของกลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสา ได้ใช้บ้านของประธานกลุ่มฯ เป็นสถานที่ผลิต มีสมาชิก 28 คน ลงหุ้นเป็นทุนดำเนินการ เป็นเงินทั้งสิ้น 14,700 บาท และหลังจากดำเนินการผลิตได้ 5 เดือน มีการขัดแย้งภายในกลุ่มฯ กับสมาชิกที่ต้องการเงินปันผลแต่ทางกลุ่มฯ ยังต้องการนำรายได้มาใช้ในการหมุนเวียนการผลิต จึงได้ยกเลิกกลุ่มฯ ขึ้นมีการคืนหุ้นทั้งหมดแก่สมาชิก โดยใช้เงินของประธานกลุ่มฯ แล้วรวมตัวกันใหม่ ในเดือนมีนาคม ปี พ.ศ.2545 ด้วยสมาชิกจำนวน 15 คน มีเงินจากการรวมหุ้นและเงินปันผลรอบที่สองจำนวน 8,300 บาท พร้อมด้วยวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตที่เหลือจากการดำเนินการผลิตรอบแรก ภาวะการณ์จัดการกลุ่มฯ ในปัจจุบัน ประธานกลุ่มฯ เป็นการผลิตเพื่อรักษากลุ่มฯ ให้อยู่รอด มีการจ่ายค่าตอบแทนให้กับสมาชิกในรูปแบบค่าจ้างจากการผลิต ยังไม่มีการแบ่งผลกำไรหรือผลตอบแทนให้กับสมาชิก และกำลังรอความช่วยเหลือจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดซึ่งมีโครงการเข้ามาช่วยเหลือ แต่ยังอยู่ในช่วงการดำเนินการจัดซื้อเครื่องจักรและรออนุมัติเงินทุนตามขั้นตอนของระเบียบของหน่วยงานราชการ ซึ่งโครงการที่กลุ่มฯ ได้เสนอไปเป็นการขอขบประมาณจำนวน 60,000 บาท เพื่อซื้อจักรเย็บผ้า เครื่องฉลุ เครื่องตัดไฟฟ้า วัตถุดิบและสำหรับเป็นทุนหมุนเวียน ในอนาคต กลุ่มฯ มีแนวโน้มที่จะเปิดร้านขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เองเมื่อมีความพร้อมทางการเงิน สำหรับรางวัลสำคัญที่กลุ่มฯ ได้รับ ได้แก่ รางวัลหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

การจัดการองค์กรภายในกลุ่มฯ แบ่งเป็นแต่ละฝ่าย คือ ประธาน ที่ปรึกษา รองประธานฝ่ายบริหาร รองประธานฝ่ายการผลิต เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ การตลาด และกรรมการ ทำการคัดเลือกผู้บริหารงานกลุ่มฯ ในแต่ละตำแหน่งด้วยการออกคะแนนเสียง มีการกำหนดคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งไว้ชัดเจน ทำการดำเนินการของกลุ่มฯ โดยไม่มีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง อำนาจการบริหารงานและการตัดสินใจขึ้นอยู่กับประธานกลุ่มฯ โดยมีที่ปรึกษากลุ่มฯ ร่วมตัดสินใจ ทั้งด้านการผลิต การเงิน การตลาดและการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ โดยกรรมการที่มีหน้าที่ตามโครงสร้างของกลุ่มฯ จะมีส่วนร่วมตามหน้าที่ที่ได้รับเพียงเล็กน้อย เนื่องจากไม่มีเวลาและขาดประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ของตน และในการปฏิบัติงานกลุ่มฯ ปัจจุบันยังไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้บริหารและคณะกรรมการ เนื่องจากกลุ่มฯ ยังมีรายได้ไม่มากและเป็นช่วงก่อตั้งกลุ่มฯ ครั้งที่สอง โดยกลุ่มฯ จะจัดการประชุมเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ และกลุ่มฯ มีแผนที่จะเปิดร้านของกลุ่มฯ เมื่อมีความพร้อม